НЕДЕЉНЕ НОВИНЕ
Крагујевачке

Година V, Број 227 | Излазе четвртком | Цена **70** дин. | www.kragujevacke.rs | 4. октобар 2013. године

Недељне новине ***Крагујевачке*** у сарадњи са Издавачким кућама ***Вулкан издаваштво*** и ***Лагуна*** награђују

2x2
КЊИГА НА ПОКЛОН
стр. 16.

ISSN 1821-1550

„КАМИОНИ” У ПОТРАЗИ ЗА СТРАТЕШКИМ ПАРТНЕРОМ

Чекајући *Кинеза* као из снова

НОВИ ЗАКОН О ПРОТИВГРАДНОЈ ЗАШТИТИ

Плате стрелаца на терет градова

СТРАНА 6

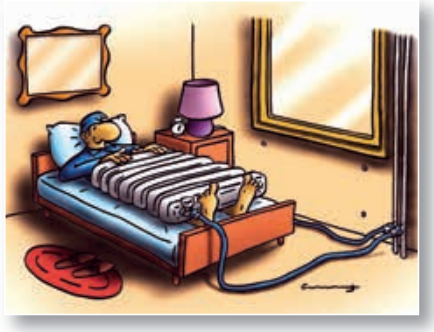

У ИШЧЕКИВАЊУ НОВЕ ЦЕНЕ ГРЕЈАЊА

Град не да више од десет посто

СТРАНА 7

МАЛОЛЕТНИЧКА АГРЕСИЈА

Испуштена деца немоћног друштва

СТРАНА 9

РАСТЕ РАСКОРАК ОБРАЗОВАЊА И ПОТРЕБА

Занат је златан, ал’ млади га неће

СТРАНА 10

Више обавеза, мање пара

Локалне самоуправе од идуће године добиће још једно „задужење" или обавезу - која кошта. Реч је о одржавању противградних станица и плаћање надокнада за рад стрелцима који на њима раде.Тако је предвиђено законом који је у припреми и вероватно ће тако и бити јер искуство каже да законодавац, односно држава, оно што науми то и уради. Буде ту и тзв. јавне расправе, као и сада о овом закону, али она више дође као испуњавање форме.

Како ће такав противградни систем функционисати видећемо када наредног пролећа и лета почну да се навлаче опасни кумулуси, међутим, већ сада је јасно да је већина општина у Србији „гола к'о пиштољи", па се може претпоставити како ћемо се бранити од града.

Ово је један у низу примера који говори о вишегодишњој тенденцији, са актуелном влашћу знатно појачаном, коју можемо назвати децентрализацијом обавеза коју не прати деконцентрација финансија. Какву праксу тиме добијамо види се на „експерименту" да се одржавање магистралних путева „повери" општинама и градовима кроз које они пролазе. Резултат је већ видљив: ти путеви су све запуштенији, јер локалне заједнице, једноставно, немају пара да би испуниле дато им „поверење".

Много драстичније последице овакве политике годинама већ гледамо у просвети и здравству. Ова два веома важна друштвена „ресора" званично су под државним ингеренцијама, међутим како се из државне касе, осим за плате запослених, у њих веома мало улаже, посебно у инвестиционом смислу, локалне самоуправе су притеране уза зид: или ће саме намицати паре да граде школе, фискултурне сале, домове здравља и слично неопходно, или ће остајати на ономе што имају, а што је углавном недовољно, и тако полако али сигурно тонути у понор.

Сећа ли се неко када је буџетским парама државе у Крагујевцу саграђен неки школски или здравствени објекат? Да не би, уместо у модеран урбани центар кренуо у правцу паланке, град је својим новцем, односно новцем својих грађана, током протекле скоро две деценије саградио много тога што је у постојећем високоцентрализованом систему била финансијска обавеза државе. Али да се чекала милост Владе и њених надлежних министарстава, данас бисмо били много сиромашнији и то у оним делатностима које су веома важне не само за функционисање града, већ и за остваривање неких основних права грађана као што су право на образовање или здравствену заштиту.

Уствари, најнормалније би и било да саме општине и градови брину о свим аспектима и текућег живота и развоја, почев од комуналних делатности до просвете, здравства и свега што подразумева појам инфрастуктура, али је прва претпоставка за то је да је њима на располагању и оптимум буџетских пара да би такве функције могли да остваре.

Недавно је у овим новинама, у разговору са Владаном Атанасијевићем, признатим стручњаком за информационе технологије из Крагујевца, иначе председником УО Националне алијансе за локални економски развој (НАЛЕД), саопштен податак да у Србији локалне самоуправе имају на располагању само петнаест посто од свих буџетских прихода. Истовремено, у развијеним земљама локалне заједнице располажу најмање половином, па и две трећине новца који се свим каналима слива у државну касу.

У изгледу је, међутим, да ће се овај однос код нас променити - али на горе. Градови од 2014. остају без прихода од накнаде за коришћење градског грађевинског земљишта, већ су им укинути приходи од неких такси и смањењем пореза на плате за 15 до 20 посто „скресан" буџетски прилив из овог извора, а ако се по најавама овај порез још скине, локалне касе тек ће остати празне.

С друге стране, држава, провидно лукаво, „великодушно" све нове и нове обавезе „сели" ка локалним самоуправама, а онда се јавно појави нови министар Игор Мировић, у чијем је ресору „локал", и каже да градови и општине неће бити закинути, али „да треба да поведу рачуна о својој рационалности". Делимично јесте у праву, али је „ирационално" кад некога стално товариш новим пословима, а скидаш му паре којима за то располаже.

Карикатура: Горан Миленковић

Сви би да зарађују на деци

Опет су у жижу интересовања дошле ђачке екскурзије, излети, такозвана рекреативна или настава у природи. Заталасало се понајвише због тога што су гласније него раније почели да реагују родитељи на цене које плаћају за ужитке своје деце јер су, очигледно, надувене. Нису оне такве од ове школске године, али пошто је већина кућних буџета и те како у кризи, ранија појединачна гунђања сада су прерасла у нешто организованији отпор.

Међутим, незадовољство су показали и наставници чим је из Министарства просвете стигла препорука да њихове дневнице током екскурзија буду између 1.650 и 2.200 динара, онолико колико примају и државни намештеници за службена путовања у земљи. Изненађујуће је и образложење наставника да њихове дневнице не иду на терет Министарства, односно не оптерећују државу!

Па то је ваљда свима јасно - њих су увек плаћали ђаци, односно родитељи, кроз цену аранжмана, али да ли је тиме проблем мањи? Као, не штетимо држави, а ваљда се подразумева да родитељи морају да плате онолико колико им се тражи!

У прошлом броју ових новина објавили смо податак да крагујевачке школе „обрачунавају" дневнице за наставнике од 300 до 600 динара по ђаку за сваки дан, а да је дневница васпитача у Установи за децу за једнодневни излет до Аранђеловца, на пример, 260 динара - по сваком малишану. Нека сада по страни остане питање да ли је лакше (по нижој цени) „сачувати" тридесетак шестогодишњака или исто толико средњошколаца, али прост рачун каже да је исплативо водити децу на екскурзије, посебно ако су вишедневне. Узмите оловку па срачунајте.

Тачно је да одлуке о висини наставничких дневница доносе школски одбори, међутим пошто њих чине по три представника родитеља, школе и локалне заједнице, не можемо се уздати у њихову превелику „демократичност". Уз то, годинама се прича да у уговарању цена екскурзија најбоље пролазе директори школа, наравно, не сви који се „лепо уграђују" у њих кроз договоре са агенцијама, али све до сада се то тумачило малтене као њихово - дискрециono право.

Министарство је најавило и да ће школе бити обавезне да ђачке екскурзије уговарају по правилима јавних набавки. Занимљиво је, међутим, да је јавни сервис, сада у понедељак, у свом централном Дневнику овим поводом „дао реч" само представницима туристичких организација и хотелијера јер ће они, забога, ако буде како се говори - бити на губитку.

Ваљда ће се ова прича, ипак, вратити на главне „субјекте" - ђаке и родитеље и како њихове џепове бар мало растеретити.

„АУТОСАОБРАЋАЈ” ОДУСТАО ОД ПРИГРАДСКИХ ЛИНИЈА

До понедељка села без превоза

Овај превозник је у уторак одустао од својих приградских линија, па Крагујевац, сви су изгледи, до понедељка неће имати никакав приградски превоз по реду вожње који је предвиђен, јер ни градски превозници нису имали аутобусе нити људе како би одмах изашли на трасе. На овим линијама привремено ће бити ангажовани „Ласта” и „Вуловић”

ПРИГРАДСКИ ПРЕВОЗ ПРИВРЕМЕНО ЋЕ БИТИ ПОВЕРЕН „ЛАСТИ” И „ВУЛОВИЋ ТРАНСПОРТУ”

Члан Градског већа задужен за комуналну делатност Зоран Јовановић отворено је саопштио да Крагујевац од уторка и званично нема организовани приградски превоз путника, јер се на састанку који је одржан тог дана у градској управи, непосредно пред закључење овог броја наших новина, „Аутосаобраћај” званично изјаснио да нема техничких нити кадровских могућности да тај посао обавља.

ОСТАЈЕ БОРБА ДА СЕ ОДРЖИ БАР МЕЂУГРАДСКИ ПРЕВОЗ: ЗОРАН ЈОВАНОВИЋ И СЛОБОДАН СРЕТЕНОВИЋ

Уговор између града и „АС”-а тог дана још није био формално раскинут, али, нагласио је Јовановић, то може уследити и на хитној, телефонској седници Градског већа.

Подсетимо, на састанку који је пре 10 дана одржан такође у Скупштини града и коме су присуствовали пословодство, чланови Надзорног одбора и сва четири синдиката овог превозника без приговора је констатовано да ће своје уговорне обавезе испуњавати, и град је дао још једну шансу, орочивши потенцијални раскид уговора до уторка, 1. октобра.

Само дан пре тога, прошлог понедељка, иако су у јутарњим сатима аутобуси изашли на свих 12 линија приграда, у подне су радници без икакве претходне најаве ступили у штрајк.

Обустава рада је, могло се чути од синдиката, оправдана. Запосленима се дугује девет плата, јер Министарство привреде није испунило обећање да предузеће у кратком року добије кредит Фонда за развој. Међутим, мора се признати, овакав след догађаја прилично чуди.

Нови превозници

- Пошто су јасно и гласно рекли да не могу да обављају приградски превоз у приград привремено уводимо превознике са градских линија, „Ласту” и „Вуловић транспорт”, до окончања тендера за одабир новог превозника. Међутим, то ипак значи да Крагујевац, сви су изгледи, до понедељка неће имати приградски превоз по реду вожње који је предвиђен, јер ни „Ласта” ни „Вуловић транспорт” немају аутобусе нити људе које одмах могу увести у посао. Једноставно, нису технички спремни. На жалост, град на овај начин отвара простор таксистима, чак и онима који раде нелегално и прилично су ушли на приградске линије, да ових дана превозе грађане. Потребно је време да се оспособе аутобуси, да се одштампају карте, а градска управа ће свакако покушати да одређени број радника „Аутосаобраћаја” који су и били у приграду настави да ради код нових превозника, открива Јовановић.

То не значи да град потпуно одустаје од дугогодишњег партнера „АС”-а. Јовановић признаје да је стање у предузећу изузетно тешко, као и да могућност реализације кредита и обећаног социјалног програма стоји, али за то је потребно време. Градска управа ће покушати да са руководством „АС”-а Министарству привреде предочи неопходност хитног увођења у посао стратешког партнера, који би предузећу помогао да одржи превоз.

- Овог тренутка проблем је приградски превоз. Мишљења сам да постоји велика опасност да, уколико се ништа не реши, „АС” изгуби и међуградски превоз. Када би се то десило, да изгубе линије према Београду, а „Аутосаобраћај”, на пример, од укупно 10 полазака има шест најбољих по терминима, као и према Новом Саду или Врању, грађани ће имати проблем. Не би било техничких могућности за увођење других превозника. То су линије које је Република поверила овом предузећу и у том случају требало би сачекати нови тендер, па зато и предлажемо хитно налажење стратешког партнера „Аутосаобраћаја”, категоричан је Јовановић.

Нова нада

Међутим, директор „Аутосаобраћаја” Слободан Сретеновић тврди да ништа није коначно. Запослени су још увек у штрајку, али он каже да ће видети на који начин ће се организаовати у приграду, не признајући да је „терен” привремено препуштен „Ласти” и „Вуловић транспорту”.

- Ништа није дефинитивно. Имали смо преговоре са „Креди банком”, а нови састанак је заказан за четвртак. Нудимо хипотеку на аутобуску станицу у Тополи, која вреди 100 милиона динара. Очекивања су да нам се одобри кредит чији износ још није прецизиран, али свакако у максимално могућем износу. Кредит који смо узели у претходном периоду отплаћен је скоро 90 одсто тако да је нови ангажман могућ. Вратили бисмо преостало и обезбедили обртна средства за наредних месец дана. Толико времена нам је и потребно како бисмо преко Министарства привреде добили социјални програм, а обећан је и кредит преко Фонда за развој од 30 милиона динара, у три месечне транше по 10 милиона, тврди Сретеновић.

Према његовим речима, „АС” је у кризи јер је у претходних годину дана исплатио кредит од 37 милиона динара за гориво трошено у претходном периоду. За плате и доприносе уз судске трошкове и камате издвојено је 42 милиона динара, што су опет биле обавезе из ранијих година пошто су запослени поднели тужбе за неисплаћене плате и доприносе.

Дошли су у ситуацију, каже директор Сретеновић, да не могу да исплаћују и заостале и текуће плате.

Потребно је да предузеће издржи до социјалног програма. Од 480 запослених предузеће ће напустити 254 радника, када од државе стигну паре за исплату отпремнина. Кредит Фонда за развој може се искористити за обнову возног парка.

А. ЈОКИЋЕВИЋ

КРИЗА „АУТОСАОБРАЋАЈА” ОТВАРА ОЗБИЉАН ПРОБЛЕМ ГРАДУ

Хоће ли Крагујевац остати без аутобуске станице

Због неизвесне позиције и нарочито будућности „Аутосаобраћаја” који располаже и главном аутобуском станицом у Крагујевцу отвара се и озбиљно питање за град - може ли остати без главног стајалишта. Такву судбину већ су доживели неки градови у Србији, на пример Ужице, где ниједан аутобус није могао да уђе на перон, већ су путници примани и излазили на прилазу станици.

С питањем да ли се у Крагујевцу тако нешто може десити обратили смо се Небојши Васиљевићу, члану Градског већа за инвестиције и развој.

- „Аутосаобраћај” има сукорисништво на главној аутобуској станици јер су на парцели где се она налази уписани и град, и некадашњи „Дуванпромет”, и још неколико предузећа, што активних, што ликвидираних. Град је у једном тренутку преговарао о преузимању аутобуске станице, али било је отпора и од руководства и од синдиката „Аутосаобраћаја”, као и у многим другим покушајима да се реши питање овог предузећа.

Васиљевић даље каже да локална управа ово питање не може да реши без активног учешћа државе, јер је она већински власник „Аутосаобраћаја”.

Можда је у целој овој ситуацији срећна околност што ће „Аутосаобраћај”, ако убудуће и не буде држао приградске линије, својим аутобусима обављати међуградски саобраћај, па самим тим користити постојећу аутобуску станицу. Међутим, неизвесно је докле ће уопште овај крагујевачки превозник моћи да одржава било какав ниво пословања.

Град је, иначе, пре више година најављивао да ће градити нову аутобуску станицу која ће бити у његовом власништву, помињана је и локација на прилазу граду из правца Баточине, недалеко од Градског сајмишта. Међутим, очигледно је да је беспарица изградњу овог објекта ставила у други план.

КАКВА ЈЕ ДА ЈЕ, ГРАД БОЉЕ НЕМА

Пошто правог одговора шта ће бити са садашњом станицом, иако неугледном и непримереном граду какав је Крагујевац, путницима једино остаје нада да ће се наћи неко бар прелазно решење, да аутобусе не би чекали на отвореном путу, без перона и билетарнице.

НЕДЕЉНЕ НОВИНЕ „КРАГУЈЕВАЧКЕ” ► **Оснивач и издавач** „Јавност” д.о.о., Крагујевац, Бранка Радичевића 9 ► **Директор** Анкица Весић ► **Главни и одговорни уредник** Мирослав Јовановић ► **Редакција** Милош Пантић (заменик гл. уредника), Маргита Цветковић, Слободан Цупарић, Гордана Божић, Елизабета Јовановић, Александар Јокићевић, Зоран Мишић, Марија Обреновић, Вук Павловић (уредник спорта, sport@kragujevacke.rs), Милош Игњатовић (фоторепортер) ► **Графичка редакција** Иван Танић, Александар Димитријевић, Драган Минаковић ► **Сарадници** Милутин Марковић, Горан Миленковић, Драган Рајичић, Јаворка Станојевић, Никола Стефановић, Мирослав Чер, Милорад Јевтовић ► **Маркетинг** Зоран Костић, Јелена Станковић, Миливоје Јевтић (marketing@kragujevacke.rs) ► **Секретар редакције** Дивна Драгутиновић ► **Рачуноводство** Душанка Танић ► **Телефони** 333-111, 333-116 и 337-326 ► **Штампа** „ГРАФОСТИЛ” Крагујевац ► **e-mail: redakcija@kragujevacke.rs**

САРАДЊА КРАГУЈЕВЦА И ВЕРОНЕ

Заједно у градњи капиталних објеката

Имајући у виду да је реч о једној од најразвијених регија у Италији, њихова искуства у урбанизму, пројектовању и изградњи изузетно су битна као међусобни мост сарадње

Италијански град Верона и град Крагујевац заједнички ће реализовати неколико пројеката у Крагујевцу, међу којима су изградња нове сајамске хале, јавна гаража и адаптација биоскопа „Пионир" у концертну дворану. Најављени послови резултат су потписивања изјаве о пријатељству којом су, прошле недеље, градоначелници Крагујевца и Вероне Верољуб Стевановић и Флавио Тоси озваничили сарадњу између два града. Истовремено, изјавом о пријатељству се гарантује да обе стране потписнице стоје иза привредника и заинтересованих инвеститора у пријатељском граду.

Градоначелник Крагујевца изјавио је том приликом да је то први и најзначајнији документ о сарадњи те врсте који је Крагујевац потписао са неким другим градом. О значају овог документа сведочи податак да Верона има само четири таква уговора, међу којима са Минхеном и Франкфуртом.

ГРАДОНАЧЕЛНИЦИ ВЕРОЉУБ СТЕВАНОВИЋ И ФЛАВИО ТОСИ ПОТПИСАЛИ ИЗЈАВУ О ПРИЈАТЕЉСТВУ ДВА ГРАДА

Ново пријатељство истовремено је оквир за привредну сарадњу и развој инвестиција пре свега у Крагујевцу. Имајући у виду да је реч о једној од најразвијених регија у Италији, њихова искуства у урбанизму, пројектовању и изградњи изузетно су битна као међусобни мост сарадње.

Иначе, делегација Крагујевца током боравка у Италији посетила је и 48. Сајам камена у Верони, који је окупио преко 3.000 излагача из целог света. Ово је била прилика да се види колико су људи са тог сајма, који слови за економски најјачу и највећу манифестацију камена у свету, спремни да у Крагујевцу реализују пројекат везан за градско сајмиште.

Треба подсетити да су први контакти успостављени на Сајму камена који је организован у Крагујевцу, када су гости из Вероне могли да се упознају шта то Крагујевац нуди инвеститорима и под којим условима.

Верона је град са 250.000 становника, дугом традицијом и јаком индустријом, о чему сведочи податак да удружење приватника из овог града окупља више од 7.000 привредника, којима је Крагујевац био у прилици да током боравка у Италији представи своје инвестиционе потенцијале. За ову презентацију, према речима чланова четворочлане делегације из Крагујевца, владало је велико интересовање и привредника и медија.

Након потписивања изјаве о пријатељству чланови Градског већа усвојили су Нацрт одлуке о успостављању сарадње ова два града и упутили је одборницима Скупштине града на даље разматрање и одлучивање.

Небојша Васиљевић, члан Градског већа за инвестиције и развој, каже да је суштински битно да је изјавом о пријатељству Вероне и Крагујевца дат оквир за јаку привредну сарадњу и развој инвестиција, пре свега у Крагујевцу. Очекивања од ове одлуке су врло јасна, нагласио је, а то је наставак даљих инвестиција, пре свега инвеститора из Италије и конекција између приватника из Крагујевца и Италије у једној заједничкој привредној сарадњи.

Г. БОЖИЋ

„ЗАСТАВА ОРУЖЈЕ" НА САЈМУ „ЛОРИСТ"

Поклон за све купце

Крагујевачки произвођач „Застава оружје" наступиће од 2. до 6. октобра на 46. Међународном сајму лова, риболова и спорта у Новом Саду. Поводом обележавања 160 година од оснивања наше фабрике на овогодишњем сајму „ЛОРИСТ" „Застава оружје" приказаће преко 50 артикала из ловачког и спортског програма на свом штанду.

Посетиоци ће, уз потребну документацију (набавне дозволе), моћи да купе производе „Застава оружја" попут ловачких карабина различитих калибара и модела, полуатоматских ловачких карабина, ловачке пушке положаре и бокерице, малокалибарке, пиштоља укључујући и оне из „фамилије" ЦЗ999 и Е39 (специјално, ново оружје урађено поводом прославе 160 година оснивања фабрике) који су намењени америчком тржишту, као и луксузно, ексклузивно и уникатно оружје са додатком племенитог метала.

У свом излагачком простору на новосадском „ЛОРИСТУ" свој кутак имаће и гравер „Заставе оружја" који ће посетиоцима сајма на лицу места резбарити и гравирати монограме на дрвету и металу. Осим оружја, купци производа „Заставе оружја" ће моћи да набаве и ловачку галантерију, прибор за одржавање наоружања и резервне делове. Сви купци „Заставе оружја" ће на сајму „ЛОРИСТ", уз купљено оружје, добити и вредне поклоне из палете производа овог реномираног произвођача.

З. М.

ПРЕГОВОРИ „ЗАСТАВА КАМИОНА" И КИНЕСКОГ ПАРТНЕРА

Рајтур долази, али не тако брзо

Кинеска фабрика „Хуанг хаи" заинтересована да у Крагујевцу започне монтажу мини буса под именом „рајтур" који има варијанте од пет до 15 седишта. Преговори се одвијају у добром правцу, али почетак производње неће ићи тако брзо како су проценили неки медији

Делегација Фабрике камиона „Застава" предвођена директором Ђорђем Несторовићем вратила се из Кине, где је протекле недеље била на преговорима о успостављању сарадње са фабриком лаких камиона и мини бусева „Хуанг хаи" из града Далијана на југу ове земље. Представници ове кинеске приватне компаније, међу којима је био и већински власник, обавестили су руководство фабрике камиона „Застава" да су за сада заинтересовани да у центру Шумадије започну са монтажом свог модела мини буса „рајтур".

СРЕДИНОМ ОКТОБРА КИНЕЗИ ПОНОВО У КРАГУЈЕВЦУ: ЂОРЂЕ НЕСТОРОВИЋ

Ово возило изгледа веома модерно и беспрекорног је дизајна, подсећа на амерички или западноевропски модел, а производи се у разним варијантама, од пет до 15 седишта, као и у подваријантама намењеним полицији, за комерцијалне или логистичке намене или као школски аутобус.

- Утисци које носимо из кинеске фабрике „Хуанг хаи" су импресивни. То је фабрика која по свом изгледу и технологији делује као да је направљена негде у Немачкој, на пример, јер су примењени стандарди који важе у западној Европи. Она је сграђена као гринфилд инвестиција, дакле, подигнуте су потпуно нове хале, а и остало је у тој фирми на нивоу. На пример, нето плате су око 400 долара, што је неки српски просек и одудара од наше представе о малим платама радника у тој земљи, каже Ђорђе Несторовић.

Што се самих преговора о пословној сарадњи тиче, директор „Камиона" каже да је задовољан јер су кренули у добром правцу и да је „степен техничко технолошког разумевања" подигнут на виши ниво. Заправо, кинески партнери су се још боље упознали са производном технологијом и могућностима којима располаже крагујевачка фабрика, а половином овог месеца делегација из те компаније по други пут ће посетити крагујевачку Фабрику камиона да је још детаљније упозна.

У наредним месецима, објашњава Несторовић, две стране ће морати да раде на испитивању економске исплативости производње мини буса „рајтур" у Крагујевцу, јер се ради о само једном моделу, а биће важно и како ће ово возило бити прихваћено на тржишту овог региона.

МОДЕЛ О ЧИЈОЈ СЕ МОНТАЖИ У КРАГУЈЕВЦУ ПРЕГОВАРА

Такође, треба испитати да ли би, након монтаже линије за склапање овог возила у фабрици, остало места за паралелну производњу домаћих постојећих модела. Тај мини бус у Кини кошта око 20.000 долара, али би његова цена овде била за одређени проценат већа због трошкова транспорта компоненти.

ФАБРИКА ЛАКИХ КАМИОНА И МИНИ БУСЕВА ПО НАЈВИШИМ СТАНДАРДИМА

Имајући у виду посао који треба обавити и ако процене покажу да је оваква производња исплатива за обе стране, Несторовић процењује да би у оптималним условима монтажа мини буса у Крагујевцу могла да започне у октобру идуће године. То показује да су најаве неких медија о старту монтаже кинеских „теретњака" већ за неколико недеља превише оптимистичне и нереалне.

Планови Фабрике камиона су да неколико модела мини буса „рајтур" буде изложено априла идуће године на Сајму камиона „Бео трек" у Београду. Већ раније је најављивано да кинески партнер има план да производњом у Крагујевцу покуша да освоји не само српско, већ и тржиште југоисточне Европе.

Тек након почетка производње овог возила у Крагујевцу и продаје у региону на ред би дошла и следећа фаза, а то су преговори о власништву и управљању, односно о стратешком партнерству и о условима да кинеска фабрика постане нови власник крагујевачке фабрике камиона.

- Могуће су разне варијанте, све до решења о заједничком улагању, такозваном „џоинт венчеру". Ако се одабере такав модел, онда би најбоље било да наша држава буде сувласник 30 посто фабрике, слично као у овдашњем „Фијату". Али док дођемо до тих преговора морамо још много да радимо, закључује Ђорђе Несторовић.

М. ПАНТИЋ

КО ЈЕ ОДГОВОРАН ЗА ОСВЕТЉЕЊЕ У ГРАДУ

Хлађење *ūреīрејаних* изјава

„Искрено ме радује да на састанку у „Електрошумадији" нико није споменуо политику и ја уопште нисам стекао утисак да они не желе да реше тај проблем. Ново руководство је тражило од мене да им објасним шта су проблеми, а онда су рекли да су спремни да све коригују", каже Зоран Јовановић

Јавна расвета у граду постала је поново поље сукоба политичких странака. Чињеница да 30 одсто сијалица у граду не ради и да у многим улицама влада потпуни мрак, што прилично загорчава живот грађанима, покренула је питање ко је за то задужен и под којим условима. Фронт је отворила владајућа странка ЗЗШ – УРС саопштењем у коме је наведено да „власт СНС над „ЕПС"- ом има све карактеристике елементарне непогоде".

„Поскупљења струје, хаос са рачунима за електричну енергију, излагање грађана непотребним и додатним трошковима при плаћању банкарских провизија, километарски редови на наплатним местима, нетранспарентне јавне набавке за ново предузеће „ЕПС снабдевање" само су неки од мноштва разлога за одговорност Министарства енергетике и саме СНС која ведри и облачи целокупним системом у електропривреди".

У даљем тексту стоји да ништа боља ситуација није ни у крагујевачкој „Електрошумадији" која не зна, или због политичке неподобности локалне самоуправе неће, да реши проблем јавне расвете у граду. Због тога ЗЗШ – УРС инсистира да градска власт преузме ове послове од „Електрошумадије" и повери их предузећу које неће бити оптерећено политиком, већ економским циљевима.

Пребацивање лоптице

У одбрану својих политичких истомишљеника стали су савети градских и сеоских месних заједница, али само оних у којима су на недавним изборима победили напредњаци. У заједничком саопштењу које је уследило само дан касније, 27. септембра, наведено је да ни после 100 дана функционисања новоизабрани савети грађана нису успели да реше проблем јавне расвете, иако су се небројено пута обраћали локалној самоуправи и тражили помоћ, али никакав одговор до сада нису добили.

Због тога су, тврде у саопштењу, били принуђени да се обрате јавности и укажу на овај проблем који погађа све грађане, јер за последња три месеца није промењена ни једна сијалица, а улице су у потпуном мраку. Због тога савети ових месних заједница захтевају да се под хитно промени маћехински однос града према грађанима.

Најзад су се овим поводом огласили и из „Електрошумадије" одговором да град никада није понудио закључивање уговора за одржавање јавне расвете на сеоском подручју, нити они имају обавезу по питању одржавања у селима. Раде колико могу и кад могу, али су са друге стране у градском и приградском подручју правовремено реализовали све примљене налоге. Нарочито истичу да, и поред тога што град касни са уплатама за одржавање јавног осветљења, увек воде рачуна о интересима грађана, као и да овај посао не би смео да буде чин добре воље или политичке освете, већ је то законска обавеза локалне самоуправе.

У „Електрошумадији" објашњавају да су највећи проблеми јавне набавке, зато што град нередовно плаћа трошкове набавке материјала. За њих би било далеко исплативије да се овај посао повери другом предузећу, па у том смислу дају пуну подршку предлогу ЗЗШ- УРС.

Град преузима посао

Зоран Јовановић, члан Градског већа задужен за комуналну привреду, каже да је истина да од 17.000 сијалица у граду трећина не ради и да нису задовољни јавном расветом, а да је разлог томе нередовно одржавање предвиђено уговором.

- Одржавање није спроведено у континуитету због недостатка сијалица или неке друге опреме, камиона и слично. У међувремену су набављене сијалице и екипе су почеле да раде, али због великог броја сијалица које не раде не могу да стигну да брзо заврше посао, објашњава Јовановић. Он даље каже да је прошлог петка на састанку са руководством „Електрошумадије" договорено да убудуће налог за поправку даје искључиво локална управа, а на основу информација савета месних заједница или налога надзорних органа.

Наш саговорник признаје да су неке месне заједнице биле фаворизоване по разним основама, па су им сијалице мењане и три пута током ове године, а у некима ни једном. Овог пута договорено је да се месечни планови праве заједнички, а да се реализација прати сваких седам дана, како би се брзо реаговало уколико дође до неких искакања.

- Искрено ме радује да на састанку у „Електрошумадији" нико није споменуо политику и ја уопште нисам стекао утисак да они не желе да реше тај проблем. Ново руководство је тражило од мене да им објасним шта су проблеми, а онда су рекли да су спремни да све коригују и да имају довољно материјала. Договорено је и плаћање ове услуге, па се резултати очекују врло брзо, каже Јовановић.

Иначе, одржавање јавне расвете град плаћа годишње између 10 и 15 милиона динара и на другом је месту по трошковима у буџету, али за „Електрошумадију" то није нарочито финансијски значајан посао. Због тога се размишља да град преузме послове одржавања уличне расвете, што би могло да ради неко од постојећих комуналних предузећа. Овакав систем већ је примењен у Београду и веома добро функционише, а одржавање је редовно. У наредна три месеца требало би да се ова идеја детаљније образложи и да се утврди колико би све коштало и да ли ће се исплатити.

Г. БОЖИЋ

ПРОТЕСТ ЗБОГ ПОСКУПЉЕЊА ВРТИЋА

Потписима до мање цене

Револтиран због поскупљења обданишта Зоран Лазаревић одлучио да окупи истомишљенике и организује потписивање петиције. Захтеву се придружиле и опозиционе странке. У Установи за децу кажу да није могло другачије

Зорана Лазаревића и његову супругу Марију боравак двојице синова у вртићу је до пре месец дана коштао око 6.000 динара. Када им је у септембру стигао рачун били су врло непријатно изненађени. Приходи су им, истина, пошто се Зоран пре неколико месеци запослио у „Фиату" скочили на 60.000 динара, али ће од те своте убудуће морати четвртину да издвајају за вртић.

- Када сам видео рачун помисло сам да је у питању грешка. Није ми деловало реално да четвртину прихода које имамо дајемо за вртић. Када сам видео да није грешка одлучио сам да нешто предузмем, прича Зоран.

НАЈНИЖУ ЦЕНУ ПЛАЋА 37 ОДСТО РОДИТЕЉА: МИРОСЛАВА ГОЛУБОВИЋ, УСТАНОВА ЗА ДЕЦУ

ВЕЋ СКУПЉЕНО ВИШЕ ОД ХИЉАДУ ПОТПИСА: ПОТПИСИВАЊЕ ПЕТИЦИЈЕ

Видевши да су и пријатељи чија деца иду у вртић у истом проблему, Зоран и његова супруга брзо су се снашли.

- Од Српске напредне странке позајмили смо штанд и организовали потписање петиције за смањење цене вртића. Нисам члан ниједне странке, нити је ово страначка акција. Поступио сам као родитељ који је огорчен и ништа више. Намеравам да петицију предам Скупштини града, пошто су вртићи у њиховој надлежности, каже Зоран.

Да има истомишљеника показало се већ након првог дана прикупљања потписа. Преко хиљаду Крагујевчана одлучило је да га подржи, а у међувремену је стигло још најмање толико. Онлајн петицију за смањење цена вртића до понедељка је потписало још око 300. У међувремену се захтевима родитеља, осим напредњака, прикључила и Демократска странка.

- Цена вртића у Крагујевцу, и без овог поскупљења, била је највиша у Србији. У Крагујевцу се сада цене крећу у распону од 3.300 до 11.000 динара, у Београду је однос од 2.900 до 9.700, док у Суботици највећа цена обданишта не прелази 5.000 дин. Износ учешћа корисника према утврђеној регресној скали у Крагујевцу за друго дете се умањује за 20 одсто, док се у Београду износ умањује за оба детета. Општина Нови Београд има приближно становника колико и Крагујевац, али зато има 36 вртића, док Крагујевац има само 15, за послењих осам година изграђена су два и једно је реновирано. И даље постоје листе чекања за децу чији су родитељи у радном односу, циљ је да сва деца имају права на вртић, тако би се боље социјализовали и више научили, каже Јована Јовановић, одборница Демократске странке у градској Скупштини.

Мирослава Голубовић, финансијски директор у Установи за децу „Нада Наумовић", каже да је до поскупљења једноставно морало да дође, пошто цене боравка деце нису мењане од 2008. године, а трошкови хране, хемије и енергената су од тада вишеструко порасли.

- Практично, читавих пет година наш прилив је остао исти, а од тада до данас све је вишеструко поскупело. На жалост, од 11,5 милиона динара колико нам је до сада месечно било потребно за функционисање вртића наплатом од родитеља обезбеђивали смо 9,2 милиона, док је остатак долазио из буџета града. Из градска касе нам стиже и новац намењен за зараде запослених у износу од око 25 милиона динара, а град спорадично сноси и трошкове инвестиционих улагања.

У моменту пре поскупљења чак 37 одсто родитеља плаћало је најнижу цену вртића од 2.580 динара. Оних који сваког месеца издвајају економску цену од 11.000 динара било је око три одсто, док је 9.000 динара по детету плаћало 0,90 процената. Ситуација није много другачија ни сада. Први пресек који смо направили показао је да 80 одсто родитеља месечно за вртић издвавају неку од четири најниже цене, објашњава Мирослава Голубовић.

Проблем је, међутим, што Закон о основама система образовања и васпитања, као и Закон о предшколском образовању, прописују да су родитељи, односно старатељи, дужни да плаћају тек 20 одсто од економске цене вртића, док остале трошкове, укључујући и зараде запослених, порезе, доприносе, као и текуће одржавање, треба да сноси локална самоуправа. То практично значи да би највиша цена боравка деце у вртићима требало заправо да буде она најнижа.

Овакви приговори у јавности су се појављивали и раније, на шта је локална самоуправа одговарала позивајући се на другу законску одредбу која каже да ће се одредбе о финансирању примењивати тек од наредне године.

М.ОБРЕНОВИЋ

СТАРИ ЦЕНОВНИК		НОВИ ЦЕНОВНИК	
Приход по члану домаћинства	ЦЕНА	Приход по члану домаћинства	ЦЕНА
до 10.690 динара	2.580 динара	до 10.274 динара	3.300 динара
до 14.966 динара	3.500 динара	до 14.383 динара	4.400 динара
до 19.242 динара	4.150 динара	до 18.493 динара	5.500 динара
до 29.932 динара	5.000 динара	до 22.602 динара	6.500 динара
до 36.346 динара	7.000 динара	до 30.822 динара	7.800 динара
до 42.761 динара	9.000 динара	до 41.096 динара	9.000 динара
преко 42.761 динара	11.000 динара	преко 41.096 динара	11.000 динара

НОВИ ЗАКОН О ПРОТИВГРАДНОЈ ЗАШТИТИ У ПРИПРЕМИ

Плате стрелаца на терет градова

Нацрт новог закона предвиђа да хонорари за стрелце у потпуности прећу на терет општина и градова, којима би се предале и противградне станице у власништво, са обавезом да их одржавају, док би држава и даље финансирала набавку ракета

КОМПЛЕТНЕ ХОНОРАРЕ СТРЕЛЦИМА ТРЕБА ДА ПЛАЋАЈУ ОПШТИНЕ

НОВО ОПТЕРЕЋЕЊЕ ЗА ГРАДСКИ БУЏЕТ: ДРАГОШ РАДОВАНОВИЋ

ФОРМИРАТИ ФОНД ЗА НАБАВКУ РАКЕТА: МИЋА ЖИВАНОВИЋ

Пише Милош Пантић

Да противградна заштита у Србији функционише испод сваког минимума стварних потреба и да ту нешто хитно треба мењати показала је ова сезона, када је због недостатка ракета страдала летина у многим крајевима, а највише су погођени воћњаци у околини Тополе.

И надлежни у држави су схватили да су промене законских решења неопходне, па су припремили нацрт новог Закона о противградној одбрани и о њему организовали јавну расправу у четири највећа града Србије. Тако су је одржали и у Крагујевцу последњег дана септембра. Али, судећи по реговању представника пољопривредника и локалних управа на овој расправи, новине које је понудио Нацрт новог закона не дају наду да ће се наш систем одбране од града битно побољшати.

Веће обавезе локалу

Очекивање да ће нови закон понудити решење како да се обезбеди довољан број ракета за одбрану од града, којих је ове године било упола мање од потреба, бар за сада је изневерено. Заправо, набавка ракета за 1.650 противградних станица у Србији, чији рад координира 13 радарских центара са 231 запосленим радником, и даље остаје у надлежности државе.

То је оно што највише и брине, јер закон не дефинише минимални број ракета које треба обезбедити за сезону одбране која траје од половине априла до половине октобра. За такво решење које је потпуно логично заложио се Мирослав Јовановић, заменик председника општине Горњи Милановац, који сматра да без тога опет може да дође до пребацивања одговорности на локалне управе, којима је и до сада било дозвољено да самостално набављају већи број ракета од онога што обезбеди држава, ако сматрају да је то неопходно.

На терету државе остаће, по новом нацрту, и одржавање система радарских центара, како је то било и до сада и, поред набавке ракета, постављање и одржавање лансирних постројења и опреме стрелаца (радио станице). Саме противградне станице, међутим пребацују се у надлежност локалних управа, што значи да ће оне преузети њихово планирање, изградњу и одржавање. Предвиђено је да у року од годину дана општине преузму и власништво над постојећим станицама.

Оно што је највећа новина, која ће донети и највише промена у систему финансирања самог система заштите, јесте решење да финансирање рада стрелаца, односно исплата хонорара за њихов шестомесечни рад док траје сезона, у целини преузму локалне самоуправе.

По досадашњој пракси стрелци су широм Србије добијали месечну надокнаду од 4.000 динара, коју им је исплаћивао Републички хидрометеоролошки завод, док су локалне управе на овај износ додавале одређену суму, сходно својим могућностима. Овај предлог наишао је на критику представника општина на расправи у Крагујевцу, који су констатовали да држава све већи терет обавеза пребацује на локал, док се изменама пореских решења њихови приходи смањују.

Фонд за ракете

Драгош Радовановић, начелник Одељења за превенцију елементарних непогода градске управе Крагујевца, сматра да нова законска решења заправо не доносе никакве битне новине, већ легализују постојећа решења која су сада на снази. На подручју Крагујевца постоје 32 противградне станице на којима су ангажована 64 стрелца.

- Ми смо до сада као градска управа финансирали рад стрелаца са по 5.000 динара месечно, уз 4.000 динара колико су имали од државе. Сада ћемо, ако се овакав закон усвоји, морати да плаћамо цео износ хонорара и планирамо да он буде и повећан на минимум 10.000 динара, што би била нека минимална накнада за њихов рад. То ће значити веће финансијско оптерећење за градски буџет и очигледно је да се све веће обавезе код заштите од елементарних непогода пребацују локалним управама, док се њихови приходи смањују, каже Радовановић.

Он додаје да је управа града Крагујевца и до сада улагала у одржавање противградних станица, иако је то била обавеза државе, па је и изградила једну нову у Кутлову, те ће наставити са тим послом и када станице формалну прећу у власништво града. Остаје, међутим, најболније питање како да држава обезбеди довољан број ракета да се не би понављали немили догађаји од ове и протеклих година.

Мића Живановић, пољопривредник из Горњих Јарушица и председник новооснованог Удружења пољопривредника Шумадија, незадовољан је што и по новом нацрту закона одбрана од града остаје у надлежности Министарства унутрашњих послова, јер од када је пре четири године та област пребачена МУП-у од Републичког хидрометеорошокг завода стање је све горе.

- Залажемо се да се формира један фонд за набавку ракета у који би се сливала средства из пет извора и то један део из државног буџета, други из Министарства пољопривреде, трећи од локалних самоуправа, четврти од осигуравајућих друштава и пети од самих пољопривредника. Један прорачун познатог професора Агрономског факултета Миладина Шеварлића показао је да би било довољно да сељаци издвајају сто динара по хектару за овај фонд. Зашто ви браните сељаке од нас самих и не дозвољавате да улажемо у те намене, ако ми хоћемо, а такво решење је присутно и у другим земљама. Зашто се под утицајем неких лобија штите осигуравајућа друштва да и она не улажу средства у противградну заштиту, кад је таква пракса у суседној Хрватској, на пример, запитао је Живановић.

Ђорђе Кардум, заменик начелника Сектора за ванредне ситуације МУП-а Србије, у чијој је надлежности противградна одбрана, одговорио је да међународне институције, а пре свега ММФ, не дозвољавају да се у Србији оснивају нови државни фондови, па тако формирање једног оваквиг фонда не долази у обзир. Он је позвао присутне да своје дискусије и предлоге доставе МУП-а, а учесници јавне расправе су се разишли у уверењу да следеће лето неће дочекати са мањим бригама због претње од града ако се задрже само оваква предложена козметичка решења и постојећи закон битно не промени.

КАКО СЕ СВЕ КРАДЕ

Домиш

Бројчаник на струјомеру у једном домаћинству, у ужем центру града, последњих пет година редовно је показивао исту, минималну потрошњу од око 250 киловата месечно. За то време, домаћин је обезбедио две највеће ТА пећи и грејалицу за купатило и кућу од преко стотину квадрата грејао на струју. Током целе зиме било је толико топло да су сви у кући облачили мајице са кратким рукавима, а комшије су се стално питале колики су рачуни ове породице када нештедимице користе струју током зиме. Тако је било све до прошлог октобра, када је откривено да је власник потплаћивао електричара да бројчаник, пред сваког очитавање, враћа уназад. Само на овом бројилу од августа 2008. украдено је струје у вредности од око пола милиона динара.

Да ово није усамљен случај сведочи податак да су екипе „Електрошумадије" за само недељу дана откриле 23 случаја неовлашћеног коришћења електричне енергије у домаћинствима и привредним објектима. У саопштењу које је ово предузеће доставило медијима неведени су иницијали прекршилаца, као и називи улица у којима живе. Тако је, на пример, у Улици Танаска Рајића откривен Д.П., у Чедомора Чеде Васића Д.К., док у Ловачкој струју краде Р.Г. У Улици Чиче од Романије „дивље" се прикључио И.М., а у Блаже Хаџивуковића С.П. Струју краду и у улицама Сретењског устава, Омладинских бригада, Булевару Краљице Марије, а један случај забележен је и у селу Кутлово.

Чак 52 начина да се украде струја

Снабдевачи струјом упозоравају да ће наставити и даље да контролишу бројила, а против оних који краду струју биће предузете законом прописане мере.

Иако се неовлашћено коришћење електричне енергије третира као кривично дело, то није била препре-

До почетка грејне сезоне Градско веће ће морати да одлучи у ком проценту ће поскупети централно грејање, а иако је „Енергетика" затражила 17,9 одсто, надлежни у градској управи упозоравају да повећање не би требало да буде преко 10 одсто

Као пред сваку грејну сезону дилема је колико ће поскупети централно грејање. „Енергетика" је затражила сагласност за поскупљење од 17,9 одсто, пошто су поскупели природни гас за 16,4 одсто, угаљ за 11,7 одсто, али и због раста потрошачких цена за 6,8 одсто. Међутим, надлежни у градској управи упозоравају да повећање, према првим сагледавањима трошковника, не би требало да буде преко 10 одсто.

Ипак, у „Енергетици" наглашавају да спремно дочекују и ову зиму. Ремонт постројења је завршен, санирање кварова на топловодним инсталацијама се приводи крају, а на залихама се тренутно налази 50.000 тона угља, што је отприлике половина потреба за сезону, као и 1.300 тона мазута. До 15. октобра биће складиштено свих 2.500 тона мазута, колико износе и смештајни капацитети самих резервоара, а

СТРУЈА

ъати крадљивци, благе казне

Од почетка ове године у Крагујевцу је украдено око милион и по киловата струје, у вредности од 11,7 милиона динара, од чега је наплаћено мање од половине тог износа. Судије, најчешће, гледају благонаклоно на ово кривично дело, па се нико у Крагујевцу и не сећа да је ико икада завршио у затвору због крађе струје

НА „СЕКАЧЕ“ СТРУЈЕ ЧЕСТО СЕ И ФИЗИЧКИ НАСРЋЕ

ка за оне који троше струју да „среде” да бројила на њиховим струјомерима не очитавају ту потрошњу. Подаци говоре да је од почетка ове године, од близу 1.700 контролисаних струјомера, откривено 105 оних који краду струју, што је двоструко више у односу на целу прошлу годину, када је прегледано 2.180 бројила и пронађено 58 прекршилаца.

Рачуница показује да је 2013. украдено око милион и по киловатсати електричне енергије и учињена штета од 11,7 милиона динара, од којих је наплаћено свега 4,3 милиона. Прошле године изгубљено је нешто више од милион киловата, вредности око осам милиона, а наплаћено је 4,7 милиона динара.

Да су крадљивци струје веома домишљати потврђује и податак да је ЕПС до сада открио чак 52 различита начина како се краде струја. Најчешће се прикаче металне куке од електричног вода до куће и директно се спроведе струја, тако да бројило не очита потрошњу. Крадљивци постављају и јаке магнете на бројила, како би „смирили” окретање бројчаника или пред струјомер постављају склоп жица са прекидачем, па од „јефтине” тарифе направе бесплатну. Неретко, направе и сићушну рупу на стаклу бројила, кроз коју иглом зауставе бројач, а многи вежу инсталацију без бројила. Несавесни корисници не краду само од ЕПС-а, већ и од комшија, којима се прикаче на бројило, чиме умањују квалитет струје осталим потрошачима. Крађа се припрема и при самој изградњи објеката, при чему каблови врло често остају укопани у зиду.

У грошничком насељу Обади, на пример, житељи су направили читаву електромрежу, подигли стубове и на „дивље” спровели струју до својих кућа. Контролори су само у том насељу искључили чак 31 нелегалног потрошача струје!

Мада екипе „Електрошумадије” свакодневно на терену раде на откривању и спречавању крађа струје, тек када се крађа открије настају проблеми. Такви потрошачи покушавају на разне начине да се правдају, па тврде да им је то неко наместио, а да они нису знали шта се дешава. Знају и да „сложе” причу како су им радници дистрибуције приликом редовне контроле подвалили и уцењивали их, да би остварили материјалну добит. На контролоре се и физички насрће и онемогућава се контролисање струјомера. Најчешће на капијама крадљиваца струје стоји натпис „опасан пас”, а забележени су случајеви да се исписаним порукама контролорима забрањује улаз у приватни посед.

Благе казне за прекршиоце

И поред утврђених бројних крађа у Крагујевцу и околини, починиоци углавном добијају благе условне казне. У „Електрошумадији” кажу да и када открију крадљивце могу једино да им обрачунају колико треба да плате, а потом поднесу кривичну пријаву. Директор „Електрошумадије” Небојша Обрадовић тврди да је исход пријава поражавајући по ово предузеће. Осим што се крађа струје третира као лакше кривично дело, углавном се тражи само надокнада штете, али не и кривична одговорност крадљивца, па се због неовлашћеног коришћења електричне енергије најчешће изриче само условна казна. Важећи закони, иначе, предвиђају казну затвора од једне до три године због крађе струје, али то није уплашило крадљивце, јер судије гледају благонаклоно на ово кривично дело, па се нико у Крагујевцу и не сећа да је ико икада завршио у затвору због крађе струје.

- У великом броју случајева, када откријемо да је електрична енергија коришћена неовлашћено и пронађемо починиоца, испостави се да се струјомер води на некога ко је одавно умро. То је далеко тежи случај него када је онај ко краде струју евидентиран као потрошач. Међутим, за Крагујевац је карактеристично да суд најчешће донесе привремену меру, па се дешава да и онај ко је откривен у крађи, иако уопште није евидентиран као потрошач, нема чак ни струјомер, само достави папире о болести некога од укућана и ми смо принуђени да га у најкраћем року вратимо на мрежу. Осим тога, свако искључење и привремена мера „Електрошумадију” кошта између 20 и 60 хиљада динара, каже Обрадовић, објашњавајући да се тужени даље обавезује да у року од годину дана оправда привремену меру кроз парнични поступак, али он читаву ситуацију образлаже као ометање поседа, тако да „Електрошумадија” не само што мора одмах да му прикључи струју, него и да плати све судске, као и трошкове његовог адвоката!

Обрадовић тврди да је оваква ситуација карактеристична наро-

ДИРЕКТОР „ЕЛЕКТРОШУМАДИЈЕ“ НЕБОЈША ОБРАДОВИЋ

НЕЛЕГАЛНА „ПРЕВЕЗИВАЊА“ НА СТРУЈОМЕРУ

чито за Крагујевац, јер се у другим градовима ово дешава само спорадично. Пошто Привредно друштво „Центар” обухвата и Пожаревац и Смедерево, постоје подаци да је у Крагујевцу за одређени период донето укупно две хиљаде привремених мера, док је за исти период суд у Смедереву изрекао једну, а у Пожаревцу две привремене мере.

Иако не располаже подацима, наш саговорник напомиње да се струја више краде у селима него у граду, јер су људи ван града слободнији и сматрају да ће их контроле заобићи, док је у граду, а нарочито у стамбеним зградама, веома тешко заобићи струјомер.

Стручњаци сматрају да би крађа струје могла да се сузбије ако се примени даљинско управљање мрежом, што је још увек веома скупа инвестиција. Наш саговорник напомиње да и нова пракса измештања мерних места на јавне површине представља значајну меру како за спречавање крађе, тако и за лакше очитавање бројила.

Подаци показују да је крађа струје присутна у великој мери и у земљама у окружењу. Међутим, пракса у ЕУ је да се таква дела осуђују на основу угрожавања електроенергетског система, па је самим тим тренд крађа и оштећења њихових система далеко мањи него код нас. Изгледа да би тај рецепт из суседних земаља требало применити и код нас.

Гордана БОЖИЋ

У ИШЧЕКИВАЊУ НОВЕ ЦЕНЕ ГРАДСКОГ ГРЕЈАЊА

Град одобрава поскупљење од 10 одсто

очекивања су да неће бити проблема ни са набавком гаса.

„Енергетика” ће, тврди се, и ове грејне сезоне наставити са уградњом калориметара, али иако се говорило да ће у овој грејној сезони напокон почети са наплатом по утрошеној топлотној енергији, као и нови ценовник, и тарифни модел је дилема о којој ће се расправљати наредних дана.

Различита рачуница

Члан Градског већа за комуналну привреду Зоран Јовановић каже да би свакако требало да се пређе на тарифни систем и наплату по утрошеној топлотној енергији, што је и обавеза која проистиче из уговора са Немачком развојном банком, подсећајући да је Градско веће недавно одлучило да град учествује и у четвртој фази програма „Рехабилитација система даљинског грејања у Србији”. Но, открива Јовановић, из „Енергетике” су затражили одлагање овог новог модела наплате.

- Добили смо захтев „Енергетике” за поскупљење од 17,9 одсто. Међутим, морам да подсетим на уредбу Владе Србије која је усвојена крајем прошле године, а односи се на највишу и најнижу цену. Дефинисано је како се врши обрачун, и уколико се прописани начин обрачуна дословно примени тражени проценат није оправдан. У ствари, градско грејање не би требало да поскупи више од 10 одсто. Међутим, из „Енергетике” оспоравају уредбу објашњавајући да неки трошкови нису ушли у формулу за обрачун цена, пре свега трошак струје и воде који они објективно имају, али ми, без сагласности Министарства енергетике, не можемо да мењамо начин обрачуна.

Такође, осим нове цене „Енергетика” тражи и одлагање примене плаћања по потрошњи, тако да нисмо имали друго решење до да их обавестимо да се и по првом и другом питању обрате надлежном министарству. Колико сам обавештен, писмо министарству је послато, али дуже од десет дана нема одговора, објашњава Јовановић.

Тарифни модел је, подсећа он, законска обавеза тек од наредне сезоне, али у Крагујевцу би требало да се примени од ове, као што је већ речено, због уговорне обавезе из програма „Рехабилитација система даљинског грејања у Србији”. Потписници тог уговора су, додаје Јовановић, Немачка развојна банка, Министарство енергетике, град и „Енергетика”, а како министарство дефинише све услове, и око ценовника и тарифног система, коначна одлука је на њима.

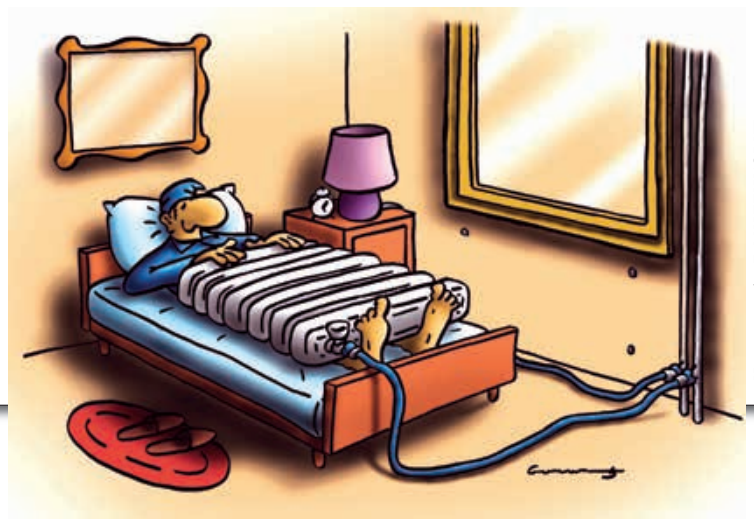

Илустрација: Г. МИЛЕНКОВИЋ

Чека се министарство

- На недавном састанку у градској управи званично су се изјаснили да је „Енергетика” спремна за примену тарифног система, а сада испада да нешто опет није у реду. Видећемо о чему је реч. Наравно, и град подржава предлог да се не пређе нагло на нови модел обрачуна. И ми желимо да се грађанима објасни фиксни и варијабилни део задужења на новим рачунима. Паралелни рачуни, стари и нови, требало би да иду неколико месеци и значајни су у прво време како би грађани уочили на који начин могу да остваре уштеде, наводи Јовановић.

Са друге стране, портпарол „Енергетике” Милош Анђелковић каже да су спремни за тарифни систем, али и наводи да је законска обавеза свих топлана у Србији да од следеће грејне сезоне наплаћују грејање по утрошку. Наиме, у току ремонтних радова уграђени су мерачи у 95 одсто стамбених и пословних објеката и од почетка нове године, највероватније од јануара, примениће наплату грејања по утрошку.

Пре усвајања новог ценовника Анђелковић тврди да је даљинско грејање у Крагујевцу једно од најјефтинијих у Србији. Овог тренутка је 73 динара по квадрату, тачније 79,7 динара са ПДВ-ом од осам одсто, а у Београду је 103,6 динара, у Новом Саду 98 динара, у Јагодини 92,4 динара. И са повећањем од 17,9 одсто цена грејања по квадрату стамбеног простора достигла би 86,99 динара, па би задужење за стан од 50 квадрата износило 4.350 динара.

- Поднели смо захтев градском већу Крагујевца за повећањем цене за 17,9 одсто у складу са уредбом Владе Србије, јер су поскупли природни гас за угаљ, али и због раста потрошачких цена. Уредбом су иначе, предвиђени фиксни и варијабилни трошкови енергената, а у самој формули за формирање цене одређени трошкови су пропуштени, каже Анђелковић.

Ко је у праву преломиће се до половине октобра. За сада град, очигледно, нуди нову цену грејања повећану за 10 осто, а каква ће бити рачуница Министарства енергетике, видећемо.

Александар ЈОКИЋЕВИЋ

РЕЗУЛТАТИ ПОПИСА СТАНОВНИШТВА

Све више самачких домаћинстава

На простору Шумадије просечно домаћинство изгубило је 1,5 члана, па је највише двочланих. Одмах иза њих су самачка, чији број је порастао због великих миграција и просечне старости становништа, док вишегенерацијске породице, са више од шест чланова, чине тек свако десето домаћинство

СЕЛО ОСТАЈЕ НА СТАРЦИМА

Да у Србији већ деценијама влада бела куга, а младенци све ређе стају на „луди камен“, показују и најновији подаци Републичког завода за статистику, потврђујући да је последњих година дошло до озбиљних поремећаја у величини српског домаћинства. Наиме, укупан број се, само у периоду између два пописа, смањио за 33.300, а просечан број чланова домаћинства, који је педесетих година прошлог века износио 4,39, данас је само 2,88 члана!

Породица изгубила више од једног члана

Смањење броја бракова, одлагање рађања за касније животно доба и пораст просечне старости становништва довели су до смањења броја вишечланих домаћинстава и пораста самачких, којих данас има преко пола милиона. Тако су према броју чланова најзаступљенија двочлана домаћинства којих има 25,6 одсто, а затим самачка (22,3), док је удео оних који имају преко четири члана испод седам процената.

На нивоу републичког просека налази се и Шумадија, па су ови простори забележили висок негативни тренд, јер је просечна величина домаћинстава смањена са 4,5 на 3,1 члана. Просечно, највише чланова у домаћинсту имају породице у Тополи (3,22) а, најмање у Аранђеловцу (2,95) и Крагујевцу (2,97). Према подацима, у Шумадији постоји нешто више од 97.000 домаћинстава, а највише их има у Крагујевцу и Аранђеловцу. Од мањих општина, највише домаћинстава броји Топола, скоро 7.000, а најмање Лапово - 2.500. У свим општинама Шумадије најзаступљенија су двочлана домаћинства, осим у Рачи, где има највише самачких (800).

Велике, вишегенерацијске породице, које су некада доминирале, почињу драстично да се смањују осамдесетих година, па их је сада четири пута мање него пре пола века. Занимљиво је да домаћинства са преко шест чланова има највише у Крагујевцу (око 15 одсто), а најмање у Рачи (око седам одсто), што се објашњава одласком младих у развијеније средине и великом просечном старошћу становништва.

Стручњаци смањење величине домаћинства објашњавају ниским наталитетом у готово свим крајевима, па смо тако између два пописа изгубили скоро 300.000 становника. Висок природни прираштај карактеристичан је само за одређене групе, па подаци о броју рођене деце по националној припадности мајке показују да је рађање троје или више деце карактеристично само за Албанке, Бошњакиње и Ромкиње, док припаднице осталих етничких заједница углавном рађају једно или двоје деце. Тако су општине које се издвајају по великом броју чланова домаћинстава Тутин, Нови Пазар и Сјеница, у којима преовлађује исламско становништво, док су на подручју Шумадије домаћинства уситњена и по величини одговарају европском моделу.

ОВО ЋЕ БИТИ СВЕ ПОПУЛАРНИЈИ КРЕВЕТ У СРБИЈИ

Промене у структури домаћинства биле су нужне у складу са савременим условима живота, а природни прираштај је једини фактор који позитивно утиче на његову величину. Сви остали фактори имали су негативне последице. Тако је наталитет и број склопљених бракова опадао током времена, са интезивним изласком жена на тржиште рада, а боље плаћени послови захтевали су додатно школовање, чиме се померала граница за ступање у брак и рађање деце. То је директно довело до смањења просечне величине домаћинства.

Одлазак из села у град смањио домаћинства

Такође, старење становништа значајно је утицало на опадање броја чланова једне породице. Са порастом просечне старости растао је и број старачких домаћинстава, која су најчешће и самачка. Сви фактори модернизације, укључујући степен индустријализације и урбанизације, као и доходак по глави становника, имали су негативан утицај, јер су млади постали економски обезбеђени и често су се одлучивали да живе самостално или са партнером. Ово је важно истаћи јер се код нас члановима домаћинства сматрају лица која заједно станују и заједнички троше средства за подмиривање основних животних потреба, па тако у једном стану може живети више домаћинства, док се у Европи примењује концепт једно домаћинство – један стан.

На крају не треба заборавити да су разлике у величини домаћинства последица и различитог друштвеног развоја који је довео до масовних миграција од неразвијених ка развијеним областима. То нам показује и проценат непољопривредног становништа у укупном, који је повећан одливом младих из села. Показало се да одлазак младог сеоског становништва у градове и уопште раст градског у односу на сеоско становништо директно негативно утицали на смањене чланова породице. Тако у Шумадији постоји 20 села у којима има мање од педесет домаћинстава, а најмање у Павловцу (општина Топола), Бајчетини (општина Кнић) и Трешњевику (општина Крагујевац), мање од двадесет.

Истраживање је показало да се по најмањој просечној величини домаћинства на подручју Шумадије издвајају општине које услед дугогодишњег негативног природног прираштаја имају велике поремећаје у старосној структури становништва, као и најнеразвијеније средине, које су због одласка становништва изгубиле витални значај. Сматра се да ће се са порастом животног стандарда повећати и број самачких домаћинстава младих људи, али и број двочланих, који ће пре свега представљати ванбрачне или друге облике неформалног живота. Такође, предвиђа се пораст самачких старачких домаћинстава, нарочито у малим селима удаљеним од градских центара, па не треба да чуди ако на следећем попису најбројнија буду управо једночлана домаћинства.

Виолета ГЛИШИЋ

БРОЈ И ВЕЛИЧИНА ДОМАЋИНСТАВА

	Укупно	1 члан	2 члана	3 члана	4 члана	5 чланова	6 и више чланова
Шумадијска област	97.096	14.867	23.623	18.989	18.571	8.675	7.696
Аранђеловац	15.630	3.304	3.882	2.917	2.979	1.426	1.122
Баточина	3.736	767	872	652	645	372	428
Кнић	4.755	1.183	1.220	692	636	493	531
Крагујевац	59.991	11.523	14.751	12.568	12.256	5.004	3.889
Лапово	2.455	518	537	420	408	286	286
Рача	3.593	800	772	587	588	354	492
Топола	6.936	1.447	1.589	1.153	1.059	740	948

ПРОСЕЧНА ВЕЛИЧИНА ДОМАЋИНСТАВА ПО ГОДИНАМА (У ПРОЦЕНТИМА)

	1948.	1953.	1961.	1971.	1981.	1991.	2002.	2011.
1 члан	11,64	11,45	13,04	12,58	13,24	15,12	20,02	22,33
2 члана	14,61	15,12	16,40	17,65	19,96	23,17	24,80	25,65
3 члана	15,34	16,29	17,49	20,24	20,20	19,32	19,05	19,16
4 члана	16.14	16,93	19,02	21,46	22,74	23,99	21,26	18,25
5 чланова	13,95	13,59	13,36	11,81	9,63	9,06	8,17	7,94
6 и више чланова	28,31	26,62	20,69	16,25	14,22	9,33	6,70	6,67

СВЕТСКА СТАТИСТИКА

Велике породице у исламским земљама

У развијеним земљама просечна величина домаћинства изразито је мала, близу два члана, док у неразвијеним земљама још увек броји више од пет чланова. Висок природни прираштај основни је разлог што се међу првих 50 земаља са највећим домаћинствима налазе углавном муслиманске земље. Утицај вере, традиције и обичаја био је превише јак да би се битније променила њихова структура. Тако се на првом месту у свету по величини домаћинства налазе Кувајт и Саудијска Арабија, са више од осам чланова, а међу европским земљама ту су Турска и Албанија, са више од четири члана у домаћинству.

Најмање чланова (око 2,3) по домаћинству имају Француска, Велика Британија, Аустрија, Немачка и земље Скандинавије, у којима има највише самачких и најмање домаћинстава са више од пет чланова. Између ове две групе налазе се земље Јужне и Источне Европе, међу њима и Србија, чија домаћинства броје око три члана. Њих, такође, карактерише низак природни прираштај, велика старост становништва и све већи број самачких домаћинстава.

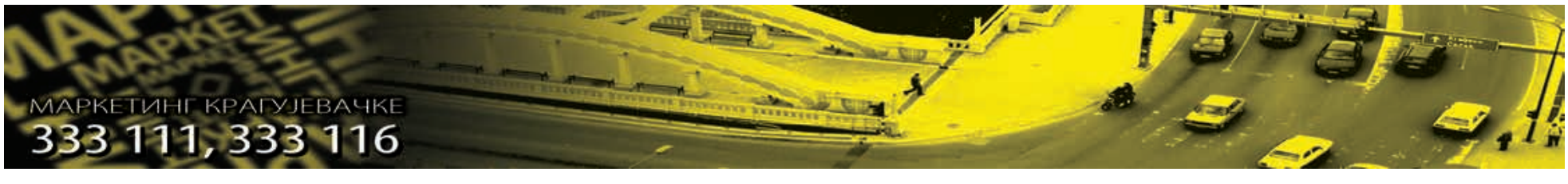

МАЛОЛЕТНИЧКА АГРЕСИЈА

Испуштена деца немоћног друштва

Све је више младих од 14 до 17 година који крећу странпутицом, њихово понашање постаје забрињавајуће насилно, али као да правог лека за то немају ни породице ни службе које се њима баве. Живећи у потпуно поремећеном систему вредности, та деца заправо „копирају“ одрасле, кажу стручњаци

СВЕ ВИШЕ ШОКАНТНИХ ВЕСТИ О МАЛОЛЕТНИМ ПРЕСТУПНИЦИМА

Пише Јаворка Станојевић

Вест да је крагујевачка полиција ухапсила шеснаестогодишњака осумњиченог за 14 тешких крађа, која отвара болна питања на која ни породица ни друштво немају одговор, била је у фокусу јавности само пар дана. „Славу“ крагујевачког малолетног разбојника помутио је тринаестогодишњи Лесковчанин, који је у успео да направи полицијски досије у коме је забележено чак 136 преступа. У истој недељи јавност је могла да види снимке на којима основци мачетом нападају вршњака и слуша вести о малолетницима који су претукли путнике на аутобуској станици у Новом Саду. Нешто раније са малих екрана стигла је слика новосадског професора математике у модрицама кога је у парку, док је чекао супругу и дете, дивљачки испребијала групица дечака зато што им је „личио на геја“.

Иако одавно знамо да у друштвеној клими у којој моралне вредности нису на цени деца лако крећу странпутицом, оволико агресије и криминала код младих које су медији забележили у кратком периоду морало би звонити на узбуну. Питање је, међутим, има ли спремних да прихвате одговорност и да ли наша држава, заокупљена оним што зову крупним државничким пословима, и политичким надгорњавањима, региструје дубину проблема.

Много узрока агресије

У крагујевачком Центру за социјални рад, који се бави превенцијом асоцијалног и делинквентног понашања малолетника, немају статистичке податке о броју преступа који су починила деца која нису навршила 18 година. Социјални радник Александар Марковић, иако има увид само у своје предмете, међутим, тврди да се број малолетника који креће странпутицом стално повећава. Његово искуство показује да је просечан крагујевачки малолетни преступник стар између 14 и 17 година и да обично потиче из дисфункционалне породице.

- Најчешћи узроци су нарушени породични односи, недостатак комуникације између родитеља и деце, недовољна пажња. Такође, треба истаћи и честе конфликте између родитеља који се манифестују како вербалним тако и физичким сукобима, који представљају модел понашања који деца науче у породици. Ово најчешће иде удружено са сиромаштвом, а може да се повеже и са недостатком љубави и осећајем несигурности који млади људи покушавају да прикрију арогантним и агресивним понашањем. Један број деце на овај начин одговара на физичко, али и на јако опасно психолошко насиље

Александар Марковић, социјални радник: Нека деца на овај начин одговарају на физичко, али и на јако опасно психичко насиље родитеља, наставника или вршњака које се манифестује кроз омаловажавање, вређање, стигматизацију, неодговарајуће надимке

родитеља, наставника или вршњака, које се манифестује кроз омаловажавање, вређање, стигматизацију, неодговарајуће надимке, каже Марковић.

Психолог Центра за социјални Драган Кандић објашњава да се почетак проблематичног понашања, поред потребе младих да скрену пажњу, везује за чињеницу да дете око дванаесте-тринаесте године почиње да гради сопствени систем вредности.

- Систем вредности најбоље би могли описати изразом култура живљења, процењивања и вредновања. Ако ми ту „одраслу културу” на сваком кораку видимо као агресивну комуникацију неистомишљеника, ако политичари и неки спортисти дају лоше примере, а они су одрасли, природно је нам деца, која то све гледају и учењем по моделу упијају, идентификују се, врађају исту слику. Хоћу да кажем да ништа од тога што су та деца урадила нису она оригинално смислила него су видела од одраслих, каже Кандић.

Велики део одговорности овај психолог са дугогодишњим искуством у раду са децом која су кренула странпутицом пребацује на медије који сензационалистичким извештавањем нуде много више лоших него добрих модела за идентификацију.

- Толико писање о насиљу не може бити превентивно, а искрено се питам и колико је корисно. Мислим да би било много корисније изабрати позитивне примере младих у тим годинама који су у посебни у спорту, школским активностима, моралу… и таквим примерима се борити против насиља и криминала. На жалост, мислим да смо заборавили на позитивне вести, па на насловне стране стижу још једино млади спортисти када постигну изузетан успех. Сматрам да на овакав начин бавећи се насиљем, пошто се оно већ деси, без неког системског приступа, медији дају само модел за агресивно понашање неким другим клинцима који не успевају, из различитих разлога, да се наметну. Најчешће су то млади који нису у стању да се истакну ни својим способностима, ни симболима материјалног статуса као што су мобилни телефон, или скупа гардероба, па им остаје само делинквенција кроз коју изражавају своју посебност и непристајање на друштвене норме, објашњава наш саговорник.

Пошто ово није локални проблем Крагујевца и других великих градова, Кандић сматра да би држава морала да осмисли системски приступ за координирано праћење рада медија како би се направио модел који би прецизирао како пратити, презентовати и на националном нивоу деловати позитивним примерима.

- Циљ је да афирмација универзалних вредности, које никада не могу да девалвирају, више не изгледа као донкихотовски напор и да се људи, који своју децу још увек уче врлинама, не питају јесу ли их добро васпитавали ако их нису припремили за свет какав јесте, каже Драган Кандић.

Решење на више „адреса“

Иако подаци показују да се делинквенти махом регрутују у сиромашним породицама у којима родитељи не живе заједно, овај психолог каже да се стереотип о разореним породицама не може апсолутно прихватити.

- Немам статистичке податке, али не бих направио неку нарочиту паралелу. Имамо децу делинквентног понашања из породица чији

Драган Кандић, психолог: Сензационалистичким извештавањем неки медији нуде много више лоших него добрих примера за идентификацију. На овакав начин бавећи се насиљем, пошто се оно већ деси, без неког системског приступа, медији дају само модел за агресивно понашање неким другим клинцима који, из различитих разлога, не успевају да се наметну

су родитељи интелектуалци. Постоје бракови где разведени партнери јако лепо функционишу и где родитељи нису маргинализовали своју родитељску улогу, али имамо и таквих ситуација да се родитељи који имају добар брак не нађу у родитељској улози већ се много више посвете професији или партнеру. Такође, као што постоје деца сиромашних родитеља која се осећају исфрустрирано у односу на другу децу, јер имају бољу гардеробу и телефон који су на том узрасту битан део вршњачког позиционирања, преступника има и у богатим породицама, јер су запостављена због других приоритета, каже Кандић.

Без обзира на неприхватање стереотипа, подаци и искуство социјалног радника Александара Марковића показују да су малолетници који су најдубље загазили у криминал махом деца о којима нико не брине и која су у најранијем узрасту препуштена себи, улици и лошем друштву. Према његовим речима, ситуација у којој деца до седамнаесте године почине велики број кривичних дела указује на већ структурисано понашање које захтева системски рад и сарадњу породице, институција, локалне самоуправе и школе, а уколико то не да резултате суд може одредити да је за малолетника најцелисходније упућивање у одговарајућу установу.

Мада истичу да велика одговорност лежи на породици, радници Центра сматрају да ни родитељима није лако, јер када изгубе контролу над дететом од 13-14 година не смеју да реагују рестриктивно, пошто би затварање у кућу била изолација, а кажњавање батинама физичко злостављање. Исти проблем има и школа, па су професори принуђени да ученике дисциплинују оценама. Зато би Центар за социјални рад, који нуди помоћ и родитељима и деци, требало да буде адреса на којој би проблеми могли бити превазиђени.

Психолог Драган Кандић, међутим, није уверен да постојећа организације рада, у којој су социјални радници затрпани предметима, може дати очекиване резултате.

- Ова наша институција прокламује најбољи интерес детета као основни циљ, али реформа којој смо сведоци каже да је у фокусу наше пажње „писање“. То значи да ми од администрирања не стижемо да се бавимо правим, живим људима, односно децом и њиховим проблемима. Да имамо више времена да правимо превентивне програме, можда би било другачије, сматра овај радник Центра.

Изгубљени међу папирима, све видљивији у медијима који од њих праве негативне хероје, малолетни преступници су, према мишљењу наших саговорника, највећим делом жртве које имитирањем одраслих показују да им се свет у коме живе и сервиране вредности не свиђају.

Зато шокантне вести у којима све млађи криминалци чине све теже и бруталније преступе треба схватити као апеле за помоћ. Питање је, међутим, хоће ли у друштво у коме је све политика и борба за материјалне вредности посегнути за санкцијама, зажмурити или пружити руку.

РАСТЕ РАСКОРАК ИЗМЕЂУ УПИСНЕ ПОЛИТИКЕ И ПОТРЕБА ТРЖИШТА РАДА

Занат је златан, ал' млади га неће

Оператере машинске обраде, месаре и столаре одмах након матуре чека посао, али крагујевачки ђаци „беже" од ових занимања и та одељења се укидају. Сви желе у економске техничаре и медицинаре, иако им је перспектива након завршетка средње школе – дуги стаж на бироу

ИМАЛИ БИ ОДМАХ ЗАПОСЛЕЊЕ, АЛИ У МЕСАРЕ И ПЕКАРЕ НИКО НЕЋЕ

Пише Марија Обреновић

Сваке године по неколико ученика са смера оператер машинске обраде уз диплому добије и позив да се запосле у фирми „Униор компонентс". Велики трговински ланци бар једном месечно зову директорку Прве техничке школе да им препоручи добре ђаке који се школују за месаре како би им понудили запослење. Међутим, ни ове ни претходне године на овај смер није се уписао ни један једини ученик, а Политехничка школа једва је успела да намакне 12 будућих оператера машиске обраде.

Са друге стране, да су којим случајем Медицинска и Економска школа имале места за по 500 ђака, ни тај број не би био довољан, иако је једина перспектива након дипломирања прикључивање армији колега које на бироу безуспешно чекају на запослење.

Ситуација у којој се мали број свршених осмака опредељује за занимања која су на овдашњем тржишту рада дефицитарна, а сви трче у школе које не нуде богзна какву перспективу за запослење, годинама се понавља. „Учи да не би радио", реченица коју родитељи често понављају деци скрећући им пажњу на важност образовања, на крају се тако остварује у буквалном смислу.

И саме бројке показују колики је проблем лоша уписна политика. У јуну ове године крагујевачке основне школе завршило је 1.530 ђака, односно укупно 2.625 у Шумадији, а средње школе су нудиле 3.661 место, од тога 2.491 у Крагујевцу. Међутим, Школска управа је тај број свела на 1.826 места у граду на Лепеници и још 990 у школама у Тополи, Книћу, Рачи, Баточини, Лапову и Аранђеловцу. Министарство просвете је потом попустило, па је конкурсом одобрено неколико одељења више и то на такозваним траженим смеровима у Медицинској и Економској школи и гимназијама.

И ЗА ГРАЂЕВИНЦЕ УВЕК ИМА ПОСЛА, АЛИ НЕМА ИНТЕРЕСОВАЊА

Проблем уписна политика

Смерови столар, месар, пекар и мушки фризер, међутим, нису „преживели" и због малог интересовања претходних генерација одлучено је да буду угашени. Поништавање резултата мале матуре само је додатно закомпликовало ситуацију, па је Медицинска уписала четрдесетак ђака више, а нека друга одељења остала су празна.

– Није проблем само дисбаланс између броја места и броја ученика, проблем је и недостатак прага знања за упис на четворогодишња занимања. Ако се погледају подаци Националне службе за запошљавање, јасно се види да се занатлије најбрже запошљавају. Родитељи, међутим, не желе да им деца завршавају трогодишње школе, када већ не постоји услов за упис у виду одређеног броја поена. Нико, изгледа, не размишља о томе да ће и у самој школи дете муку мучити да савлада градиво, а камоли где ће после запослити. А да велики трговински ланци стално траже месаре може се видети у сваком огласнику, често и нас зову да им препоручимо децу која ће чим заврше школу добити посао, али за овај смер прошле године уопште није било интересовања, па га у овогодишњем конкурсу није ни било. Иста ситуација је и са пекарима, каже Биљана Шиповац, директорка Прве техничке школе.

И одељење монтера суве градње (грађевински посао) у овој школи једва опстаје, иако су мајстори који уграђују зидове од ригипса врло тражени. Исти проблем са уписом ученика има и Синиша Којић, директор Политехничке школе. На смер оператер машинске обраде, комбиновани програм који ученицима нуди могућност да савладају занате стругара, глодача и брусача, уписало се свега 12 свршених осмака.

КАД БИ ПОСТОЈАО БАНКАРСКИ ГЛОДАЧ ИЛИ МЕНАЦЕР БРАВАР: ДИРЕКТОР ПОЛИТЕХНИЧКЕ СИНИША КОЈИЋ

– Било је питање да ли ће ове године опстати одељења оператера машинске обраде и техничара за репаратуру, а у питању су једина производна занимања која се у Крагујевцу школују и деца која их изуче врло брзо могу да пронађу посао. На жалост, када бирају школу мислим да се и родитељи и деца често воде звучним називима, а не суштином. Рецимо, машински техничар за компјутерско конструисање има програм који је у рангу страних техничких гимназија, али се за смер техничар за компјутреско управљање, одлични ученици много чешће опредељују, иако ће им сутра бити посао управљање ЦНЦ машинама. Очигледно је проблем у придеву машински који им не звучи тако атрактивно. Смер техничар за безбедност саобраћаја такође уписују изврсни ђаци мислећи да им је он добра припрема за Полицијску академију или факултете безбедности, а заправо је у питању огледни програм који им нуди могућност да након две године буду путари, након три возачи, а када матурирају процењивачи штета у осигурању, каже Синиша Којић, Он додаје да су се у школи шалили како би им упис био сигурно већи када би смеровима дали атрактивније одреднице, попут банкарски глодач или менаџер бравар.

У Националној служби за запошљавање кажу да су и школама, али и надлежнима у Министарству

РЕАГОВАЊА

Ако је *динар* добровољан, зашто се ученици уцењују

(„Докле се пумпа родитељски динар", „Крагујевачке" број 226)

Текст „Докле се пумпа родитељски динар" подстакао ме је да кажем неку реч о болним тачкама наших школа (и основних и средњих): ђачком, тј.родитељском динару и екскурзијама.

У наведеном тексту госпођа Срђана Светозаревић, саветница у Школској управи, каже: „Родитељи треба да знају да се родитељски динар плаћа добровољно, његова висина може само да се предложи, а на родитељу је да ли ће платити тај износ, дати мање или више, или га неће платити уопште".

Питам се : Ако родитељи „треба да знају" (а да би знали, треба да им се у школи каже!), зашто се годинама, а тако је било и сада, у неким школама ученици уцењују да, ако не плате одређени износ неће добити сведочанство? Зашто се од ученика наплаћује новац за намене за које они никако не би требало да плаћају, на пример, писање диплома (тај новац се некоме даје „на руке"), за књижни фонд (запослени не плаћају, а користе школску библиотеку), за материјал за писмене вежбе, за опремање огледног одељења ... Од када је све то – виши стандард ученика? Зар не пише у Закону (чл.91) да је основно и средње образовање (и редовно и ванредно) бесплатно?

При томе се мисли на куповину свезака, оловака, прибора и често прескупих уџбеника, о којима би по Закону своје мишљење морали дати стручни органи, савет родитеља и ученички парламент, а у чију се цену „уграђују" бесплатни уџбеници за све наставнике у Србији, као и разни „поклончићи" – оловке, нотеси, цегери за куповину. Њих издавачке куће поклањају наставницима, а то је, у ствари, корупција! Ви наговарате ученике да купе наше уџбенике, а ми вама одобравамо различите погодности.

Ненаменско трошење „родитељског динара", коришћење донација за повећање стандарда директора школе и наставника, наплата „школарине" од ванредних ученика од којих се не би смела наплаћивати посебне су приче које ће се, искрено се надам, наћи у жижи интересовања надлежних (и правосудних) органа.

А сада нешто о мојој такође омиљеној теми (са којом сам свима досадила) – екскурзијама.

Подзаконским актом (Службени гласник РС, Просветни гласник, 22. 01.2009.године) прецизно је уређено питање избора стручног вође, организовање екскурзије, дневница, надокнада наставних дана итд. Упркос томе, директори наших школа себе одређују за стручног вођу, па тако уз гратис и пристојне дневнице, које утврђује Савет родитеља, а на основу усаглашених ставова родитеља свих ученика који путују, СЕБИ подносе извештај.

Догоди се да школски одбор, поступајући по налогу Просветне инспекције, утврди да нема одговорности директора, јер „тако сви раде". Да подсетим: школски одбор чини девет чланова: троје из локалне заједнице, троје родитеља ученика и троје запослених. Шесторо се дакле налазе у позицији „кога је молити – није га љутити", а троје су у сукобу интереса – школски одбор је надређен директору, а директор је надређен запосленима – члановима школског одбора.)

Шта све они раде?

Игноришу процедуру утврђивања садржаја образовно-васпитног програма екскурзије (мислим на релацију: стручно веће – наставничко веће – савет родитеља – расписивање тендера – тендерска комисија), с циљем „намештења" тендера.

Одобравају дуже трајање екскурзије од прописаног (по систему више дана – више дневница).

Одобравају путовање ван граница земље за ученике разреда за које то није дозвољено.

Неким наставницима одобравају да иду на екскурзије у својству приватног лица, уз наравно плаћено одсуство.

Неке дане евидентирају и као наставне за ученике који не оду на екскурзију.

Скраћују часове на 30 или 35 минута суботом, када се надокнађују изгубљени наставни дани (разуме се да се ти часови плаћају као да трају по 45 минута), а наставницима препусте да сами одлуче да ли ће да евидентирају одсутне ученике, што није коректно према савесним ученицима. Догоди се да не дође ни један ученик из одељења, а часови се евидентирају као да су одржани.

Не знам ко годинама штити бахате директоре школа, али знам да често можемо чути да школа постоји због ђака и да је најбољи интерес ученика приоритет, а да ли је заиста тако нека процене цењени читаоци.

А знам и да ћу због овог текста доживети непријатности у школама у којима радим, на шта сам већ навикла и прихватила као цену коју плаћам због изражавања мишљења.

Биљана Рајшић,
наставница социологије
у Економској и Другој Техничкој школи
у Крагујевцу

просвете често скретали пажњу на проблематичну уписну политику, као и на чињеницу да би образовни систем требало да буде боље прилагођен променама на тржишту рада. Претходних година организовали су и низ скупова којима су присуствовали директори школа, саветници Школске управе и послодавци и сви су се сложили да проблем постоји, али неких помака у његовом решавању очигледно нема.

Машинци брзо до посла

- Међу незапосленима са средњом стручном спремом на нашој евиденцији највећи број је завршило смерове из подручја рада машинство и обрада метала, па би се на први поглед рекло да овог кадра имамо много. Међутим, 3.982 су људи који су имали посао, па су се вратили на тржиште рада, док је оних који посао траже први пут 965. Број незапослених металаца јесте велики, али је такође чињеница да се они, када се погледа статистика, у претходне две-три године уједно и најбрже запошљавају.

Следећи по бројности су незапослени са дипломама из области економије, права и администрације, којих је укупно 2.648. Њихово запошљавање, на жалост, иде много теже. Наиме, послодавци када траже службеника или секретарицу више воде рачуна о додатним вештинама попут знања језика и познавања рада на рачунару, комуникативности и чак се радије на овим местима опредељују да запосле матуранте гимназије, каже Јелена Зорнић из Националне службе за запошљавање.

Међу незапосленим Крагујевчанима са средњошколском дипломом доста има и трговаца и угоститеља – укупно 2.115. Њима је, међутим, нешто лакше да дођу до запослења.

Медицинских сестара различитог профила на бироу је 706. Прошлог месеца је њих 90 дошло до посла у Клиничком центру, али је питање када ће се наредни пут појавити конкурс за ову струку. Месара, пекара и кувара, као и електричара, готово да нема, иако до посла могу да дођу у сваком моменту.

У Школској управи кажу да колико год је то могуће покушавају да коригују уписну политику, али резултати нису баш видљиви.

- Из године у годину смањујемо број одељења како би направили што мању разлику између уписне квоте и броја ученика. То је један од начина да се и они „неатрактивни" смерови попуне. Чињеница је да треба направити баланс између онога шта деца и родитељи желе и потреба тржишта рада. На жалост, колико год се ми трудили да игноришемо разне притиске и од школа и од локалних ауторите-

СМЕР ЗА МЕСАРЕ УКИНУТ ЈЕ ЈЕР ГА НИКО НИЈЕ ХТЕО: ДИРЕКТОРКА ПРВЕ ТЕХНИЧКЕ БИЉАНА ШИПОВАЦ

та, поједини нађу начин и на број одељења који ми пошаљемо као предлог увек се на крају дода још неколико, каже Радојко Дамјановић, начелник Школске управе.

Оваква уписна политика не кошта само државу, која школујући кадрове за биро касније мора или да их преквалификује или да их издржава. Кошта и послодавце који наново морају да обучавају кадар, а највише оне који су касно схватили да су погрешили бирајући занимање, па онда плаћају курсеве, обуке и преквалификације и покушавају да се запосле на оним пословима које су као четрнаестогодишњаци сматрали незанимљивим. Многи у томе изгубе и године - трагајући за радним местом.

ВРЕДНО ПРИЗНАЊЕ ЗА ГТО

Туристички цвет за Крагујевац

Поводом Светског дана туризма, Градска туристичка организација „Крагујевац" је 27. септембра добила највеће признање у области туризма у Србији, награду „Туристички цвет", као најбоља туристичка организација за период од јула 2012. до јула 2013. године.

ВЕЛИКИ ТРУД И РАД СЕ ИСПЛАТИЛИ: ДИРЕКТОР ГТО КРАГУЈЕВАЦ СНЕЖАНА МИЛИСАВЉЕВИЋ СА ПРИЗНАЊИМА

У образложењу жирија наведено је да се награда додељује за обогаћивање квалитета, садржаја и разноврсности туристичке понуде постављањем туристичке сигнализације, интерактивног излога, табли са туристичким мапама, радом ТИЦ-а и сувенирнице, организацијом водичких тура, радом на изради стратешког Мастер плана одрживог развоја планине Рудник за пет градова и општина, активностима на развоју сеоског туризма, израдом промотивних спотова, филмова и осталог пропагандног материјала, као и бројним другим активностима које доприносе позиционирању Крагујевца као туристичке дестинације.

- Радили смо паралелно на више фронтова, градили туристичку инфраструктуру, интензивирали промотивну кампању наших туристичких потенцијала настојећи да брендирамо Крагујевац као „Завичај модерне Србије" у земљи и иностранству, организовали смо бројне манифестације, штампали пропагандне материјале и на неколико страних језика, урадили нови сајт, повећали број водичких тура неколико пута, постигли рекордни промет у сувенирници и још много тога, истакла је приликом доделе престижног признања Снежана Милисављевић, директорка ГТО Крагујевац.

АНА ПЕТРОВИЋ, ДОБИТНИК ПОЈЕДИНАЧНЕ НАГРАДЕ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ ТУРИЗМА И ПОДИЗАЊЕ КВАЛИТЕТА УСЛУГА

Очигледно је да је труд и целодневни рад запослених у Туристичкој организацији Крагујевца дао резултате, па су стигле и честитке од директора и представника туристичке индустрије не само из наше земље, већ и из БИХ.

Награду традиционално додељује Управни одбор ТОС-а, на предлог петочланог жирија, сваке године поводом Светског дана туризма. ТОС је ове године промовисао улогу туризма у очувању светских вода, под слоганом „Заштита као наша заједничка будућност".

Ове године конкурс Туристичке организације Србије за доделу најпрестижније награде у области туризма расписан је за пет категорија, а у Крагујевац је стигла још једна награда – Ани Петровић, у категорији појединац, за допринос унапређењу туризма и подизању квалитета туристичких услуга.

Славица Јовановић
Фотографије Зоран Петровић

СВЕЧАНО ДОДЕЉИВАЊЕ НАГРАДА У ТУРИСТИЧКОМ САВЕЗУ СРБИЈЕ

RODA
DOBAR ZNAK.

Викенд акција

Оно што сваког викенда у Рода објектима сигурно можете наћи су добар квалитет, широк асортиман производа, велики број акцијских артикала и повољне цене. Сваког викенда потрошачи у Рода мегамаркетима имају прилику да уживају у попусту од 10 посто на сваку куповину.

Овог викенда у Роди смо за вас издвојили свеже месо по цени од 429,90 динара, свињску печеницу „Неопланта" по цени од 899,90 динара за килограм, сир Президент Сомборски од 250 грама по цени од 109,90 динара, Coca Cola, 1,25 литара по цени од 67,90 динара.

Зарадите купујући у Роди"!

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ГРАД КРАГУЈЕВАЦ
Градска управа за послове локалне самоуправе и опште управе
Секретаријат за грађевинарство, урбанизам и заштиту животне средине Служба за заштиту животне средине

ОБАВЕШТЕЊЕ

О ПОСТУПКУ ОДЛУЧИВАЊА О ПОТРЕБИ АЖУРИРЊА ПОСТОЈЕЋЕ СТУДИЈЕ О ПРОЦЕНИ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Градска управа за послове локалне самоуправе и опште управе, Секретаријат за грађевинарство, урбанизам и заштиту животне средине, Служба за заштиту животне средине, обавештава јавност да је на захтев носиоца пројекта **"ФОРМА ИДЕАЛЕ"** д.о.о. из Крагујевца, донето је Решење где носилац пројекта није у обавези да изради нову Студију о процени утицаја на животну средину, нити да ажурира постојећу Студију о процени утицаја на животну средину Пројекта - производне хале намештаја (фаза I и II), на катастарској парцели 1504/2, 1504/3,1513/2, 1513/4 КО Крагујевац, на територији Града Крагујевца, на коју је дата сагласност на Студију о процени утицаја на животну средину решењем број ИИИ-14-501-218/05, од 10.10.2005.

Увид у донето решење може се извршити у просторијама органа - Градска управа за послове локалне самоуправе и опште управе, Секретаријат за грађевинарство, урбанизам и заштиту животне средине – Служба за заштиту животне средине, канцеларија број 326., Трг слободе бр. 3.

Против овог решења, заинтересована јавност може изјавити жалбу другостепеном органу, у року од 15 дана од дана објављивања овог обавештења, а закључно са 17.10.2013. године, преко овог органа.

ЧУДНА СЕЛЕКЦИЈА ЗА СПОРТСКО ТАКМИЧЕЊЕ ПЕНЗИОНЕРА

Секретарица потиснула државну шампионку

НИЈЕ УВАЖЕНА УСПЕШНА СПОРТСКА КАРИЈЕРА: ДОБРИЛА ПОПОВИЋ

Бивша вишеструка државна првакиња у стрељаштву, пензионерка Добрила Поповић, није отишла на овогодишњу Олимпијаду за старе зато што ју је секретарица Удружења пензионера Даница Љуић, без икаквог стрељачког искуства, потиснула са тог списка

На „Олимпијаду спорта, здравља и културе трећег доба", која се одржава од 30. септембра до 4. октобра у Врњачкој бањи, где ће се окупити око 700 такмичара, није отишао најбољи тим стрелаца који ће репрезентовати Крагујевац, него онај састав који је био ближи састављању списка учесника. То и не чуди с обзиром на то како на ову спортску манифестацију гледа први човек Удружења пензионера Крагујеваца Ратко Томашевић.

Тако се десило да појединих такмичара час има, час нема на листи учесника, без разумног објашњења ко их је и зашто брисао и дописивао, да би непосредно пред одлазак у Врњачку бању некадашња вишеструка шампионка Југославије у стрељаштву, пензионерка Добрила Поповић, која се спремала за ово такмичење постала прекобројна. Никоме није било јасно како баш за њу није било места у тиму када иза себе има најбоље такмичарске референце од свих пријављених кандидата организаторима. Али, очито се некоме тако може, јер тамо не иду сви због тријумфа, него због провода. Уместо ње уденула се на списак такмичара секретарица Удружења пензонера Даница Љуић.

Не зна се поуздано ко је томе кумовао, мада се не искључује могућност да је списак изменила управо секретарица Дана, јер је на плаћеној функцији у овој пензионерској организацији. Њој су доступни спискови и све информације из прве руке. Председник удружења пензионера у Крагујевцу Ратко Томашевић категорично тврди да с тим нема везе и пребацује лоптицу на капитена стељачке екипе Илију Вучковића, који је састављао тим.

Међутим, Илија је лично дошао у нашу редакцију да протествује због неправде која је нанета вишеструкој државној првакињи Поповић. Изјавио је том приликом да Дану никада не би узео у тим јер није стрелац. А, госпа Дана, како је ословљава капитен тима, нити се појавила на једном тренингу, нити је испалила једну дијаболу у мету из ваздушне пушке, а сумња се и да је икада ухватила пушку у руке и да зна правилно да рукује њоме.

Закувавање пред пут

- На последњем састанку Извршног одбора Удружења пензионера предложен сам за капитена екипе. Мени је додељена улога да бринем да спремно изађемо и да се резултатом одужимо, како граду Крагујевцу, тако и Удружењу пензионера. Након такмичења у Београду договарам састанак са председником Удружења пензионера. Мој захтев је био да ми председник одобри формирање стрељачке екипе, али од правих стрелаца пензионера, да бисмо могли равноправно да се боримо за реноме града, пре свега, за реноме историје стрељаштва града Крагујевца, па и у овој нашој трећој доби, каже пензионер Илија Вучковић, капитен екипе, наглашавајући да су сви они које је ставио на списак још као деца почели да тренирају и да он већ иза себе има 50 година стрељачког стажа.

Напомиње да је добио одобрење за то од Ратка Томашевића, председника Удружења пензионера града Крагујевца, те је одмах обавестио дугогодишње стрелце Радета Марковића и Добрилу Поповић. Од тог тренутка цела екипа се дала на припреме, рачунајући и њега као капитена. Скоро пред сам одлазак на Олимпијаду у Врњачку бању, објашњава Вучковић, стигао је изненађујући позив од секретарице удружења Дане Љуић са информацијом да из екипе искључује Радета Марковића.

ИМАЛИ СМО ДОГОВОР ДА САСТАВИМ НАЈЈАЧУ ЕКИПУ: ИЛИЈА ВУЧКОВИЋ

- Изнервиран информацијом и у бучној дискусији са председником Томашевићем инсистирао сам да Радета Марковића лично обавесте. После неколико дана од исте секретарице добио сам информацију да ће у екипи стрелаца бити Илија Вучковић, Раде Марковић и госпа Дана, секретарица, љутито каже Вучковић.

- Дана 27.септембра окупили смо се у просторијама Дома Удружења пензионера ради договора за одлазак на Олимпијаду. Том приликом искључени стрелац Добрила Поповић затражила је објашњење од господина Томашевића о насталој ситуацији. На изнанађење свих Томашевић је устао и свима дао до знања да ће то тако и остати, без објашњења, каже Вучковић.

Лепосава Раденковић, члан ИО Удружења пензионера Крагујевца, сматра да је учињен непромишљен потез и нанета неправда Поповићки, коју је она увела у овај спорт. За њу је непојмљиво да се апсолутистички руководи једном оваквом организацијом и без пардона доносе крајње нелогичне одлуке и пред свршен чин стављају људи.

Одлучиле квалификације

Њено мишљење деле и неки други чланови Извршног одбора с којима смо се чули који су тај потез оценили срамотним. Али, то не значи да ће чланови екипе у знак солидарости због учињене неправде бојкотовати ово такмичење. Илија Вучковић објашњава да би то била издаја.

Председник Удружења пензионера Ратко Томашевић има, пак, своје објашњење.

- Поповићка је промашила све рокове, није се на време пријавила за ово такмичење. Можда је мислила да као некадашња државна репрезентативка по имену и презимену треба обавезно да иде, не знајући да је Градски одбор одлучио да сви морају да учествују претходно у квалификационом такмичењу, чак и организатори. Само због тога не може да путује, иако има неспорно одличне резултате иаза себе. Зато што је најбоља то не значи да она увек треба да иде, већ може и ма који други пензионер да се пријави, да свако има шансу, објашњава Томашевић.

Он тврди да је био расписан конкурс 10 дана, плус вежбање седам дана, па су тек онда одржана квалификациона такмичење за улазак у екипу. Тврди и да се секретарица Дана квалификовала за стрељаштво, иако сви то доводе у питање. Ако је тако, остаје питање зашто је прво са списка био избачен Раде Марковић, а потом враћен да би место изгубила Добрила Поповић и какве су све ту критеријуми били на делу.

Елизабета ЈОВАНОВИЋ

НЕДЕЉА ПОСВЕЋЕНА СТАРИМА У КРАГУЈЕВЦУ

Брига о здрављу,

Светски дан старих, 1. октобар у Крагујевцу је обележен низом активности намењених најстаријим сугрђанима у оквиру Седмог фестивала стваралаштва старих који се и ове године организује под слоганом «Стварам срцем». Фестивал организује Удружење грађана „Сунце" уз подршку града Крагујевца.

ГРАД ЈЕ ОБЕЗБЕДИО ДОСТА БЕНЕФИЦИЈА ЗА СТАРЕ: ДР ЈАСМИНА НЕДОВИЋ

Фестивал је свечано отворен синоћ у Књажевско-српском театру, након чега је за посетиоце изведена позоришна представа «Човек, звер, врлина» Књажевско-српског театра. У просторијама клуба «Дуга» Црвеног крста у преподневним сатима, одржана је трибина «Активизам старих», док су ученици школе «Тоза Драговић» у школском фризерском салону бесплатно фризирали наше најстарије сугрђане од 10 часова.

Током седам дана трајања фестивала биће организоване уметничке радионице у Заводу «Мале Пчелице», изложба дечјих радова на тему «Моја бака и ја - мој дека и ја» у просторијама Градског удружења пензионера, посета Олимпијади спорта, здравља и културе трећег доба у Врњачкој бањи, «Стаза здравља» и трибина на отвореном «Доживимо стоту» у организацији Геронтолошког центра, Шумадијско прело у селу Ресник, такмичење

ИНИЦИЈАТИВА САВЕТА ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ ПОЛОЖАЈА ИНВАЛИДА

Донети закон о организацијама особа са инвалидитетом

ЧЛАНОВИ САВЕТА НА ПОСЛЕДЊОЈ СЕДНИЦИ

Савет за унапређење положаја особа са инвалидитетом, као радно тело Градског већа, на редовној седници усвојио је иницијативу за доношење Закона о организацијама особа са инвалидитетом - ОСИ.

- Имајући у виду да Србија има око 800.000 особа са инвалидитетом, окупљених у преко 400 организација, неопходно је што пре ући у процедуру доношења таквог закона, јер је та област попуно неуређена у правном смислу. Наш статус зависи од добре воље појединаца на свим нивоима организовања. Словенија је, како се данас чуло, такав закон донела још пре десет година, Македонија пре две, а до краја ове године та област биће законом регулисана и у Хрватској, рекао је Милан Стошић, председник Савета.

Чланови Савета апелују да се поред Закона о удружењима који представља неку врсту оквира, донесе посебан Закон који треба до детаља да уреди ову област у смислу финансирања од стране државе, начина организовања наших удружења али и расподеле средстава од лутрије. Ова иницијатива биће упућена Министарству рада и социјалне политике које има могућност да тај документ даље проследи Влади Србији, од које очекујемо да радну верзију упути у Скупштину Србије, закључак је Савета.

На седници Савета разматрани су и проблеми везани за превоз особа са инвалидитетом. Локална самоуправа финансира услуге градског превоза особа са различитим степеном инвалидитета, али је и даље највећи проблем за кориснике у колицима или са другим помагалима за кретање. Једно комби возило, истакао је Милан Стошић, није довољно да подмири све потребе и због тога је апеловао на све који су у могућности да евентуално уступе једно комби возило на коришћење. Због повећане потребе, закључено је, решење мора да се нађе, ако не до краја ове онда у наредној години.

потребама, усамљености

КУТАК ЗА СТАЕ У ЦРВЕНОМ КРСТУ

«Први глас фестивала стварам срцем», избор најбољег сланог пецива и колача «По бакином рецепту».

- Бринемо о здрављу старих, бринемо о њиховим потребама, боримо се против њихове усамљености и покушавамо да ублажимо њихово сиромаштво неким активностима током читаве године. Напомињем да сва лица старија од 65 година имају бесплатну карту за јавни градски превоз, да геронтодомаћице брину о старима на селу и у граду, кроз Кутак за квалитетније старење бринемо о њиховом друштвеном животу, кроз Геронтолошки центар бринемо о њиховом трајном збрињавању, каже др Јасмина Недовић, члан Градског већа задужена за здравство, социјалну политику и друштвену бригу о деци.

Организатори фестивала апелују на суграђане да обрате пажњу на своје најближе окружење, да препознају ко су особе којима је помоћ потребна и јаве Центру за социјални рад. Хитна помоћ, Служба кућног лечења, свештеници, поштари , сви они који свакодневно улазе у куће наших суграђана и имају информацију са терена.

- За суграђане порука гласи да нам јаве, да нам кажу да у њиховом комшилуку живи бака која је сама, стара и слепа, а онда ће Центар за социјални рад одрадити свој део посла, посетити их и упознати са свим услугама које Крагујевац има и нуди. Град је развио велики број услуга, од Дневног центра за старе, преко прихватилишта за старе, клубова, Кутка за старе у Црвеном крсту, материјалне помоћи кроз добровољно радно ангажовање како би се сачувало достојанство тих људи, каже др Гордана Ђокић, директорка Геронтолошког центра.

АКЦИЈА БОРБЕ ПРОТИВ РАКА ГРЛИЋА МАТЕРИЦЕ

Поштована Крагујевчанко, одазови се

У Пешачкој зони одржана је велика промотивна акција која има за циљ да подигне свест суграђанки о значају редовних превентивних прегледа и скрининга грлића материце у оквиру Националног програма за рано откривање рака који је покренуло Министарство здравља.

Акција је подржана од стране Института за јавно здравље као координатора спровођења свих националних скрининга, Дома здравља и локалне самоуправе Крагујевца. За ову прилику одштампан је флајер са слоганом „Поштована Крагујевчанко, одазови се, буди одговорна, здрава и срећна Крагујевчанка, мисли на себе и на своју породицу“, на чијој полеђини се налазе информације о томе шта је скрининг, како се обавља, коме је намењен, са бројевима телефона амбуланти.

ПРОМОТИВНА АКЦИЈА У ЦЕНТРУ ГРАДА

- Рак грлића материце је излечив готово стопроцентно ако се открије у раној фази. Метода папаниколау теста омогућава откривање промена у раној фази када је рак у потпуности излечив. Позив се упућује путем телефона и свака жена која добије позив треба да се одазове. Уколико се на наша три позива жена не одазове у року од шест месеци, она ће морати да сачека наредни циклус скрининга, а то је на три године. Искористите прилику, поштоване Крагујевчанке, када добијете позив гинеколога свакако се одазовите - каже Гордана Дамјановић, ПР Дома здравља.

Прошле недеље, 29. септембра, први пут у читавом свету организоване су промотивне шетње које су подршка борби против карцинома грлића материце. Промотивна шетња организована је и у Крагујевцу, код ресторана „Кош“ у Великом парку.

ПОЛИЦИЈА

Ухваћени продавци дроге

После интензивног оперативног рада, крагујевачка криминалистичка полиција запленила је више од 40 грама кокаина и ухапсила две особе, Срђана И. (28) из Ваљева и Божидара Ђ. (30) из Аранђеловца, код којих је пронађен кокаин. Они су управљали возилима ''ауди'' и ''застава 101'', које је полиција 27. септембра зауставила на подручју општине Аранђеловац и у њима пронашла два пакета, у којима се налазило укупно 40,7 грама кокаина. Срђан И. и Божидар Ђ. спроведени су истражном судији Основног суда у Крагујевцу.

Истражном судији, али Вишег суда, приведени су и Београђани Милош Л. (43) и Тања К. (32) и Александар П. (33) из Аранђеловца, за које постоји основана сумња да су током септембра продавали хероин уживаоцима са подручја општине Аранђеловац. Милан Д. (27) из Београда, који се сумњичи да је извршио исто кривично дело, тренутно налази у бекству. Код осумњичених је пронађено 26 кесица хероина, укупне масе 6,8 грама.

У наставку акције, криминалистичка полиција лишила је слободе и Филипа Н. (24) и Милоша С. (30) из околине Аранђеловца. Код Филипа Н. у дворишту породичне куће полиција је пронашла засад од 23 биљке индијске конопље, укупне тежине 7.600 грама у сировом стању, а код Милоша С. пронађено је 6,5 грама опојне дроге марихуане и више семенки биљке индијске конопље.

ВОДИЧ КРОЗ „ЈОАКИМИНТЕРФЕСТ”

Суживот на различитим нивоима

На овогодишњем осмом „Јоакиминтерфесту”, од 7. до 15. октобра, у такмичарском делу фестивала биће изведено осам представа из шест земаља (Немачка, Србија, Косово, Република Српска, Словенија и Босна и Херцеговина), које је одабрао селектор фестивала Горан Цветковић, позоришни критичар који је овогодишњу своју селекцију најавио под слоганом: „Живети с другима или нова хуманост”.

Крагујевачка публика ће за девет дана фестивала моћи да види глумачка остварења Светозара Цветковића, Властимира Ђузу Стојиљковића, Ренату Улмански, али и редитељска имена Андраша Урбана, Приможа Беблера, Бориса Лијешевића, Оливера Фрљића.

Јоакимову награду за најбољу представу, режију, глуму и визуелност представе, као и специјалне награде, доделиће жири у коме се налазе познати редитељи из Македоније, Србије и Мађарске: Владимир Милчин, Горан Марковић и Ласло Кесег.

Карте за „Јоакиминтерфест” у претпродаји коштају 500 динара, на дан представе 600, а комплет карата за све представе износи 3.000 динара.

Понедељак, 7. октобар, 20 часова

Порекло света

Стадтеатер Инголштат, Немачка
Режија: Сорен Војма

Комад који ће отворити овогодишњи осми „Јоакиминтерфест” говори о толеранцији и традицији. Прича је смештена у данашњу Немачку, где двојица младића, од којих је један иранског порекла, отварају заједничку фирму. Убрзо млади Иранац одлази у домовину, одакле се враћа са супругом, потпуно покривеном велом. Бурка представља велики изазов за његовог пословног партнера, али и околину. Комад говори о судару Истока и Запада.

Уторак, 8. октобар, 20 часова

Лет изнад косовског позоришта

продукција „Квендра мултимедиа”, Приштина
Режија: Јетон Незирај

Ово дело и самим насловом асоцира на живот у лудници. У представи се говори о припремању представе за Дан Нове Косовске Независности, која се прави за неки неодређени и тајни дан и то од материјала на који желе да утичу, већ описани, политичари на власти, који се у представи кабаретске оштрине и ведрине, лако препознају. Због своје политичке оштрине, ова представа се најмање игра у Приштини – изведена је неколико пута, упркос противљењу власти.

Среда, 9. октобар, 20 часова

Сам ђаво

Костолањи Деже, Суботица
Режија: Урнаб Андраш

Прошлогодишњи апсолутни победник „Јоакиминтерфеста”, Урбан Андраш, направио је прави уметнички и продукцијски подвиг у позоришту где је директор и главни редитељ. Направио је троструку представу, која се игра и заједно, као три чина, али и појединачно, у три вечери. „Сам ђаво” има за тему живот Мађара у Суботици, у Војводини, у окружењу осталих националности, коме се супротстављају чињенице из живота Мађара из пограничног мађарског града, Сегедина.

Од смеха до суза, од туге до радости, али увек, позоришно интелигентно и отворено – то су основне категорије ове јарке приповести, која анализира разне аспект живота у окружењу, како живети са другима.

Четвртак, 10 .октобар, 20 часова

Кухиња

Народно позориште Републике Српске, Бања Лука
Режија: Младен Матерић

Сарајевски редитељ и педагог Младен Матерић, који већ дуго живи и ради у Француској, направио је врло успешну представу, која нас подсећа на све наше ситне грешке у понашању – грешке које од обичних свакодневних ствари, лако направе пакао неостваривог суживота. Ову богату и врло смислену, скоро научну, а притом бескрајно атрактивну представу, лекцију о понашању у заједници, целину скоковитих сазнања и личних искустава свих учесника, врло убедљиво играју глумци, скоро цео ансамбл Народног позоришта из Бања Луке.

Петак, 11. октобар, 20 часова

„Скривене стрепње”

Шабачко позориште, Шабац
Режија: Приможа Беблер

Млади поред старијих, старији поред млађих – како налазе свој простор и како успевају да се остваре и докажу, како успевају да живе, тако да развију своје животне мотиве, и наравно, где и како се не сналазе у међусобним контактима. Где настају заблуде, где се развија драма, где се успостављају нови и неочекивани односи? Ова занимљива и духовита драмска хроника разноликих догађаја и угодних преокрета, приказана је, пре свега, на посебно завидном уметничком нивоу, који сугерише естетику прилично неуобичајену за позориште у Србији.

Субота, 12. октобар, 20 часова

Гребање или како се убила моја бака

Босанско народно позориште, Зеница, БиХ
Режија: Селма Спахић

Ово је драма о сазревању у Бања Луци и то у школи у којој у клупама седе разноврсни ђаци, неки од њих и хендикепирани. У овај, тобоже наивни свет прилагођавања и специфичних односа, за време горких година последњег рата и непосредно после њега, драматург Тања Шљивар уводи опасне и важне појмове суживота на различитим нивоима и тако поставља разне замке моралним проценама стварности и ликова. Атрактивност комада нарочито је подупрта режијом актуелне звезде босанско-херцеговачког позоришта Селме Спахић, коју знамо и из представа које је радила у Београду, или смо их гледали на гостовању.

Недеља, 13. октобар, 20 часова

Избрисани - 25.687

„Прешерново гледалишче”, Крањ, Словенија
Режија: Оливер Фрљић

Један од најатрактивнијих и друштвено најангажованијих редитеља на територији бивше Југославије, Оливер Фрљић, сваком својом новом представом, без обзора где је прави, у Хрватској, Србији, Босни, Словенији, погађа у најболније тачке брижљиво скриване тајне и мрачне непосредне прошлости. Најновијом представом „Избрисани - 25.671” бави се болним искуствима људи који су изгубили право на идентитет кад се Словенија издвојила из СФРЈ.

Понедељак, 14. октобар, 20 часова

Елијахова столица

Југословенско драмско позориште, Београд
Режија: Борис Лијешевић

Млади загребачки писац Игор Штикс написао је потресну трагичну историју, у којој се срећу генерације растурених сродника и у трагичним околностима античког митског инцеста упознају, на најгори начин, сопствено огледало. Све се дешава у окупираном и бомбардованом Сарајеву, деведесетих година прошлог века, у које поред свих опасности, долази новинар и писац из Беча, да пронађе своје загубљене јеврејске корене.

Уторак, 15. октобар, 20 часова

Представа у част награђених *Опсада и пад Константинопоља 1453.*, *Дунавфест* и Књажевско-српски театар

У адаптацији Горана Марковића, делове књиге Михајла Критовула тумачиће Мирко Бабић и хор „Лицеум”.

Вероватно је неко од светских писаца мудро користио књигу, једину сачувану од неколико њих, под истим називом „Историја”, великог писца средњег века Михајла Критовула који је писао о времену од 1451. до 1467. године. Писао је, као присутни учесник и посматрач, о освајачким подухватима Мехмеда II Освајача, врло прецизно и крајње рационално, засновано на голим чињеницама, али литерарно јасно и стилски прочишћено.

„ВУЛКАН ИЗДАВАШТВО” НАГРАЂУЈЕ

Провокативно и лично

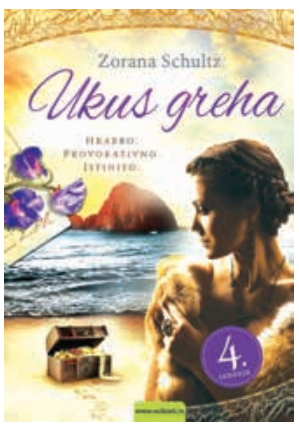

Ауторка књиге „Укус греха”, која је апсолутни хит овог лета, биће гост књижаре „Вулкан” у Тржном центру „Плаза”, у петак, 4. октобра, од 18 до 19 часова. Зорана Шулц ће се први пут дружити са читаоцима у Крагујевцу, причати о успеху „Укуса греха” и потписивати књигу. Иначе, ово је њен први роман у ком говори о свом животу, свим успонима и падовима, сузама и смеху, са јасном поруком да је љубав покретач свега.

Поклањамо две књиге, а добитницима ће књиге лично уручити ауторка, у време гостовања у Крагујевцу. Потребно је да у петак, 4. октобра, позовете 034 333 116, после 10 часова и добићете овај роман.

Храбра, провокативна и до последње речи истинита, исповест јунакиње романа „Укус греха” узбудљиво је путовање кроз невероватан живот ауторке. Љубави, оне праве и оне само за једну ноћ, везе са славним мушкарцима, глумцима, сликарима и музичарима који су клечали пред њом, авантуре, пустоловине, животне недаће, успеси, брак, пређуба, забрањене везе и тајне које други никада не би признали, све је то на страницама ове књиге описано речима које погађају директно у срце. Одбачену као дете, ову жену која ће врло брзо доћи до богатства и статуса, живот на високој нози није променио. Она не крије да је истовремено фатална заводница, супруга посвећена свом мужу чак и када је он изда и превари, мајка која је дала најлепши део себе својој деци. Не претвара се. Ниједно осећање у овој причи није сакривено: ни чудесан укус еротике који пршти са страница романа „Укус греха”, ни љубав, велика и безусловна, од које почиње и завршава се ауторкино путовање.

„ЛАГУНА” НАГРАЂУЈЕ

За децу, маме и тате

Два култна аутора за децу, Љубивоје Ршумовић и Душан Петричић, после 40 година поново стварају заједно. Издавачка кућа „Лагуна” објавила је књигу „Видовите приче” која је намењена деци, али и њиховим родитељима. Књига садржи укупно 31 причу које је написао Љуба Ршум и исто толико илустрација Душана Петричића. Главни јунак је Вид из Таламбаса, необичан дечак који се сусреће са својим другарима животињама.

Два читаоца „Крагујевачких”, добиће ову књигу, а потребно је да у петак, 4. октобра, позовете 333 116, после 11 часова ујутру. Добитници ће своје књиге моћи да преузму у књижари „Делфи” у пешачкој зони.

Читајући „Видовите приче” упознајемо Чворка, Чудног Створа, мачора Ш, пијаног Миша, странца Ђуру и многе другаре. Кроз игру, скакутање и трчање Вид савладава многе важне појмове о животу: причајући са совом, детлићем, мачком и разним другим бићима, Вид стиче одговорност, учи шта је незнање, љубав и друге ствари. Приче имају и филозофски карактер.

Инспирацију за „Видовите приче” Љуба Ршум је добио од двоипогодишњег унука Вида, а посебнима их чини и сарадња Љубивоја Ршумовића и Душана Петричића, познатог илустратора и карикатуристе. Њихова сарадња је 40 година била на паузи још од култних књига за децу „Још нам само але фале” и „Невидљива птица” које су на сајмовима књига у Лајпцигу и Москви добиле награде. Треба дакле веровати оној народној да је и трећа - срећа!

У исто време када и на српском, „Видовите приче” су објављене и на енглеском језику у преводу чувеног стваоца за децу Тимотија Џона Бајфорда, под називом „Цлаирво ант Талес“.

ПРЕВОДНА КЊИЖЕВНОСТ

Јагличић уз Кортасара

Московски часопис „Иностранa литература” у свом новом издању доноси избор из поезије угледног српског и крагујевачког књижевника Владимира Јагличића, у преводу једног од водећих руских песника Бахита Канжејева, који дуги низ година живи и ради у Њујорку. Часопис отварају приче Хулија Кортасара, а Јагличићеве песме су објављене одмах иза Кортасарових прича. У пропратној белешци уз Јагличићеве песме, Кенжејев истиче: „Слушао сам о Владимиру Јагличићу као о познатом преводиоцу руске књижевности. Упознавши се са његовим сопственим стваралаштвом, остао сам запањен дубинском снагом тих стихова, њиховом некористољубљем и осамношћу.”

Иначе, међународни савет овог часописа сачињавају, између осталих, познати писци попут: Гинтера Граса, Милана Кундере, Зигфрида Ленца, Кензабуроа Ое, Умберта Ека.

СЛИКЕ И ЦРТЕЖИ НЕНАДА РИСТОВИЋА

Експресионистички замах

У галерији Народног музеја отворена је изложба слика и цртежа Ненада Ристовића под називом „Простори душе”. Његови цртежи, у другачијој техници и материји, нуде један исто толико непосредан доживљај колико и уљане слике на платну. Оловка на папиру није само црни траг на белини хартије, мање или више експресиван, већ је она и знак великих немира који рађају тако убедљиве и потресне облике.

У каталогу изложбе Срето Бошњак истиче да у не тако дугој сликарској каријери Ненад Ристовић је сазревао у сталној жудњи за снажним, експресивним ликовним језиком којим се на адекватан начин открива однос сликара и према суштини ликовног феномена – слике, али и према њеном односу према стварности света. Ристовић се представља као доследан трагач за обликом исказа који није условљен неким од актуелних трендова, његова сликарска свест тражи дубљи продор у суштину језика, у његову моћ да исказујући себе исказује и биће сликара.

- Оно што је константно у тој његовој стваралачкој страсти је експресионистички замах, пови-шен тон и готово драматична динамика потеза. Међутим, упркос томе,

НЕНАД РИСТОВИЋ, „ПРОСТОРИ ДУШЕ”, ИЗЛОЖБА СЛИКА И ЦРТЕЖА

не би се могло тврдити да је Ристовић типичан представник историјског експресионистичког обрасца: он не трага за карактером стила (као доктрином) већ за непосредношћу израза који разлама дух сликара. Упркос томе (или управо због тога) његова слка није агресивна, не представља се као напад на појам естетског, мада је естетика овде веома специфичан појам, тврди Срето Бошњак.

Ненад Ристовић рођен је 1965. године у Крагујевцу. Дипломирао је на Факултету уметности у Приштини 1997. године на одсеку за сликарство, у класи професора Хилмије Ћатовића. Магистрирао је на Факултету ликовних уметности у Београду 2002. године на одсеку за сликарство, у класи професора Зорана Вуковића.

Самостално је излагао 26 пута и учествовао на преко 200 колективних изложби, такође је учествовао у раду бројних ликовних колонија и симпозијума уметности у земљи и иностранству. Члан је УЛУС-а и добитник шест награда из области ликовне уметности.

Изложба ће бити отворена до 18. октобра.

ИЗЛОЖБА О САВИ МРКАЉУ

О српској азбуци

У огранку Народне библиотеке „Вук Караџић” у Старој колонији отворена је изложба Милице Грбић „Сава Мркаљ – два века дуга”. Сава Мркаљ је био српски учитељ, монах и филолог. Познат је по томе што је 1810. године написао тада веома актуелну књижицу о српској азбуци „Сало дебелог јера либо азбукопротрес”, у којој се залагао за реформу језика и правописа. Ово дело утицало је и на Вука Караџића. О поставци су говорили ауторка Милица Грбић, Миле Боснић, председник Удружења Крајишника Србије, Владо Ђукановић, стручни сарадник на Филолошком факултету у Београду, Јелена Јанковић из Историјског архива у Панчеву и Снежана Лекан, песникиња.

Изложба ће бити отворена до 13.октобра.

БЕЗ ОПЕРЕ И БАЛЕТА

Све зависи од интересовања

Иако је најављивано да ће од октобра крагујевачка публика поново бити у прилици да из биоскопских седишта прати балетске и оперске садржаје у извођењу ансамбала престижних светских театара, то се ипак неће догодити.

У „Синеплексу” су одлучили да се на почетку сезоне балети и опере приказују само у Београду, јер, нажалост, како нам је објаснила пи-ар Александра Гарић, досадашња посета овим догађајима у Крагујевцу није показала оправданост улагања.

Сезону преношења оваквих садржаја у биоскопу „Синеплекс” почиње 5. октобра, а на репертоару ће се наћи „Евгеније Оњегин” Петра Иљича Чајковског у продукцији признате енглеске редитељке Деборе Ворнер, којом ће дириговати Валери Гергијев.

Ана Нетребко трећи пут узастопно отвара сезону у Метрополитену и први пут у Мету игра Татјану, наивну хероину из Пушкиновог класичног романа.

Први балет који ће се уживо из Бољшоја преносити је „Спартак”, по кореографији чувеног Јурија Григоровича, а на програму је 20. октобра.

Александра Гарић објаснила је да, ипак, постоји могућност да се поједини атрактивни програми повремено нађу и на репертоару у Крагујевцу, те да то само зависи од интересовања публике.

НОВИ БРОЈЕВИ „КОРАКА” И „ЧИТАЛИШТА”

И даље тешко

После низа перипетија, Народна библиотека успела је да у штампаном издању објави нове „Кораке”, број 4-6, али и 35. број листа „Крагујевачко читалиште”.

Да подсетимо, ове године Министарсво културе није финансијски подржало објављивање часописа „Кораци”, па се тако један од најугледнијих српских књижевних часописа нашао у проблему. Оставку је, у међувремену, поднела главна и одговорна уредница Ивана Максић, као и још један члан редакција.

Нови број посвећен је крагујевачким ауторима, а до краја године, упркос свему, биће објављена још два броја, најављују у Библиотеци.

УКРАТКО

Иван Томић и стендап аматери

Удружење грађана „Видо”, у оквиру програма „Вечери смеха”, у сарадњи са СКЦ-ом, овог четвртка организује ново вече стендап комедије, овај пут са акцентом на стендапере из Крагујевца и околине. Вечерас ће у сали ПМФ-а наступити један од најбољих стендап извођача у региону, Крагујевчанин Иван Томић, који већ годинама успешно изводи своје стендап перформансе у Србији а и ван граница наше земље. Догађај ће бити посебан по томе што ће се премијерно крагујевачкој публици представити неколико локалних стендап аматера, од којих су поједини већ успешно загазили у воде стендап комедије.

Програм почиње у 20 часова, а цена улазнице је 150 динара,

Прича о трансформацији

У Арт галерији СКЦ-а, у петак, 4. октобра, од 20 часова биће представљена књига „Дивље године: Том Вејтс - музика и мит”, аутора Џеј Си Џејкобса, а о књизи ће говорити уредник Александар Шурбатовић.

У првој детаљној биографији овог музичара Тома Ваитса, Џеј Си Џејкобс прати судбину једног од најеминентнијих америчких уметника, човека који веома цени приватност и чија каријера приказује необичан низ победа и пораза, лепоте и уврнутости. У потрази за љубављу и личном срећом, Вејтс је створио јединствено музичко дело које постаје све чудније, рискантније и емоционално ангажовано. Ово је прича о трансформацији Тома Вејтса од човека из сиротињске четврти који воли ноћни живот, до ексцентричног господина сељака, супруга и оца. Ово је прича о томе како је самоуки пијани хипи у каубојкама и с прљавом капом постао човек који је својим звуком, топлином и спремношћу да ризикује утицао на генерацију водећих музичара.

Слике и графике

У Универзитетској галерији отворена је изложба слика и графика Биљане Вуковић, а поставку чине десетак слика и 17 графика.

Биљана Вуковић рођена је у Београду 1949. године. Факултет ликовних уметности – графички одсек, завршила је 1973. године, а потом и последипломске студије код професора Миодрага Рогића.

Ради на Факултету ликовних уметности у Београду и редовни је професор на графичком одсеку, за предмете Графика и Цртање. Била је председник Организационог одбора Првог међународног тријенала графике у Београду.

Од 2007. до 2010. године руководилац је Академије, ФЛУ, Центра за графику и визуелна истраживања.

Биљана Вуковић излаже од 1974. године и до сада је имала 45 самосталних изложби. Излаже графике у разним техникама и цртеже.

ИЗЛОЖБА „ДИМИТРИЈЕ ДАВИДОВИЋ У КРАГУЈЕВЦУ” У НАРОДНОЈ БИБЛИОТЕЦИ СРБИЈЕ У БЕОГРАДУ

Сећање на учењака који је писао

Поставка посвећена Димитрију Давидовићу, чији су аутори Горан Милосављевић и Марко Миливојевић из крагујевачког Историјског архива, изложена је на најеминентнијем месту у Београду. Изложба и одличан пратећи каталог кроз више целина дочаравају Давидовићев живот и релевантне историјске околности у којима је радио овај српски новинар, публициста, политичар и дипломата. После Београда изложба ће „гостовати” и у Аранђеловцу и Смедереву

ПОСТАВКА У ХОЛУ НАРОДНЕ БИБЛИОТЕКЕ СРБИЈЕ

Пише Зоран Мишић

Поводом 200 година од покретања „Новина сербских” и 175 година од смрти Димитрија Давидовића, Скупштина града Крагујевца прогласила је 2013. годину – годином „Димитрија Давидовића и модерног српског новинарства”. На Дан државности Србије – Сретење у крагујевачком Народном музеју отворена је изложба посвећена овом великом српском новинару, публицисти, политичару и дипломати, чији су аутори Горан Милосављевић, историчар архивист и Марко Миливојевић, историчар уметности архивиста, запослени у Историјском архиву Шумадије. Због обиља „сретењских дешавања” ова изузетно конципирана и богата поставка била је само регистрована од стране медија као један од догађаја, али је недавно привукла пажњу стручне и шире јавности када је изложена у Београду, у Народној библиотеци Србије.

Постављена у централном холу ове институције изложба је отворена прошле среде, а на њеном отварању говориле су заменица управника библиотеке Светлана Јанчић и Славица Ђорђевић, помоћница градоначелника Крагујевца за област заштите културне баштине, захваљујући којој је ова поставка добила и изузетан пратећи каталог који није постојао на њеном „матичном” отварању у Крагујевцу.

Отварање изложбе својом темом и атрактивном и богатом поставком привукло је бројне посетиоце, а били су присутни и крагујевачки културни посленици, чланови Удружења Крагујевчана у Београду...

Плод сарадње установа културе

Изложба под називом „Димитрије Давидовић у Крагујевцу”, како њени аутори Милосављевић и Миливојевић истичу, плод је сарадње више крагујевачких установа културе и у њеном креирању, сем Историјског архива, учествовали су и запослени у Народном музеју, Народној библиотеци „Вук Караџић” и Скупштини града. Због несебичне помоћи у изради овог пројекта аутори су се захвалили Славици Ђорђевић, Предрагу Илићу, директору Архива, Гордани Вучковић, руководиоцу Завичајног одељења крагујевачке библиотеке, њеној колегиници Биљани Јаковљевић, руководиоцу Одељења старе и ретке књиге и Бојани Топаовић, вишем кустосу Народног музеја у Крагујевцу.

Са друге стране, ову изложбу Народна библиотека организовала је у свом простору у склопу активности које имају циљ да интензивирају и ојачају сарадњу националне библиотеке са најзначајнијим институцијама културе у земљи, што је велики плус за ауторе и установу из које долазе.

- Димитрије Давидовић дао је велики допринос у различитим областима културног стваралаштва у Кнежевини Србији. У новинарству његова улога је била изузетно значајна, док је у другим областима, попут позоришта и ликовне уметности, више подстицао рад других него што се он лично ангажовао. Приликом рада на организовању штампарије, по налогу Милоша Обреновића, уредио је библиотеку по европским стандардима, која је 1838. године пренета у Министарство просвете, истиче поводом ове изложбе Предраг Илић, директор Историјског архива Шумадије, додајући да је Давидовић, док је био попечитељ просвете 1835. године, заједно са Аврамом Петронијевићем израдио план о школама у којем је било предвиђено оснивање Лицеја.

АУТОРИ ИЗЛОЖБЕ МИЛИВОЈЕВИЋ (ЛЕВО) И МИЛОСАВЉЕВИЋ СА САРАДНИЦОМ НА ПРОЈЕКТУ ГОРДАНОМ ВУЧКОВИЋ

ИЗЛОЖБА У БЕОГРАДУ ИЗАЗВАЛА ВЕЛИКО ИНТЕРЕСОВАЊЕ

Новинарство му дошло главе

По њему, укидање Сретењског устава под међународним притиском условило је да кнез Милош, истичући негативне стране уређивања „Новина сербских”, смени Давидовића са свих државних функција, те је он морао да се исели из престонице и оде у Смедерево, где је и умро 6. априла 1838. године.

- Овој значајној личности српске историје град Крагујевац се одужио проглашавајући 2013. годину годином „Димитрија Давидовића и модерног српског новинарства”, а Народни музеј, Народна библиотека „Вук Караџић” и Историјски архив Шумадије из Крагујевца овом квалитетном изложбом, каже

БИОГРАФИЈА ДИМИТРИЈА ДАВИДОВИЋА

Новинар, публициста, политичар и дипломата

Димитрије Давидовић (23. октобар 1789, Земун, Хабзбуршка монархија — 6. април 1838, Смедерево, Кнежевина Србија, део Османског царства) био је српски новинар, публициста, политичар и дипломата.

Давидовић се школовао у родном Земуну, Сремским Карловцима, Пешти и Кежмарку. У Беч је отишао да би студирао медицину, али убрзо је напустио студије да би заједно са Димитријем Фрушићем покренуо „Новине сербске” 1813. године. Лист је излазио до 1821. године и имао је велики значај у раном развоју српског новинарства. Такође, сарађујући са истакнутим српским књижевницима с почетка 19. века, Давидовић је имао истакнуту улогу у културном животу Срба у Бечу и уопште у Хабзбуршкој монархији. У Бечу је покренуо и књижевни лист „Забавник”. Притиснут финансијским проблемима и умешан у тврења око унијаћења далматинских Срба, Давидовић је 1821. године прешао у Србију. Ту је ступио у службу кнеза Милоша Обреновића где је убрзо постао кнежев секретар и са тим звањем је обављао различите функције.

Најзначајнији период његове делатности био је између 1830. и 1835. године када је као дипломата у Цариграду радио на решењу питања српске аутономије. Године 1834. постао је попечитељ, а након покретања „Новина сербских” 1834. године и њихов уредник. Такође је обновио и периодичну књижевну публикацију „Забавник”.

Након Милетине буне, током које је остао лојалан кнезу Милошу, Давидовић је израдио Сретењски устав који је настао под утицајем различитих чинилаца и који је био веома либералан у ондашњој европској политици. Кнез Милош је под притиском Русије, Османског царства и Аустрије морао да суспендује и укине устав. Давидовић је убрзо био смењен са свих државних положаја. Последње године живота углавном је провео у Смедереву, где је и умро 1838. године.

Давидовић је био један од пионира српског новинарства, а његов рад имао је знатан утицај на српску културу почетком 19. века. Убраја се у идејне зачетнике уставобранитељског покрета, односно у умерене опозиционаре владавини кнеза Милоша. Сматра се и да је имао утицаја на промену усмерења спољне политике кнеза Милоша ка западноевропским силама. Прожет идејама Француске револуције, које су Наполеонови ратови ширили Европом, и мотивисан искреним патриотизмом, Димитрије Давидовић је читаво своје деловања посветио политичком и културном напретку младе српске државе.

и уставе и новине

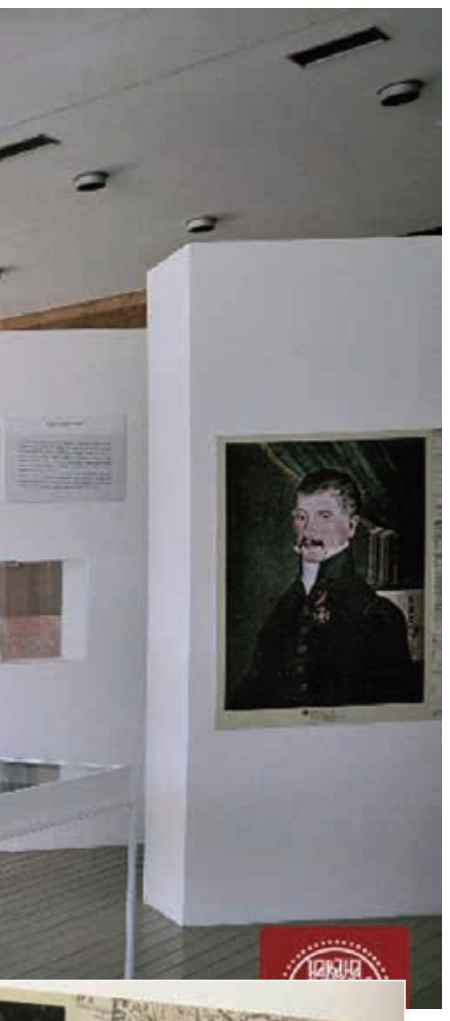

Илић.

Архивисти Милосављевић и Миливојевић проверени су ауторски двојац. Само у протеклој години реализовали су неколико сличних и запажених тематских пројеката попут изложби „Краљ Александар и Драга Машин" за прошлогодишњу Ноћ музеја, „Оснивање градског позоришта 1935." за Ноћ позоришта, као и изложбе о балканским ратовима (о којој смо опширније писали).

Изложба „Димитрије Давидовић у Крагујевцу" састоји се из пет целина: „Борба за српску аутономију", „Сретењски устав", „Периодична публикација", „Типографија", „Српско новинарство до 1834. године" и „Савременици Димитрија Давидовића", са додатком „Културна историја престоничког Крагујевца".

Као посластице за културњачке сладокусце на њој су први пут широј јавности презентовани раритетни експонати попут „Оде Димитрију Давидовићу" Лукијана Мушицког (види антрфиле) и његова биста, рад вајара Миланка Мандића, која се од 2006. године чува у Спомен парку и још увек није „заживела" у неком крагујевачком простору.

ДАВИДОВИЋЕВА РОДНА КУЋА У ЗЕМУНУ

КНЕЖЕВ КОНАК У КРАГУЈЕВЦУ У КОЈЕМ ЈЕ ДАВИДОВИЋ РАДИО

Поред биографских података и чињеница о самом Давидовићу, његових портрета, фотографије родне куће у Земуну, аутори су у уводном делу поставке изложили и слике и фотографије свих значајнијих топонима који су играли важну улогу у Давидовићевом животу, попут карловачке гимназије, замка у Кежмарку, Будима и Пеште, Беча, места у којима се школовао, Крагујевца у којем је радио или Цариграда у који је путовао учествујући у дипломатским мисијама.

ДАВИДОВИЋЕВА БИСТА ИЗ СПОМЕН ПАРКА, РАД ВАЈАРА МИЛАНКА МАНДИЋА

Поставка из пет целина

Прва целина „Борба за српску аутономију" подсећа на историјски период од Другог српског устанка до хатишерифа којима је Србија изборила аутономију, као и портрете и биографије руских царева Александра Првог и Николаја Првог Романових који су били њени заштитници.

У делу поставке посвећене Сретењском уставу, чији је Давидовић био творац, аутори су сем страница овог документа (фототипско издање) изложили и сретењску заставу коју је креирао Давидовић 1835. године и која се данас налази у Војном музеју у Београду.

Целина „Периодична публикација", подсећајући на „Славеносрпски магазин" Захарија Орфелина из 1768. године, као прву публикацију на српском језику, презентује посетиоцима изложбе бројна Давидовића издања попут „Забавника", „Историје народа српског", у којима је он објављивао своје текстове и преводе.

ДАВИДОВИЋЕВ „ЗАБАВНИК"

„НОВИНЕ СРПСКЕ" ИЗ ВРЕМЕНА КАДА ЈЕ ДАВИДОВИЋ БИО ЊИХОВ УРЕДНИК

У поставци „Типографије" изложени су Доситејеви „Совјети здравога разума" и „Етика или филозофија морала", „Споменица Адолфа Бермана Кнезу Милошу" и само Берманово „Тиографическо обавленије" о почетку рада штампарије у Крагујевцу.

Наравно да изложба посвећена Давидовићу није могла да буде без дела посвећеног почецима српског новинарства (у поставци је захваћен период до 1834. године) и „Новина српских", које је Давидовић покренуо у Крагујевцу и био њихов први уредник.

Одељак „Савременици Димитрија Давидовића" доноси портрете и биографије свих значајнијих историјских личности са којима је „отац српског новинарства" радио и сарађивао, попут Стефана Стратимировића, Вука Стефановића Караџића, Милована Видаковића, Лукијана Мушицког, Димитрија Фрушића, Георгија Магарашевића, Ота Дубислава Пирха, Јоакима Вујића...

Изложба „Димитрије Давидовић у Крагујевцу" биће отворена у Народној библиотеци Србије до 16. октобра. После отварања за Сретење у Крагујевцу ова занимљива и богато документована историјска поставка била је излагана у библиотекама „Стеван Сремац" у Нишу и „Слово" у Лапово, а после главног града до краја године „гостоваће" и у народним музејима у Аранђеловцу и Смедереву.

Но, ауторско-архиварски дуо Горан Милосављевић и Марко Миливојевић не дрема на изложбеноканалошким ловорикама, већ увелико ради на новим пројектима, изложбама које треба да буду отворене крајем октобра и почетком децембра, а посвећене су Кнезу Михаилу (радни назив је „Животна и владалачка судбина кнеза Михаила") и славном генералу Јовану Белимарковићу.

ПОСТАВКА У КРАГУЈЕВАЧКОМ МУЗЕЈУ ЗА СРЕТЕЊЕ

ПЕСМА „ОЦУ СРПСКОГ НОВИНАРСТВА"

ПЕЧАТ ДИМИТРИЈА ДАВИДОВИЋА

ОДА ДИМИТРИЈУ ДАВИДОВИЋ
(будућем српском типографу)

Давидовићу! Најмилија
забава музи Јест мојој
сплеменика дело Лепотно,
полезни трзд.

Који нам се величају образи
претков' на стени, А скрити
у леност броде мрачни;
Бедним ко затвора двер;

Ком је злато кумир, ком
најслађа сопствена корист;
Ко усти љуби род, а хитрим
Ногама простире сет;

Пред ким дари Парнаса
не имају важности, цене:
О, те ми с'толпне гнуша лира.
Горди се српски јој глас.

Она сад пријатствује
јуношким подвигом твојим:
Издавна она музе моје
На се обратише взор.

Забавник твој јест веселије
девам' на уборном столу.
Дел' пуне вести твоје уче
С забавом село и град.

Шчастљиве! Теци неусипно;
углади поприште твоје.
На купце само, број ти четце
Роду и себи на чест.

Фидија, чуј, с Праксителем
мотрише вечну на славу.
На славу зрјаше, не на сребро
Рафаел сада полубог.

Подвиг твој узвиси и препоне
с пута уклони. Ти Брајткопф
буди наш, ти Курцбек, Шнирер
и Шмитбауер.

Јуност је роду најкрепчија
надежда; с њом иде живит'.
На врх препона с' пење јуност.
Старци су страшљиви нам?

Ревност летописци највернији
хвалиће вечно Са твојом
имењака твога:
Печатњу добисте там?

Лукијан Мушицки
у манастиру Шишатовац,
30. октобра 1816.

ИЗГРАДЊА СПОМЕНИКА ПАЛИМ ШУМАДИНЦИМА У КРАГУЈЕВЦУ (6)

Град одавно није имао већу и значајнију свечаност

Пише: Предраг Илић, архивски саветник

ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ СПОМЕНИКА ПАЛИМ ШУМАДИНЦИМА

Дванаестог јула 1933. године, на Петровдан, откривен је споменик који је по стручним мишљењима био „један од најбољих у Европи". Пред више од десет хиљада присутних Шумадинаца, на свечано украшеној бини, присутнима се обратило више говорника, од патријарха Варнаве, изасланика краља Александра, до председника Одбора за подизање споменика Живојина Терзибашића и председника општине Војислава Калановића

Изградња споменика и простора око њега у парку били су у завршној фази, а Одбор је почео са припремама око организовања свечаности. Соколско друштво у Крагујевцу било је укључено у припреми програма. Прво је било планирано да се свечаност откривања споменика одржи на Видовдан, али је Одбор, консултујући се са уметницима из Загреба, а и због кратког временског периода за организовање, свечаност одложио за 12. јул – Петровдан.

Интересантно је поменути да је велики број чланова Одбора сматрао да свечаност откривања споменика треба померити за септембар, односно дан када је пробијен Солунски фронт. По овом питању се гласало, а резултат је био: 18 гласова да свечаност буде на Петровдан – 12. јула, а 16 да буде у септембру.

На седници од 15. јуна 1932. године поставило се и питање квалитета камена од кога је рађен камени део споменика, о чему су се чула врло опречна мишљења. На крају је од стране Одбора одређена комисија у саставу Средоје Каранац, инжењер, Владимир Туфегџић, инжењер и општински архитекта Радосав В. Милосављевић да воде надзор и прегледају радове на споменику пре његовог откривања. На седници Одбора образована је депутација за позив краља Александра у коју су ушли Момир Станковић, Живојин Терзибашић и прота крагујевачки Димитријевић.

Одбор је формирао од својих чланова секције са конкретним задужењима везаним за организацију свечаности. На неколико дана дана пре заказаног отварања споменика тек је била формирана комисија за његов коначан пријем у коју су ушли чланови који су били у оцењивачком одбору приликом расписивања конкурса и то: Драгиша Брашован, Милан Димовић и Тома Росандић, испред Министарства просвете и Стеван Јовановић и Средоје Каранац, испред Одбора. Антун Аугустинчић је усмено обавестио секретара Одбора да Тома Росандић вероватно због болести неће доћи и предложио је на његово место Сретена Стојановића.

Избор из радова са научног скупа историјског архива Шумадије у Крагујевцу • Историјски архив Шумадије • Крагујевац

Планиран ручак за 600 гостију

Комисија, притиснута временским роком, за три дана је обавила свој посао и послала извештај Одбору у коме оцењује да је споменик добро урађен и да је један од најбољих у Европи. Овај комисијски извештај је објављен у листу „Глас Шумадије". На седници од 10. јула прочитано је завршно писмо Ивана Мештровића, а одлучено је да се Мештровић поздрави депешом на дан прославе.

Из записника сазнајемо да је планирано да на свечаном ручку после откривања споменика треба да буде 600 гостију. Предвиђено је да се ручак обави у градској тржници, јер у Крагујевцу не постоји други простор који би могао да прими 600 гостију. Пошто је утврђен и јеловник, Одбор је одлучио да због финансијских проблема ручак спреми у сопственој режији, јер крагујевачке кафеције имају високе цене (од 30 – 60 динара по особи).

У парку поред споменика монтирана је велика трибина. Последње организационе припреме вршене су на најбољи могући начин, о чему нам сведоче честе седнице Одбора. За аранжере целе свечаности одређени су Живота Јовичић, капетан и Петар Ножинић, потпоручник, а за аранжера концерта Сафет Хајдаревић (није најчиткије написано у записнику).

Архивска грађа о самој свечаности није сачувана, али је зато сам догађај веома сликовито, са пуно детаља и чињеница, описан у српској штампи. Скоро да нема листа у Србији и Шумадији да није дао какву-такву слику о овој свечаности у центру Шумадије. „Политика" бележи да је на скупу у Крагујевцу било присутно преко дванаест хиљада људи, док други локални листови бележе да је та цифра сигурно далеко преко 10.000, па до 14.000.Свечаност освећења споменика, како је и планирана, почела је у десет часова и тридесет минута.

НА ОТКРИВАЊУ СПОМЕНИКА ГОВОРИО И ПАТРИЈАРХ ВАРНАВА

Атмосфера дан пре и на дан саме свечаности описана је у тексту под насловом „Цела земља одала је достојно признање жртвама Шумадије за ослобођење и уједињење" који је 13. јула 1932. године изашао у Политици. У њему је писало:

„Масе сељака стигле су из удаљених села још синоћ у Крагујевац, тако да су крагујевачке кафане биле препуне света. Јутрос, још у 7 часова, са свих страна пристизали су сељаци пешке и на коњима и колима. Гости из оближњих вароши и Београда прекрилили су цео Крагујевац, аутомобилима.

Варош је јутрос осванула сва искићена, са подигнутим славолуцима на улазу у главне улице. Није било ниједне куће на којој се није вила државна тробојница. Како данас није државни празник, све су крагујевачке радње целог дана затворене. Јер, Крагујевац није имао одавно већу и значајнију свечаност. По улицама цело пре подне виђале су се групе сељака у празничком руху. То су они који су, због великог броја учесника на свечаности, могли присуствовати само у прилазним улицама до места свечаности. На неколико места, насред улица, по старом народном обичају, пекли су се волови на ражњевима. Врло рано свет се почео окупљати око споменика, да би се могло себи обезбедити погодно место. У непрегледној маси измешани су шумадијски сељаци с Драгачевцима, Војвођанима и Јужносрбијанцима. Нарочито је запажен велики број Јужносрбијанаца.

Испред споменика подигнуте су трибине. У средини почасна, за изасланика Њ. В. Краља , Њ. Св. Патријарха, чланове владе, бана и остале. На левој трибини налазили су се народни посланици, а на десној представници друштава и корпорација. Подножје споменика прекривено је црним платном, испод којег се налазе четири групе, које представљају наше војнике из историјских ратних година: 1804, 1815, 1912 и 1914. На високом постољу налази се фигура, која симболише Југославију. Она је прекривена државном заставом...."

Надлетали авиони и бацали бомбе

На свечаност у Крагујевцу били су министар просвете др Драгутин Којић, министар иностраних послова Богољуб Јевтић, Коста Тимотијевић, бивши министар и сенатор, др Коста Поповић, потпредседник Народне скупштине. Скуп су увеличали својим присуством бан Дунавске бановине Милан Николић и бан Моравске бановине Јеремија Живановић. На скупу су били и изасланик министра војске и морнарице генерал Драгутин Радосављевић, ректор Београдског универзитета Владимир К. Петковић, председник Београдске општине Милутин Петровић. Панчево је представљао градоначелник Исајловић, а Нови Сад градоначелник др Бранислав Борота. У име Црвеног крста били су присутни др Тугомир Алауповић и генерал др Жарко Рувидић. Удружење пензионисаних официра и војних чиновника заступали су генерал Петар Пешић и пуковник Лукић.

Скупу су присуствовали и декани Београдских факултета Новаковић и Веселин Чајкановић. Средишну управу Народне одбране заступали су Милош Радојловић и Миле Павловић, Удружење резервних официра адвокат Богић, Коло српских сестар госпође Пешић и Тодоровић, Удружење ратних инвалида – председник Недић, Удружење књегиња Зорка – госпође Мица Јовановић, Зорка Величковић и Сека Матић.

На свечаности у Крагујевцу био је постројен одред пешадије са заставом и музиком, затим ватрогасци, соколи, скаути и народни коњаници. Свечаност је почела доласком изасланика краља Александра генерала Милана Јечменића, који је обишао чету постројену у његову част. Освећење споменика извршио је Његова Светост патријарх Варнава са присутним свештеницима, међу којима су чинодејствовали и народни посланици Радоњић и Аврамовић. Приликом освећења споменика на јектенија су заједнички одговарала певачка друштва „Краљевић Андреј" и „Шумадија".

Пошто је завршено освећење споменика, патријарх Варнава одржао је говор у којем је изнео значај подигнутог споменика непобедивим Шумадинцима у знак дубоке захвалности за све што су учинили, за сјај и величину српског народа, што су учинили за уједињење Срба, Хрвата и Словенаца. Патријарх је евоцирао све оно што су Шумадинци учинили и тиме одиграли улогу у историји културе и човечанства. У свом говору величао је снагу малог сточарског народа, који је био у стању да васкрсне царевину и ослободи браћу. Патријарх Варнава истакао је да је Шумадинац у опанку и гуњцу, аристократа по души, дизао устанке под Карађорђем и Милошем и на овом земљишту створена је мала држава, која се после развила у велику Југославију.

По завршеном говору, патријарх је очитао заупокојену молитву, која је пропраћена свирањем војне музике. Врло дирљив тренутак био је кад су за време свирања музике авиони летели изнад самог споменика, на који су бацали венце.

Најнадахнутији говор Војислава Калановића

После говора патријарха Варнаве, изасланик краља генерал Милан Јечменић, уз пушчани плотун и свирање државне химне, открио је споменик и одржао је крађи говор, доносећи Шумадинцима поздрав краља Александра. Генерал јечменић је рекао:

„По налогу Њ. В. краља дошао сам као Његов изасланик да у Његово име откријем овај споменик, која је наша дична, поносна и захвална Шумадија подигла у знак поштовања, признања и захвалности својим палим херојима, који су у минулим ратовима дали своје животе за уједињење целокупног нашег народа.

Честитајући на успешном раду свој дичној Шумадији, позивајући вас да у знак заклетве да ћемо бити достојни потомци храбрих Шумадинаца, којима данас подижемо овај споменик, да узвикнемо: Да живи Њ. В. краљ и цео краљевски двор!"

Уз звуке државне химне, из неколико хиљада груди проломило се" : Живео!

Председник Одбора за подизање споменика Живојин Терзибашић одржао је говор у којем је истакао борбу Шумадинаца у које их је водила, не идеја завојевања туђина и туђе имовине, већ велика љубав према родној груди. Терзибашић је предао у име Одбора споменик на чување председнику Крагујевачке општине Војиславу Калановићу који је затим одржао веома надахнут говор:

„Како пламена реч треба да је па да говори о недостижности, о бесмртном и божанском! Како да се једно слабачко људско биће усуди мешати са нејаким рукама звезда небеског свода! Како да покуша запледати крпичијим очицама својим њихов заслепљујући сјај! Како да својим немоћним гласом опева величанство њихово! На каквим крилима да се вине у недостижне висине њихове!

Како да речју својом опише ненадмашну лепоту њихову! Јер тако величанствена и тако блиставе су вековне бесмртне жртве Шумадије. Њима је сав народ оплео венац славе, обесмртио их у својим предањима и испевао им најлепшу и најдостојнију песму уз прослављене гусле. Ту данас свака уста треба да занеме, јер ништа лепше нису кадри изрећи и све би друго било наспрам тога слабо и бледо.

Наставиће се

ШУМАДИЈСКЕ ПРИЧЕ

Владимир Јагличић

Брод

НОЋНА магла постаде рукав, а станица са управном зградом и металном надстрешницом - рука. Освајала је предео уз шкрипу као да озго, на невидљиви кеј, пристаје брод. Предстојало јој је да усиса и крчму, наслоњену на пет-шест киоска, у продужетку станице, дуж металне решеткасте ограде. У односу на станицу крчма је деловала прошловековно. Трошна градња, неомалтерисаних јефтиних блокова, обложена таблама стиропора због изолације.

У крчми је било десетак столова, без много гостију, али се стицао утисак да су стални, јер су се међу собом познавали и разговарали. Могло се помислити да то докони шофери, у паузама између два путовања, долазе, сигурно не због хране, него да тајно попију вињак-два, уздајући се да их управа или контролори неће приметити. Зидни часовник, преко пута шанка, показивао је да је поноћ прошла. Нешто је говорило да ће гости овде дочекати и зору, иако је на улазним вратима писало да је фајронт „после поноћи“. Те две речи могле су се вишесмислено тумачити - можда фајронта није ни било.

У крчму је ушла жена средњих година црвене косе, у сукњи изнад колена, са равним шишкама палим на чело. За столом до самих дрвених врата седела су два музичара - дугокос, зборан педесетогодишњак са гитаром у руци, пребирајући жице, и ћелави хармоникаш с натеченим капцима који је хармонику одложио у ћош, крај чивилука. Пили су ракију. Гитариста радосно дочека гошћу:

- Ево нам и певаљке! Лиска, само смо тебе чекали. Али, док ти одрадиш муштерије, почев од директора станице, ми остали не дођемо на ред. Мислиш ли ти на бивше колеге?

- Какав си ми ти колега - фркну она. - Једном си позван да свираш на неком концерту, пре тридесет година, и то с предгрупом, и од тог наступа живиш следећих тридесет, цепајући новокомпоноване по биртијама. А што се директора тиче - она се ухвати за стидно место, не обазирући се на шофере - ово не би добио ни да плати сувим златом. Толико ниско нисам пала. Свима овде можда бих пре дала џабе, него њему за лову.

Шофери се гласно засмејаше. Насмеја се чак и конобарица иза шанка. Она наточи ракију Лиски, која је села за шанк, на високу барску столицу.

- Кад ћемо, Лискице, мало да музицирамо - запита гитариста. - Као оно некад, у детињству. Сећаш се? Кад смо у парку направили концерт.

Хармоникаш је кисело ћутао. Можда је попио мање од гитаристе, чија чашица је већ била празна и није би расположен за разговор са станичном проститутком. Лиска не одговори. Гитариста пребра прстима по гитари акорде песме „Текла река Лепеница“. Лиска надушак испи ракију и стресе се. Гитариста је певао: ...посред града Крагујевца!...

- Само три пута у прошломе веку овај град је такао дух музике.

Хармоникаш се одједном трже, као из сна, и прекиде га:

- Кад је Бинички компоновао „Марш на Дрину“, кад је Драгиша Недовић писао своје грудоболне песме и кад су Точка покупили крај Мораве и искрцали га овде, на Лепеницу. Знамо, Тошићу, не мораш то да нам причаш сваки пут кад попијеш две ракије више!

Али, Тошић као да га није слушао. Он приђе Лиски, седе поред ње на једну од две барске столице (колико их је било крчми), и рече, начинивши знак, да му конобарица наспе чашицу:

- Сви знамо каква си певачица била... Знам да ти разумеш оно што будале не могу... Потпуно глупи хармоникаши - (он је последње речи рекао гласно, да га хармоникаш чује) - који би за паре свирали и над ковчегом мртве мајке! Ти знаш „Марш на Дрину“, знаш „Стани, стани, Ибар водо“ - али, можда, не знаш ко је Точак...

- Иди, бре – рече презриво Лиска и пирну на прамен који јој је падао са чела. - Како не знам, ја и његова прва жена смо другарице из основне... И Драгишиног покојног сина сам познавала, имао је моторче, знаш какво! А ко ти је тај Бинички - ето то једино не знам... И шта си се ухватио те приче, ниси једини свирац на свету. Одавде до Гушићевог хотела има музичара колико ти душа хоће.

- Има - изненада се сложи Тошић. - То је тачно, признајем. Сви смо ми плева. Али, и Божја плева су људи. Ја то, Лиска, не заборављам. Много тога знам, и не сањаш колико. Знам да си бебицу изгубила...

Лиска се трже. Било јој је непријатно да слуша о томе.

- Ти си, Лиска, можда, боља од свих нас. Ти си неко пред ким на колена треба пасти!

МЕЂУ шоферима се зачу кикот. Али, он неста исто онако брзо како се и појавио - као да га неко поклопи шаком. У крчми се одједном мува могла чути. Лиска је због тога била љута. Сметало јој је што сви зуре у њу.

- Их - рече она, трудећи се да звучи весело. - Кад је то било!... Давно сам прегорела...

Тошић испи гутљај. Очито, није јој веровао.

- Кад би могло... Кад би могло гумицом да се пребрише - рече он. – Али, не може. Остаје, жига, крца у кости, шкрипи, ево овде - показа на груди - и не да ти ноћ да прегураш. Дању је друго. Дању је свет осветљен, дању се некако згреје. Али, ноћу леди срце и чемери душу...

- Луче сам на гробље ишла - рече Лиска, као хипнотисана. - Још скупљам паре за опсег, али тачно знам место. Хтели су да га узму, али нисам дала, пичвајз сам у управи гробља направила.

- А ја сам, можда, цео дан у цркви провео - рече изненадно Тошке. - Свећу за свећом сам палио и плакао... Свима које знам сам свећицу запалио, а већ ми се чини да знам више мртвих него живих... И онда сам опет чуо. Чуо сам како кроз титрај свећа - паки, капље - пробија се...

- Шта се пробија - запита један од шофера.

- Пој.

- Ко пева?

- Пева бол. Једини који уме. Бол човеков.

Тошић се обрати келнерици:

- Дашо, пусти нам мало оне музике...

Ова се унезвери, јер је осетила да се шофери рогуше. Знала је да они Тошићеву музику неће трпети, бар не дуго. Али ипак пусти на „Винапу“ с компјутера, нешто о вискију, бундама и ружама. Тошић се побуни, начинивши лице пањеничким:

- Не то, молим те... Него... – он се упиљи у компјутер и поче да тражи неку другу песму. Зачу се гитареска.

- Ево, тако почне - рече Тошић, као да држи предавање - као организам, или риф у парку, или сто птица, или шумадијски блуз. Мораш да се суочиш с природом. Тако се он суочио с њом. Онога дана нису се он и природа разумели: кад се као дечкић попео на дрво, на екскурзији - није му се тада указала змија. Указао се демон музике. Он убија и даје све што се може убити и дати... Он га је стрмекнуо с дрвета, он му је кости поломио, јер он је - машиница мали дреш! На једној страни, кости дроби - он заврте руком по ваздуху, као да врти ручку млина - а на другој, заузврат, пред смрсканим се васиона отвара, као најлепша жена размиче ноге скровитим друмовима... И, ево, настаје музика. Допуњава се космос у чијем средишту једном убијени постаје поновљени творац, или бар неко ко је творца дубље, братски схватио. Ти то, Лиска, сигурно разумеш.

- Које, ово са размакнутим ногама? - закокита се Лиска. - Па то зна и Даша.

ШОФЕРИ се опет засмејаше. Забављала их је ова прича, па су на музику заборавили.

- То беше у почетку - настави Тошић. - Слом, пад и јаук. Поломљене, тек настале кости. Мука дечака који је детињство провео у болницама, где су му касапили ионако искасапљену ногу... Лежати тако годину, две године, три, бескрај година... у болничком ходнику, чекати исцељење које се може дати само надоместком стварања - обраћао се једном чекињавом бркајлији. Овај отпи пивску пену с тек наточене кригле и цокну језиком:

- Јашта! Имао сам братића, ко јабука. Био је у средњој школи најбољи рукометаш. Али, коњ се ритнуо, сломио му руку. Туга, шта да причам, никад се није опоравио...

- Туга - рече Тошић. - Дабоме, туга. О томе је реч. Наравно да ову музику нико није ни требало да пева. С небулозним полустиховима она је остала на губитку. Зашто Бах није написао оперу? Зато што су речи сувишне. Ова музика није за речи, ова је музика за анђеоско дозивање... Једино што се овде успело отпевати је из песме „Епитаф“, оно сабласно „Аааааааа“. То је требало да буде алфа и омега ових песама. Јер је гитара научила да прича. То ће се касније поновити још само једанпут, код човека чија је мајка Крагујевчанка, можда сте слушали његову „Бистру воду“. Гитара размиче у круговима таласе врела које извире и разлива се преко своје суштине. Али, тамо је само делић васељене - дивљење пред водом, а овде пребива целина, болом који пева, точком, кругом, довршеношћу небеских хармонија, употпуњеношћу свемира у којем се, као у некој малој крчми на ободу свих путева, све већ догодило.

- То јесте - живну бркати шофер. - Шта се све овде није исподогађало! Пре три месеца се једна младица породила и оставила бебу у контејнеру. А пре десетак дана је цркао, на клупи крај железничке, онај матори педер, сигурно од лоше ракије. О оним радњама по жбуњу да и не причам, о томе може Лиска.

- Могу - рече Лиска. - Али ми се неће.

- Мадам! - рече шофер усхићено и театрално клече пред њом. - Поздрављам и поштујем!

Тошић је на „Винампу“ пронашао нову песму и пустио је.

- А ово је махт. Махт - моћ. „Махт-тема“ започиње као расправа с творцем, у тој расправи се осећа да ништавни човек има снагу, барем ону коју улудо расипа. Али, он ће напокон увидети да је, чак и у дану, процветалом од дрвећа, паркова и птица - усред пустиње себе. Отуда „Махт-пустиња“. У ту пустињу канула је душа умрлог брата. Пустиња је све унутар и ван моћи, што се равнало према њој, уместо према раскоши друкчијег постојања. Ми смо та пустиња. Тамо се, усред пустиње, у точку магијског круга, изводи, започело драмом крцкања костију, нешто што никада ниједан гитариста није успео, нити ће. Снагу доноси смрт вољеног бића, брата човековог... После неинспиративног увода који означава хаос, онај што следи усредсређеност бола, одједном почињу да се увијају црви, из утробе, они који су као црвоточине из свемирских црних рупа уплели нити које спајају пупак свемира с нашом недоплетеношћу. Он обично понавља, и до четири пута, своје теме, али ова је изведена само једанпут. Зашто? Зато што је више нико никада не може извести - јер је непоновљива.

Тошић пронађе то место, у средини песме.

- Чујте: он је помахнитао од бола, не примећује ништа око себе, али се све што постоји ујединило и пролази кроз мембране космичке ушне шкољке, да врати душе звукова на своје почетно место, у хармонију сфера. Ништа од тога: они се, отуда, ускомешани и преплетени, опет узбуњују и враћају натраг, одакле су дошли, као и земаљско биће умрлога брата - да преко риданице (црви, вијуге, плетенице!) питају, нисходећи одозго на презрену земљу: „Оче, оче мој! Зашто си ме оставио!“ Али се у тој изданости, у тој напуштености, суспрежу, успостављају првоначални поредак, потребан да се из личног пређе у вечно постојање свега што је икада живело на земљи: овде оно налази пут, као кроз Бахове хармоније, испонова, усредсређујући се на друго људско биће као на себе, јер смо сви ми, ма ко и ма где да смо - он приђе Лиски и загрли је - браћа и сестре! Али, авај - он клону у очајању - пустиња се не окончава, јер је безизлазна, то што смо наслутили небеску хармонију не значи да смо избегли земаљска страдања! И тамо се, на самом дну, све силе урођују против самотног човека, бацају га на колена, у хаос, у гитареску која се губи у врисковима с којима пати прикљештено, мукама и трнцима изложено, тело...

ОН ОПЕТ приђе компјутеру и пусти завршну песму.

- Непоуздани, скршени и ломни, осуђени на губитак вољених, најзад, бол претварамо у химну творцу светова, надземаљском темом „Небеског брода“. После небулозних стихова, следи ванредни гитарескни соло, хармонија надпостојања која је горком вером победила смрт и уздигла се у наручје творцу, јер га је постала достојна. Та песма почиње трзајем, а онда се наставља баховским речитативом у којем се као подлога смењују три тона из шумадијске двојке, чисте јер притиче рођењем, крвљу и млеком, из тла. Музика приповеда о броду приспелом из облака који је овде забацио сидро и спустио лествице. Соло гитарин је лелуј небеских лестава, корак по корак траје горко уздизање на степеницама за небо, јер је небо море. На дну тог мора гамижемо као слепа штенад. А кад је подвиг завршен, кад се ваља поздравити, остаје спој одрешитог гитарског рифа и свилене умилности облачасте виолине преко које се превлачи златно гудало безгласних муња - поздрав, махање, утеха да ће свак, на крају, стићи на циљ свог путовања.

Али, он као да је залутао у својим мислима - музика се утиша. Са дна просторије се зачуше гласови негодовања.

- Доста тог срања - рече дебељушкасти човечуљак који је седео са огромним дивом који му је, очито, служио као телохранитељ. - Пусти Цецу!

Даша, која се прибојавала свађе, брже-боље на компјутеру нађе музику, друкчију од оне која је утихла.

Тошић изађе напоље, у маглу. Они који су напрегли поглед касније су се клели да су се пред њим пруђили конопи, налик на плетене лествице, и да се он, без предомишљања, попео некуда, али где, нису могли да кажу, јер се од магле ништа није видело. Ту причу, уосталом, нико није могао да потврди, осим хармоникаша и Лиске. Али, хармоникаш је био алкохоличар, а Лиска још непоуздани сведок. У једно није било сумње: изјутра су Тошићево тело пронашли радници железнице и позвали хитну помоћ која је, комисијски, могла једино утврдити тренутну смрт - даље од ње нису могли стићи.

ЗУМ
Милош Игњатовић

Матор је „југо”, али кацу мора да одвезе где треба

Мало комишамо, мало новине читамо

Карикатуриста Горан Миленковић и сликар Горан Ракић – ко ће кога да портретише

Пузавица уз бандеру па низ жице – док не избије курцшлус

Кестенови у Улици Бранка Радичевића поново процветали. Шта то значи?

ТЕЛЕВИЗИЈА КРАГУЈЕВАЦ

ТВ ПРОГРАМ
од 3. до 9. октобра

Четвртак 3. октобар

22.00 Хроника 2
07.00 Јутарњи програм
08.30 Цртани филм р.
09.00 Вести
09.05 Музички програм
10.00 *Жене ван закона* р.
11.00 *Хотел Вавилон* р.
12.00 Вести
12.05 Кухињица
12.35 Кућица у цвећу р.
13.00 Музички програм
14.00 Комунални сервис р.
15.00 Цртани филм р.
15.30 Вино и виноградарство р.
16.00 Вести
16.05 *Серија* р.
17.00 Мозаик
18.00 *Жене ван закона*
18.50 Хит дана
19.00 Хроника 1
19.30 Цртани филм р.
20.00 Стање ствари
21.00 *Серија*
22.00 Хроника 2
22.30 *Хотел Вавилон*
23.30 Атлас
00.00 Вести
00.05 Хит дана

наставак програма ТВ Крагујевац

Петак 4. октобар

17.00 Моја Шумадија
07.00 Јутарњи програм
08.30 Цртани филм р.
09.00 Вести
09.05 Музички програм
10.00 *Жене ван закона* р.
11.00 *Хотел Вавилон* р.
12.00 Вести
12.05 Кухињица
12.35 АБС шоу
13.00 Музички програм
14.00 Стање ствари р.
15.00 Цртани филм р.
15.30 Атлас р.
16.00 Вести
16.05 *Серија* р.
17.00 Моја Шумадија
18.00 *Жене ван закона*
18.50 Хит дана
19.00 Хроника 1
19.30 Цртани филм
20.00 Акција
20.30 Нокаут
21.00 *Серија*
22.00 Хроника 2
22.30 *Хотел Вавилон*
23.30 Megafon Music
00.00 Вести
00.05 Хит дана

наставак програма ТВ Крагујевац

Субота 5. октобар

23.00 Амерички пиштољ (1. део)
09.00 Вести
09.05 Цртани филм
10.00 Megafon Music р.
11.00 Документарни програм р.
12.00 Вести
12.05 Шумадијски праг р.
13.00 Кућица у цвећу
13.30 Fashion files
14.00 Shopping avantura
15.00 Документарни програм
16.00 Вести
16.05 *Џесика* 1. део
18.00 Филм р..
18.50 Хит дана
19.00 Хроника 1
19.30 Цртани филм
20.00 Лек из природе
20.30 Илузиониста
21.00 Концерт
21.50 Хит дана
22.00 Хроника 2
22.30 АБС шоу
23.00 *Амерички пиштољ* 1.део
00.00 Вести
01.00 Хит дана

наставак програма ТВ Крагујевац

Недеља 6. октобар

22.30 Култура
09.00 Вести
09.05 Цртани филм
09.35 Најсмешније животиње р.
10.00 Документарни програм
11.00 Кућица у цвећу
11.30 Лек из природе р.
12.00 Вести
12.05 Шумадијски праг
13.00 Агродневник
13.30 Кућица у цвећу
14.00 Мали фудбал
16.00 Вести
16.05 *Џесика* 2. део
18.00 Документарни програм
18.50 Хит дана
19.00 Хроника 1
19.30 Цртани филм
20.00 Стаклено звоно
20.30 Најсмешније животиње
21.00 Концерт
21.50 Хит дана
22.00 Хроника 2
22.30 Култура
23.00 *Амерички пиштољ* 2.део
00.00 Вести
01.00 Хит дана

наставак програма ТВ Крагујевац

Понедељак 7. октобар

17.00 Мозаик
07.00 Јутарњи програм
08.30 Цртани филм
09.00 Вести
09.05 Музички програм р.
10.00 *Жене ван закона* р.
11.00 *Хотел Вавилон* р.
12.00 Вести
12.05 Кухињица
12.35 Стаклено звоно р.
13.00 Музички програм
14.00 Shopping avantura р.
15.00 G.E.T. Report
16.00 Вести
16.05 *Серија* р.
17.00 Мозаик
18.00 *Жене ван закона*
18.50 Хит дана
19.00 Хроника 1
19.30 Спортски преглед
20.00 Спортски програм: Фудбал
22:00 Хроника 2
22:30 *Хотел Вавилон*
23:30 Спортски програм: Рукомет
00.00 Вести
00:35 Хит дана

наставак програма ТВ Крагујевац

Уторак 8. октобар

20.00 Жива црква
07.00 Јутарњи програм
08.30 Цртани филм
09.00 Вести
09.05 Музички програм р.
10.00 *Жене ван закона* р.
11.00 *Хотел Вавилон* р.
12.00 Вести
12.05 Кухињица
12.35 Агродневник р.
13.00 Музички програм
14.00 Спортски програм: Фудбал р.
16.00 Вести
16.05 G.E.T. Report р.
17.00 Мозаик
18.00 *Жене ван закона*
18.50 Хит дана
19.00 Хроника 1
19.30 Цртани филм
20.00 Жива црква
20.30 Сугрђани
21.00 *Серија*
22.00 Хроника 2
22.30 *Хотел Вавилон*
23.30 Гледајте сад ово
00.00 Вести
00:30 Хит дана

наставак програма ТВ Крагујевац

Среда 9. октобар

20.00 Комунални сервис
07.00 Јутарњи програм
08.30 Цртани филм
09.00 Вести
09.05 Музички програм р.
10.00 *Жене ван закона* р.
11.00 *Хотел Вавилон* р.
12.00 Вести
12.05 Кухињица
12.35 Култура р.
13.00 Музички програм
14.00 Жива црква р.
14.30 Сугрђани р.
15.00 Цртани филм р.
15.30 Fashion files р.
16.00 Вести
16.05 *Серија* р.
17.00 Мозаик
18.00 *Жене ван закона*
18.50 Хит дана
19.00 Хроника 1
19.30 Цртани филм
20.00 Комунални сервис
21.00 *Серија*
22.00 Хроника 2
22.30 *Хотел Вавилон*
23.30 Вино и виноградарство
00.00 Вести
00.05 Хит дана

наставак програма ТВ Крагујевац

филм *серија*

НАМА СЕ НАЈВИШЕ ВЕРУЈЕ
www.rtk.co.rs

ОДВАЛЕ

ЈЕЛЕНА ВЛАХОВИЋ, оперска певачица и в.д. директора Опере Народног позоришта у Београду:
- У кафани увек певам, али само кад нисам у првом плану. Ако се сви повуку и ја одустајем, а када сви певају, потпуно се опустим, па ми и душа запева.

ЈЕЛЕНА КАРЛЕУША, певачица, после пресуде суда да колегиници Светлани Ражнатовић треба да плати одштету 200 хиљада динара:
- Да платим „наногици" два сома евра због клевете да је криминалац? Од мене може да добије само цигаре за самицу.

МАТИЈА БЕЋКОВИЋ, песник, академик:
- Српска академија наука и уметности све је млађа са члановима који имају и 150 година.

ЈАНКО ТИПСАРЕВИЋ, тенисер, о томе како ће славити ако опет освоје Дејвис куп:
- Моја идеја била је да скочимо из авиона, али у то време је много хладно и тешко за организацију. У сваком случају, смислићемо нешто лудо.

САША РАДУЛОВИЋ, министар привреде у Влади Србије:
- Први приоритет нам је да пронађемо где бацамо паре.

АНА ИВАНОВИЋ, тенисерка, о томе како „бира" момке:
- Са мојих 183 сантиметра висине плус штикле, избор је прилично сужен.

ЗОРАН БИНГУЛАЦ, амбасадор Србије у Црној Гори:
- Волео бих да ми неко на свету каже да обавља лепши посао од мене.

МИОДРАГ КОСТИЋ, бизнисмен, власник МК групе:
- И ја бих са Клаудијом Шифер, али она неће са мном. Зато треба наћи локалну девојку која вам се свиђа и која добро и лепо изгледа. То би за мене могла бити „Подравка".

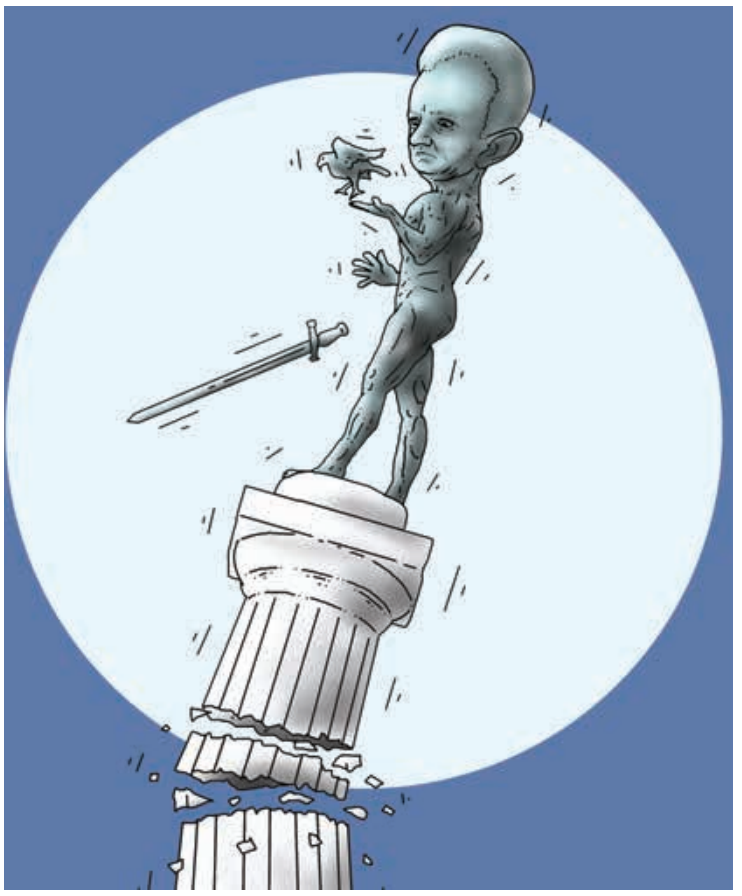

Карикатура Горан МИЛЕНКОВИЋ

ВИЦОТЕКА

Телевизор

Пита мали Пироћанац оца:
- Тата, смем ли да гледам телевизор?
- Смеш, сине, само немој да га палиш.

Пушачи

Ухвати отац Мујо малог Мујицу да пуши:
- Сине, тек си четврти разред основне школе, а већ пушиш!
- Тата, па и ти си пушио у четвртом разреду.
- Јесте, сине, али ја сам тада имао осамнаест година.

Отрежњење

Отишао пијанац код доктора, уђе у ординацију, али доктор примети да је добро „гасиран".
- Не могу да вас прегледам због велике количине алкохола у организму – каже доктор.
На то ће пијанац:
- Добро, докторе, доћи ћу кад се истрезните.

Трудница

Улази девојка у аутобус, али нема ниједног слободног места. Обрати се господину који седи:
- Молим вас, да ли бисте ми уступили место, ја сам трудна.
Човек је погледа и заврте главом:
- То се уопште не примећује, колико сте дуго трудни?
- Па, нешто мање од пола сата, али још ме боле ноге.

Жеља

Умрла баба и отишла код Светог Петра. Пита је он:
- Је ли, баба, имаш ли неку жељу?
- Имам жељу да будем жива – одговори баба.
Свети Петар пуцну прстима и оде баба у топломер.

Трава

Посумњали у полицији да се у једном кафићу дилује трава и пошаљу једног свог позорника да утврди шта се тамо ради.
Оде он у кафић, проведе тамо неколико сати, дође у станицу и рапортира командиру:
- Ма, каква дрога, скупила се нека бедна и сиромашна деца, њих петоро пуши једну цигару.

Мрља

Хтео човек да изнајми стан, дошао по огласу у један и разгледа га. Одједном примети велике мрље и обрати се газди:
- Какве су ово мрље по зиду?
- Знате, пре вас овде је становао један хемичар који се бавио опасним експериментима.
- И ово на зиду сигурно су хемикалије?
- Не, то је хемичар.

ЦАНЕ

Горан Миленковић

ГРАДСКА УПРАВА ЗА ПОСЛОВЕ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ И ОПШТЕ УПРАВЕ, СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА ИМОВИНУ, СЛУЖБА ЗА СТАМБЕНЕ ПОСЛОВЕ на основу тачке 13. Одлуке Градског већа града Крагујевца о расписивању Огласа за давање у закуп пословних просторија бр. 361-186/13-V од дана 01.10.2013. године, члана 8. ст.1. Одлуке о давању пословног простора у закуп ("Сл. лист града Крагујевца" бр.15/10; бр.10/11 и бр. 14/11) и Одлуке о општем размештају делатности и условима за њихово обављање на територији града Крагујевца ("Сл. лист града Крагујевца", бр. 34/09 – пречишћен текст; бр.15/10 и бр. 29/10), доноси:

Р Е Ш Е Њ Е

Расписује се оглас за давање у закуп пословног простора у Крагујевцу означеног као део Дома Културе МЗ "Десимировац" , пословног простора у Крагујевцу у улици 19. Октобар бр.77а и пословног простора у Крагујевцу у улици Саве Ковачевића бр. 2.

Даје се у закуп путем јавног надметања

1.а. Пословни простор у Крагујевцу означен као део Дома Културе МЗ "Десимировац", који се налази у четвртој зони, укупне површине 135 м².
У пословном простору може се обављати угоститељска, агенцијска, услужна и трговинска делатност.

1.б. Пословни простор у Крагујевцу, у улици 19.Октобар бр.77а, који се налази у трећој зони, укупне површине 10 м².
У пословном простору може се обављати правна, административна, књиговодствена, угоститељска, услужна и трговинска делатност.

1.в. Пословни простор у Крагујевцу, у улици Саве Ковачевића бр.2, који се налази у екстра зони, укупне површине 16,88 м².
У пословном простору може се обављати правна, административна, књиговодствена, угоститељска, агенцијска, услужна и трговинска делатност.

2. Почетна цена за лицитацију закупнине износи:
- 3 евра по 1м² за пословни простор означен тачком 1.а.
- 7 евра по 1м² за пословни простор означен тачком 1.б.
- 15 евра по 1м² за пословни простор означен тачком 1.в.

Цене су приказане у нето износу, с тим што лицитациони корак износи 1 евро по 1м², све у динарској противвредности обрачунатој по средњем курсу Народне банке РС на дан јавног надметања.

3. Пословни простор означен тачком 1.а. даје се у закуп у виђеном стању на период од 5 (пет) година, а пословни простор означен тачкама 1.б. и 1.в. даје се у закуп у виђеном стању на период од 3 (три) године. Разгледање пословног простора обавиће се дана 07.10.2013. године од 9 до 14 часова. Сва заинтересована лица могу се јавити Секретаријату за имовину, Служба за стамбене послове у ул. Бранка Радичевића бр.11, канцеларија бр. 18 или на тел. 034/506-125.

4. Јавно надметање одржаће се дана: 11.10.2013. године, са почетком у 10:00 часова за пословну просторију означену тачком 1.а., 10:15 часова за пословну просторију означену тачком 1.б. и 10:30 часова за пословну просторију означену тачком 1.в., у згради Секретаријата за имовину, у ул. Бранка Радичевића бр.11, на другом спрату , канцеларија бр.18.

5. Учесници јавног надметања могу бити сва физичка и правна лица која су код надлежног органа регистрована за обављање пословне делатности која се може обављати у пословној просторији која се даје у закуп.

6. Уколико у поступку лицитације пословног простора означеног тачкама 1.а , 1.б. и 1.в. учествују и лица која су правноснажном судском Одлуком рехабилитована и којима су поништене све правне последице осуде или њихови наследници , имају првенство у случају када са другим учесницима лицитације излицитирају идентичан износ.

7. Учесници јавног надметања обавезни су да најкасније 24 часа пре часа који је одређен за почетак јавног надметања на рачун број: 840-742142843-86, позив на број 97 32-531-70960 назив рачуна: " Приход од закупа непокретности града Крагујевца ", уплате на име депозита и то:
- 3 евра по 1м² за пословни простор означен тачком 1.а.
- 7 евра по 1м² за пословни простор означен тачком 1.б.
- 15 евра по 1м² за пословни простор означен тачком 1.в.

Све у динарској противвредности обрачунатој по средњем курсу Народне банке РС на дан уплате.

8. Учесници јавног надметања обавезни су да најкасније 24 часа пре часа који је одређен за почетак јавног надметања на рачун број: 840-742142843-86, позив на број. 97 32-531-70960 назив рачуна:" Приход од закупа непокретности града Крагујевца " уплате ''средства обезбеђења'' у висини три месечне закупнине утврђене по почетној лицитационој цени из тачке 2. овог Решења. Уплата се врши у динарској противвредности обрачунатој по средњем курсу Народне банке РС на дан уплате.

Неблаговремена уплата депозита и средстава обезбеђења, као и недолазак на јавно надметање сматрају се одустанком од истог.

9. Учесници јавног надметања обавезни су да доставе рачун и назив банке на који се средства уплаћена на име депозита, односно средстава обезбеђења, могу вратити оним учесницима који не излицитирају пословни простор.

10. Учесницима јавног надметања који излицитирају пословни простор враћа се само депозит, а средства обезбеђења остају на рачуну закуподавца до истека уговора о закупу када се враћају закупцу.

11. На јавном надметању не могу учествовати чланови Комисије из тачке 14. овог Решења, њихови заменици, крвни сродници у правој линији без обзира на степен сродства а у побочној линији закључно са другим степеном сродства, бивши закупци који нису измирили своја дуговања за закуп према Граду, односно дуговања за комуналне услуге.

12. Образац пријаве за учешће на јавном надметању сви заинтересовани могу преузети на шалтеру Секретаријата за имовину, у Ул. Бранка Радичевића бр. 11 у Крагујевцу.

13. Најповољнији понуђач дужан је да приликом закључења Уговора о закупу плати закупнину унапред за период од шест месеци.

14. Јавно надметање спроводи Комисија за спровођење поступка давања у закуп пословних просторија, образована Решењем Градског већа града Крагујевца бр: 112 – 885/13 – V од дана 11.04.2013. године.

15. Пословни простор даје се у закуп учеснику лицитације који понуди највиши износ закупнине.

16. По завршеном јавном надметању, Комисија јавно утврђује који је од учесника понудио највишу цену.

17. Комисија је обавезна да одмах по окончању поступка јавног надметања изради Одлуку о избору најповољнијег понуђача и исту уручи учесницима јавног надметања и достави је Градском већу.

18. Ближе информације о јавном надметању могу се добити у Секретаријату за имовину, Служба за стамбене послове, улица Бранка Радичевића бр.11., II спрат, канцеларија бр.18. или на тел: 034/506-125.

Трећег октобра навршава се десет година од како није са нама наша драга

Милена

Тридесетпрвог октобра навршава се петнаест година од како није са нама наш драги

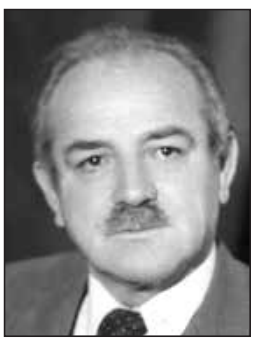

Десимир

Јовановић

Сећамо се са тугом и поносом.

Њихови најмилији

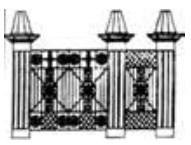

На основу Одлуке НО ЈКП „Градска гробља" Крагујевац бр.01/017 од 26.09.2013.године ЈКП "Градска гробља" Крагујевац расписује

О Г Л А С

за прикупљање затворених писмених понуда за издавање у закуп пословног простора

ЈКП "Градска гробља" Крагујевац издаје под закуп следећи пословни простор:
- Пословни простор – монтажни киоск са припадајућим простором испред киоска, укупне корисне површине од 18,80 м2, који се налази на гробљу „Бозман", на К.п. бр.1550/1, 1550/2, КО Петровац,
- непокретност – земљиште у површини од 6 м2 које се налази на гробљу „Бозман", на К.п. бр. 1552/1, КО Петровац и носи интерну ознаку 2А.

Почетна цена закупа непокретности за постављање објекта износи 3 еура по м², у складу са Одлуком града Крагујевца о давању пословног простора у закуп (Сл. лист града Крагујевца бр. 15/10) месечно.

Право учешћа по огласу имају правна лица и предузетници који доставе доказе да су регистровани за обављање делатности продаје цвећа, производа од цвећа и ситног инвентара, који се користи у погребне сврхе и то најмање 6 месеци пре објављивања овог позива.

Лица која желе да учествују у надметању, морају да положе депозит на рачун предузећа, бр. 150-4101-57 код Креди банке, или на шалтеру предузећа, у износу од 5.000,00 динара и о томе доставе доказ уз понуду коју достављају, у противном понуда ће се сматрати непотпуном.

Уз понуду обавезно приложити следеће доказе:
- извод из Агенције за привредне регистре,
- копију уплатнице као доказ о уплаћеном депозиту,
- 3 бланко соло менице.

Понуда са одговарајућом документацијом треба да буде упакована у коверат са видном назнаком **"ПОНУДА ЗА ЗАКУП - НЕ ОТВАРАТИ"**, а на полеђини коверте обавезно навести податке са адресом подносиоца понуде, именом особе за контакт и бројем телефона.
Понуде морају бити потписане и оверене печатом
Понуде се достављају тако тако да буду уручене најкасније 11.10.2013.године рачунајући од дана објављивања позива у недељном листу „Крагујевачке новине" до 11:00 часова на адресу

ЈКП "ГРАДСКА ГРОБЉА" КРАГУЈЕВАЦ,
Ул. Кикиндска бр.2, П.Фах 135

Понуде се достављају путем поште, препоручено или директно предузећу.

Препоручује се директно уручење понуда администратору Одељења на потпис.

Јавно отварање понуда обавиће се 11.10.2013. године, одмах након 11:00 часова. Неблаговремене, непотпуне и неисправне понуде неће бити разматране.

На јавном отварању биће оцењена комплетност понуда и саопштени основни комерцијални елементи, што ће се и записнички констатовати на прописаном обрасцу.

Комисија ће записнички констатовати најбољу понуду и са најповољнијим понуђачем закључити Уговор о закупу .

Осталим пријавиоцима по Огласу, депозит ће бити враћен, а у случају одустајања од потписивања Уговора, предузеће задржава депозит.

Ближе информације можете добити на контакт телефон:
034/376-022 и 370-617.
Особа за контакт: Радовић Весна и Петровић Гордана.

СЕЋАЊЕ

Радослав В. Жикић

7.10.2008 - 7.10. 2013.

Туга се не мери временом,
већ болом у нашим срцима.
Бескрајно нам недостајеш.

Помен ћемо држати у суботу, 5. октобра, у 11 часова, на гробљу Бозман.

Твоји: Љубица, Вишња, Наталија, Веселин, Вукашин, Милена и Јанко

У суботу, 5. октобра 2013. године, навршава се четрдесет тужних дана од када није са нама наш Којче

Слободан Којић Која

1953 - 2013.

Позивамо родбину и пријатеље да присуствују овом тужном помену, у 12 сати на гробљу Бозман.

Његова породица

Навршило се једанаест година од како ниси са нама.

Милош Љеповић

30. 9. 2002 -30. 9. 2013.

Хвала ти за све.

С љубављу и поштовањем заувек:
син Владо, ћерка Нада, унуци Ољa, Борис, Ана и Јанко, снаха Марина, зет Миша и остала родбина и пријатељи

СЕЋАЊЕ

Милосављевић Олга

3. 10. 2004 – 3. 10. 2013.

Најлепшу успомену на њу чувају са љубављу њени најмилији.

Миша, Ненад, Мира, Воја, Лука и Реља

Гордана Михаиловић

5. 10. 1956 – 23. 5. 2010.

Драги наш Голе, још један пети октобар уместо радости подвлачи тугу.

Твој тата Радомир и Славка

СЕЋАЊЕ

Рада Радоњић

4. 10. 1998 – 4. 10. 2013.

Ни време које је прошло, ни време које ће проћи не може избрисати тугу и бол за тобом.

Супруг Раде и син Милан

Миодраг Пешић

2006 – 2013.

У срцу те носе и тугују за тобом тата, мама и бата са породицом

Дана 5. октобра 2013. године даваћемо четрдесетодневни помен нашој драгој

Славици Варићак

Позивамо све који су је волели и поштовали да се тог дана, у 11,30 сати на Бозман гробљу, окупимо и одамо пошту нашој Славици.

Супруг Душан
и синови Борис и Андреја

Обавештавамо родбину и пријатеље да ћемо нашој вољеној сестри и тетки

Даринки Кузмановић

1929 – 2013.

давати четрдесетодневни помен у понедељак, 7. октобра 2013. године, у 11 сати, на Градском гробљу у Крагујевцу. Молимо пријатеље и познанике наше Даринке да присуствују помену.

Ожалошћени: брат Александар, сестричина Соња, породице Кузмановић, Комптон, Штеријев, Манојловић, Радишић, Матић и остала родбина и пријатељи

Мали огласи

ПРОДАЈЕМ кућу, Маршић, 5 ари плаца, 250 квм, струја, вода, телефон, асфалт, канализација. Телефон: 064 956 3 926, звати од 10 до 22 сата. Повољно.

МАТЕМАТИКА, механика, физика – сви узрасти. Часови у току школске године. Студенти (октобар) и припрема колоквијума. Тел: 034-360-202, 063-77-11-002, harsich@gmail.com, Арсић.

ОГЛАШАВАМ неважећим аутобуску карту бр. 014079, на име Ђоковић Верољуб.

ОГЛАШАВАМ неважећим индекс 254/03, Природно математичког факултета, на име Марије Павловић.

МАРКЕТИНГ
НЕДЕЉНЕ НОВИНЕ
КРАГУЈЕВАЧКЕ
ТЕЛЕФОНИ
333 111
333 116

СКАНДИНАВКА

200	ДЕЛОВИ ГРАДА	ЖЕНА КОЈА ОДРЖАВА РЕД	НАШ ОДБОЈКАШ СА СЛИКЕ
ПРЕВЛАКА НА МАЛАКИ			
ВЕЛИЧИНА (СКР.)			
РЕЧНА ОСТРВА			
ЗНАК У ХОРОСКОПУ			
ЧОКОТ ВИНОВЕ ЛОЗЕ			
СТАРА МЕРА ЗА ТЕЖИНУ			
ГРАД У КАНАДИ			
ИСТОК		ДВОУМЉЕЊА / ЛАПОНАЦ, КРАЂЕ	
	ЦРВЕНА ТРОПСКА ЗЕМЉА / СТАР. АМЕР. ГЛУМИЦА		
СТУПИТИ У РАТ			
РУКОВАЛАЦ АПАРАТИМА			
ЗАВОД (СКР.)		ПОСУДЕ ЗА ЈЕЛО / ВРСТА МУШКОГ КАПУТА	
ТУРСКИ ПЛЕМИЋ НИЖЕГ РАНГА			
БЕЛГИЈСКИ ФК			
ДУГОРЕПИ ТРОПСКИ ПАПАГАЈ			
ВРСТА ЈУЖНОАМЕРИЧКОГ ПЛЕСА			
УКРАСИТИ			
РАДИЈУС		КОМПОЗИТ. НИКОЛО / ПЕВАЧ МЛАДЕН ВОЈИЧИЋ	
	ТУМОР ЕМБРИОНА (МЕД.) / РЕКОРД (СКР.)		
СУПАРНИЦИ			
УСПЕШАН, ДЕЛОТВОРАН			
МЕСТО КОД НОВОГ САДА			

СТАРОГРЧКА ГИТАРА	УЛАЗАК У ЛЕТУ	ЗАРУЧИТИ СЕ, ОБАВИТИ ВЕРИДБУ	ОНАЈ КОЈИ ЕМИТУЈЕ ПРОГРАМ	ПОВЛАЧЕЊА, УЗМИЦАЊА

ЕГОН САВИН / СРЕДОЗЕМНА БИЉКА, АКАНТ			РЕОМИР / МОНОТОНИЈА (ФИГ.)
	ГРЧКА БОГИЊА УСУДА / ЖИВОТИЊСКИ		
		УПИШИТЕЉИЊ / ОТРГНУТИ СЕ	
			НАЗИВИ
НЕНАД ОДМИЛА			

БЕЛА УКРШТЕНИЦА

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
1																
2																
3																
4																
5																
6																
7																
8																
9																
10																
11																

ВОДОРАВНО: 1. Становник Латинске Америке (0), **2.** Лица, персоне - Ругоба - Мера за електрични отпор (мн.) (2), **3.** Спокој - Писац књига о природи (1), **4.** Мерцедес краће - Име гитаристе Ла Плате - Ауто-ознака за Ниш (3), **5.** Име и презиме наше глумице - Бел (озн.) (1), **6.** Белгијски фудбалски клуб - Козачке поглавице - Стара мера за течности (2), **7.** Симбол радијума - Место у Хрватској - Литар (озн.) - Ранија одбојкашица, Олга (3), **8.** Име ранијег државника Ел Садата - Онај који рецитује (2), **9.** Камењар - Направа за затварање врата - Омотач, овојак (2), **10.** Карат (скр.) - Симбол сумпора - Војник који пали тешко ружје - Природњак, Карл (3), **11.** Глумица (фран.) - Место подно Космаја - Железница (скр.) (2).

УСПРАВНО: 1. Крш, неред- Врста вишње (1), **2.** Лице које жели асимилацију - Краљ у шаху (1), **3.** Борац у кориди - Новост (1), **4.** Информбиро (скр.) - Град у Русији - Ризма (скр.) (2), **5.** Унутрашњи део уста - Семитски народ (1), **6.** Обим (скр.)- Рунда (скр.) - Напалм-бомба (скр.) - Коњски трк (3), **7.** Вршилац анимације - Симбол лантана (1), **8.** Америчка певачица (1), **9.** Добар домаћин - Јединствена (1), **10.** Радикална политика(0), **11.** Врста атомског језгра - Тачне (1), **12.** Место код Подгорице - Радијус (озн.) (2), **13.** Прво слово - Исток-североисток (скр.) - Коралне острва (2), **14.** Орган чула мириса - Наш историчар, Владимир (1), **15.** Престоница Јордана - Француска глумица, Лесли (2), **16.** Збирка песама Отона Жупанчича - Бодљикава животиња (1).

ПИРАМИДА

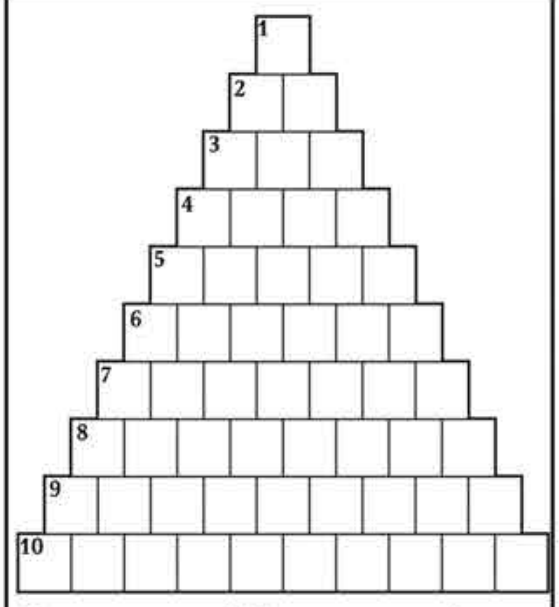

Нова реч се добија додавањем једног слова претходној речи и преметањем преосталих слова.

1. Ознака за тону,
2. Коњ у епској песми,
3. Тањирић на ваги,
4. Засићена,
5. Јадранско полуострво,
6. Чувар стоке, чобанин,
7. Развити се, нарасти,
8. Окупати се,
9. Они који су остали,
10. Који се дешава после рата.

СУДОКУ

НИВО ТЕЖИНЕ ●●○○

							5	2
					6			9
1				2				
					8	1		
		4		5	3			
2	3				9			
	6						4	1
		7		6	5		3	
	4		3				7	

НИВО ТЕЖИНЕ ●●●●

8	3	6						
					6	8	2	
		5					1	
1			2				9	
				4	9			
	7							3
					1	5		
3	1						6	
	4		3		8	2		

РЕШЕЊА ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

СКАНДИНАВКА: ојс, пут, иго, јоп, уз, мац, прслина, панић, еу, одан, спд, т, кипари, плашења, рапакиви, ај, кавез, тодор, дг, невично, бела, еир, уличарке, ш, берк, т, им, власи, дубиозан, окућница.
ОСМОСМЕРКА: студеница.
СУДОКУ: а) 746-532-891, 592-418-673, 381-769-452, 158-247-936, 473-956-218, 269-381-745, 627-195-384, 814-673-529, 935-824-167.
б) 842-197-365, 163-285-947, 759-643-218, 694-832-751, 581-976-432, 237-451-689, 315-769-824, 928-314-576, 476-528-193.

НОВООСНОВАНИ АТЛЕТСКИ КЛУБ „ПАРК”

Успех на првој промоцији у Новом Саду

Већ на свом првом такмичењу деца из новог клуба „Парк” на новосадском „Карађорђу” оставили су одличан утисак својом масовношћу, али и освојеним одличјима. Клуб који је ове године основао некадашњи успешни атлетичар Драган Младеновић Чале има циљ да формира основу која ће привући децу да се баве базичним спортом и развијати атлетску мотористику код њих

МЛАДИ АТЛЕТИЧАРИ „ПАРКА” НА ТРИБИНАМА НОВОСАДСКОГ „КАРАЂОРЂА”

Бар што се тиче будућности спорта овдашњег – немамо шта да бринемо. Најбоља потврда ове тезе је успех млађаних атлетичара, чланова Атлетског клуба „Парк” који су прошле недеље на Отвореном првенству Новог Сада на најбољи начин репрезентовали и град и свој „млади” клуб, како по масовности, тако и по успесима.

Клуб „Парк” основан је ове године и учешће на 13. отвореном првенству Новог Сада (Војводине) било је за њихове такмичаре, будуће атлетске наде Крагујевца, прво званично појављивање и такмичење. Но, трема није узела свој данак, јер су млађани Крагујевчани прошлог четвртка на стадиону „Карађорђе”, на својој „промоцији”, остварили запажене резултате. Пре свега они најмлађи, попут Марте Ђорђевић (годиште 2006.) која је тријумфовала у дисциплини трка на 60 метара у јакој конкуренцији од 26 такмичарки из Новог Сада, Београда, Зрењанина, Сремске Митровице... и њеног вршњака Бате Јововића који је победио у истој дисциплини у конкуренцији дечака.

Значајан резултат остварио је у скоку у даљ за старије пионире, рођене 1998. године, у меморијалној дисциплини „Бела Нађ” и такмичар „Парка” Михаило Младеновић, који са 5,25 метара освојио друго место, као и његов колега који је као финалиста освојио четврто место са 4,95 метара.

Запажено учешће и бројна финала

Запажено учешће међу заиста бројним крагујевачким атлетским надама пониклим у „Парку” на новосадском такмичењу остварили су и Јована Станковић у скоку у даљ у конкуренцији девојака рођених 2000. године скочивши свој лични рекорд од 4,30 метара, као и годину дана млађе Тамара Јовановић са резултатом 4,01, Милица Јововић (3,95) и Викторија Лазаревић са 3,90 метара.

Учешће у финалима забележили су још и Нина Радовановић и Ема Ђорђевић у трци на 60 метара, у конкуренцији годишта 2002/03., Урош Максимовић, најбољи у категорији дечака рођених 2001. године са освојеним четвртим местом у конкуренцији годину дана старијих такмичара на 60 метара и његов имењак три године млађи Урош Радојевић, такође финалиста у истој дисциплини са годину дана старијим атлетичарима.

- Отворено првенство Новог Сада, односно читаве Војводине, заиста је било по резултатима у рангу пионирског првенства Србије, ништа слабије. Новосађани то заиста прелепо организују са циљем да мотивишу децу да се баве атлетиком, а не само популарнијим спортовима „са лоптом” и на овогодишњем такмичењу окупило се преко 200 учесника. Наш успех је утолико и већи јер нам је ово било прво јавно појављивање, истиче Драган Младеновић, тренер Атлестског клуба „Парк”.

Најмлађи крагујевачки спортски колектив – клуб „Парк” настао је ове године, а његов оснивач и тренер Драган Младеновић (43), у атлетским круговима познат по надимку Чале, са талентованим малишанима ради већ око годину дана.

И сам успешан атлетичар, вишеструки репрезентативац Србије, финалиста европског првенства и балкански првак на 400 метара у Старој Загори 1989. године, Младеновић је тренирао у крагујевачком и београдском „Партизану”. Био је и тренер у Атлетском клубу „Партизан” из Крагујевца, трернирао првака Србије на 300 метара Марка Радовоновића, а потом радио у „Делта спорту” као менаџер. Запослен је у Спортском центру „Парк”.

МАРТА ЂОРЂЕВИЋ НА ПОБЕДНИЧКОМ ПОСТОЉУ

БАТА ЈОВОВИЋ ПОБЕДНИК ТРКЕ НА 60 МЕТАРА

МАРТА И БАТА СА ТРЕНЕРОМ ЧАЛЕТОМ МЛАДЕНОВИЋЕМ

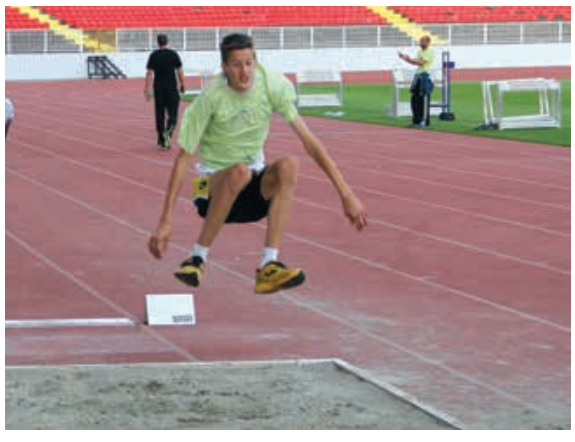

МИХАИЛО МЛАДЕНОВИЋ, ВИЦЕШАМПИОН У СКОКУ У ДАЉ

ФИНАЛИСТА У ДАЉУ У НОВОМ САДУ ИГОР ЈОВАНОВИЋ

Крагујевачка „фабрика спорта”

- Атлетски клуб сам покренуо са жељом да деца крену да се баве атлетиком и да у овом базичном спорту постигнемо масовност и бројност као и у колективним спортовима. Моја идеја је да то постане буквално крагујевачка „фабрика спорта” из које би се касније, када деца овладају правилном моториком базичног спорта, селектовали такмичари за остале спортове, тврди Чале Младеновић, додајући да град има много талентоване деце за спорт, а да је његова визија да „производимо” сопствене шампионе, а не да их „увозимо” као „готов и формиран производ” из осталих средина.

У његовом клубу тренутно тренира тридесетак малишана узраста од седам па до 15 година.

- То је максимум са којим ја у овом тренутку као једини тренер за сада у „Парку” могу да квалитетно радим. Жеља нам је касније да из базе деце која сада тренирају атлетику „произведемо” не само врхунске такмичаре, већ и квалитетне тренерске и стручне кадрове, напомиње он, додајући да ће им се крајем ове године прикључити и за њих такмичити и актуелни репрезентативац Србије у троскоку Милан Младеновић.

Тренинзи новооснованог клуба „Парк” одвијају се свакодневно на стадиону „Радничког”, као и у Хали „Парк” на тартану који су добили „на позајмицу и реверс” из Новог Сада. Тренер Младеновић поручује да сва заинтересована и талентована деца која виде себе у „краљици спортова” или њихови родитељи могу подробније информације да добију на телефон 065-6263790 или на лицу места.

- Као „млад” и „тазе”клуб већ у старту остварили смо леп успех, а тек током наредних година имамо намеру и жељу да Крагујевцу донесемо још спортских радости и трофеја и подаримо граду нове атлетске шампионе, завршава Чале Младеновић.

Прилика за то указаће се већ у наредној атлетичарској сезони која стартује у мају следеће године.

Зоран МИШИЋ

НИЖЕ ЛИГЕ

Српска лига „Запад“, *7. коло: Мачва - Рудар (К)4:1, Полет (Љ) - Крушик 2:1, Јасеница 1911 - Сељак (М) 3:1, Млади радник - Јошаница 3:0, Победа Белошевац - Шумадија (А) 2:0, Железничар - Лозница 1:1, Партизан (ББ) - Слобода (Ч) 2:0, Бане - Шапине 0:0.*

Табела: Железничар 17, Мачва 15, Полет (Љ) 15, Победа Белошевац 13, Лозница 13, Млади радник 13, Јасеница 1911 11, Рудар (К) 11, Јошаница 8, Шапине 7, Сељак (М) 7, Партизан (ББ) 6, Шумадија (А) 5, Крушик 4, Бане 4, Слобода (Ч) 2 бода.

8. коло: Јошаница - Победа Белошевац (недеља, 15.30), Рудар (К) - Шапине, Слобода (Ч) - Бане, Лозница - Партизан (ББ), Шумадија (А) - Железничар, Сељак (М) - Млади радник, Крушик - Јасеница 1911, Мачва - Полет (Љ).

Зона „Морава“, *7. коло: Таково - Металац 0:1, Рудар (Б) - Полет (Т) 1:0, Тутин - Омладинац 0:0, Орловац - Арсенал 3:0, Слобода (Г) - Драгачево 1:0, Карађорђе - Шумадија 1903 1:1, Трепча - Водојажа 2:2, Мокра Гора - Славија 2:0.*

Табела: Мокра Гора 16, Шумадија 1903 16, Карађорђе 14, Омладинац 13, Полет (Т) 12, Металац 12, Славија 11, Тутин 11, Таково 9, Водојажа 9, Рудар (Б) 9, Орловац 8, Трепча 4, Слобода (Г) 3, Драгачево 2, Арсенал 2 бода.

8. коло: Шумадија 1903 - Трепча (недеља, 11.00), Металац - Славија, Водојажа - Мокра Гора, Полет (Т) - Тутин, Драгачево - Карађорђе, Омладинац - Орловац, Арсенал - Слобода (Г) (недеља, 15.30), Таково - Рудар (Б).

Прва градска лига, *7. коло: Маршић - Сељак (МП) 6:1, Слога (Д) - Ћава 5:2, Сушица - Шумадинац 7:2, Јединство - Јадран 0:1, Колонија - Партизан (Ц) 1:2, Корићани - Будућност 1:0, Србија - Шумадија (Ч) 7:2, Виногради ДБ - Багремар 2:1.*

Табела: Партизан (Ц) 19, Јадран 14, Јединство 13, Сушица 12, Багремар 11, Колонија 11, Србија 10, Маршић 10, Слога (Д) 9, Корићани 9, Виногради ДБ 9, Ћава 8, Будућност 7, Шумадинац 6, Сељак (МП) 3, Шумадија (Ч) 2 бода.

8. коло: Партизан (Ц) - Корићани (субота, 16.00), Шумадинац - Ћава, Багремар - Слога (Д), Шумадија (Ч) - Виногради ДБ, Сељак (МП) - Србија, Будућност - Маршић, Јадран - Колонија, Сушица - Јединство (недеља, 16.00).

Друга градска лига, *7. коло: Жежељ - Шумадија 1934 2:1, Хајдук - Кременац 4:2, 21. октобар - Кошутњак 6:2, Младост - Слога (Л) 1:1, Ботуње - Азбест 3:2, Младост Теферич - Борац (Д) 1:1, Сељак (Ц) - Кутлово 3:1, Добрача - Застава 1:5.*

Табела: Младост 19, Хајдук 19, 21. октобар 15, Слога (Л) 14, Борац (Д) 14, Ботуње 13, Жежељ 12, Шумадија 1934 11, Сељак (Ц) 11, Младост Теферич 8, Кутлово 6, Застава 6, Кошутњак 6, Кременац 4, Азбест 0, Добрача 0 бодова.

8. коло: Борац (Д) - Сељак (Ц) (субота, 16.00), Шумадија 1934 - Застава, Кутлово - Добрача, Азбест - Младост Теферич, Слога (Л) - Ботуње, Кошутњак - Младост, Кременац - 21. октобар, Жежељ - Хајдук (недеља, 16.00).

Трећа градска лига, *3. коло: Дивостин - Велика Сугубина 2:3, Шумарице 2008 - Борац (НМ) 1:0, Студенац - Ђуриселац 6:2. Слободан је био Трмбас.*

Табела: Студенац 6, Велика Сугубина 6, Дивостин 4, Шумарице 2008 3, Борац (НМ) 1, Трмбас 0, Ђуриселац -3 бода.

4. коло (недеља, 16.00): Велика Сугубина - Шумарице 2008, Ђуриселац - Дивостин, Трмбас - Студенац. Слободан је Борац (НМ).

Фото: fkradnicki.com

КРАТКОТРАЈНА РАДОСТ КОВАЧЕВИЋА И ДРУГОВА

ФУДБАЛ

СЛОБОДА ПОИНТ - РАДНИЧКИ 1923 2:1

Џаба шансе

ИАКО је пружио сасвим солидну партију у Ужицу, крагујевачки суперлигаш није успео ни са овог гостовања да се врати непоражен - 1:2. Тако је Слобода уписала први првенствени тријумф, мрднула се са самог дна табеле, а нас њему баш примакла.

Јесте недостајао у игри “црвених” искључени Бојан Бељић, можда тренутно њихов најбољи појединац, али кривица за овај неуспех опет се може свалити на минималан постотак при реализацији створених прилика. Промашили су наши играчи превише тога, да на крају не би били кажњени.

СУПЕР ЛИГА СРБИЈЕ

7. КОЛО: **Слобода - Раднички 1923 2:1**, Јагодина - Нови Пазар 1:0, Војводина - Партизан 2:1, ОФК Београд - Рад 1:0, Јавор - Раднички (Н) 1:1, Напредак - Чукарички 2:1, Црвена звезда - Спартак 5:0, Доњи Срем - Вождовац 3:0.

Партизан	7	5	1	1	17:8	16
Чукарички	7	4	2	1	7:3	14
Црвена звезда	7	4	1	2	14:8	13
Војводина	6	3	3	0	6:3	12
Раднички (Н)	6	3	2	1	8:3	11
Јагодина	7	3	2	2	7:5	11
Напредак	7	3	1	3	11:9	10
Нови Пазар	7	3	1	3	9:7	10
Вождовац	7	2	3	2	6:7	9
ОФК Београд	7	3	0	4	5:8	9
Јавор	7	2	2	3	8:10	8
Спартак	7	2	1	4	5:13	7
Доњи Срем	7	1	3	3	7:10	6
Слобода	7	1	3	3	4:7	6
Раднички 1923	**7**	**2**	**0**	**5**	**6:13**	**6**
Рад	7	1	1	5	2:8	4

8. КОЛО: **Раднички 1923 - Вождовац**, Спартак - Доњи Срем, Чукарички - Црвена звезда, Нови Пазар - Напредак, Раднички (Н) - Јагодина, Партизан - Јавор, Рад - Војводина, Слобода - ОФК Београд.

КУП СРБИЈЕ

Банат *прецртан*

ФУДБАЛЕРИ Радничког 1923 прошли су у осмину финала Купа Србије, јер су прошле среде, на свом стадиону, савладали прволигашку екипу Баната са 1:0.

Погодак који је Крагујевчане одвео у наредну фазу овог такмичења, постигао је Дарко Спалевић у 35. минуту. Можда би победа била и убедљивија, међутим на игру домаћина у другом полувремену одразило се искључење Бојана Бељића због два жута картона.

Могући противници “црвених” у следећој рунди су такође победници шеснаестине финала: Црвена звезда, Борац из Чачка, Нови Пазар, Спартак, Доњи Срем, Слобода, Војводина, ОФК Београд, Јагодина, Чукарички, Јединство из Ужица, Раднички Ниш, Партизан и Напредак, док је Вождовац, вољом жреба, без борбе прошао међу 16 најбољих.

Осмина финала на програму је 30. октобра, а четвртфинале иде 4. децембра. Завршница Купа, односно полуфиналне утакмице и финале, играће се 26. марта и 9. априла, те 7. маја. *В. У. К.*

УЖИЦЕ - Стадион: градски. Гледалаца: 3.000. Судија: Слободан Веселиновић (Ваљево). Стрелци: Жеравица у 7. и Окуно у 76. минуту за Слободу Поинт, Ковачевић у 66. минуту за Раднички 1923. Жути картони: Бабић, Жеравица (Слобода Поинт), Кривокапић, Стојмировић (Раднички 1923).

СЛОБОДА ПОИНТ: Ранковић, Василић, Кнежевић, Пејовић, Пилиповић, Бабић (од 90. минута Пурић), Окуно (од 90. Крстић), Гојковић, Жеравица (од 81. Јовановић), Тијаго, Ловрић.

РАДНИЧКИ 1923: Чанчаревић, Павловић (од 87. Марјановић), Марић, Бубања, Росић, Недовић (од 46. Поркари), Кривокапић, Ковачевић, Стојмировић (од 81. Андрић), Спалевић, Кнежевић.

Уз то, Ужичани су дошли до резултатске предности веома рано, већ у седмом минуту. Ненадано. Жеравица је освојио лопту на средини терена, једва да се помакао и одмах је распалио ка нашем голу. Дистанца од преко 25 метара као да је погодовала његовом ударцу, пошто је изненађеног Чанчаревића лопта прелетела у луку и завршила у мрежи.

Шансу за изједначење, неки минут касније, такође шутом из даљине, имао је Стојмировић, али није био успешан као његов ривал из супарничког табора. Створили смо потом још неколико полуприлика, а и домаћин, али промене резултат до одмора није било.

Друго полувреме протекло је у солидној партији оба тима, покушаји су били части, међутим безуспешни, те је тек у 66. минуту пао нови погодак. Овога пута стрелац је био члан нашег тима, млади Ковачевић. Искористио је неопрезност у одбрани Слободе и изједначио на 1:1.

Само четири минута касније Кривокапић шутира, а на одбијену лопту налеће Стојмировић, који не успева да преокрене скор. Нажалост, у 76. минуту то је пошло за ногом Јапанцу Окуну. Он се тада једноставно “прошетао” кроз одбрану Радничког и, испоставило се, довео свој тим до победе.

Покушао је тренер “црвених” Иванчевић да затим појача напад и поравна резултат, увео је на терен и трећег нападача, младог Андрића, коме је, три минута пре краја, мало недостајало да то и учини. Ипак, његов ударац главом голман домаћих брани, чиме је сачувао бодове свом тиму.

Ове суботе, од 15 и 30, на стадион “Чика Дача” стиже неугодни Вождовац, тим варљивог издања.

В. У. К.

КУГЛАЊЕ

СУПЕР ЛИГА

Ново пријатно изненађење

И ТРЕЋУ победу у првенству Супер лиге Србије, куглаши Водовода забележили су прошле недеље, у оквиру четвртог кола, када су били бољи у Зрењанину од Баната за 23 чуња - 3.380:3.357 - или у укупно освојеним поенима - 5:3.

Више, свакако, не може да се прича о великом изненађењу. Водовод, да подсетимо, није новајлија у овом рангу такмичења, већ повратник, а очигледно је да су Крагујевчани у правој форми, па док траје, нека траје.

Пресудне поене у прошлонедељном мечу донео је најбољи куглаш сусрета Милинковић, који не само да је „убио“ 629 „дрва“, већ је направио разлику у односу на свог противника од чак 105 чуњева.

Сада у првенству Супер лиге следи кратка пауза, до 12. октобра, када ће Водовод угостити најбољу екипу такмичења - Београд. Један податак у вези овог састава говори, рекло би се, све - до сада је само један њихов куглаш изгубио дуел, и од 32 могућа бода освојили су 31. Делује застрашујуће, али зато то и јесте прави изазов. За, можда, још једно изненађење.

С. М. С.

ПРВА ЛИГА

Први пораз Пак промета

ПАК Промет је тек у четвртом колу Прве лиге Србије, групе Центар, забележио први пораз. Боља од њих била је екипа Бакра из Бора - 5:3.

Интересантно је да је до последње две измене резултат био егал, обе екипе су имале по 1.960 оборених чуњева. А онда, Петковић је само за чуњ подбацио у односу на свог ривала (513:514), али је подлегао притиску Видојевић, који је био слабији од домаћег куглаша за 25 чуњева, што је и пресудило победника.

Наш тим меч петог кола игра пред својом публиком, 12. октобра, а ривал ће му бити Смедерево.

АМЕРИЧКИ ФУДБАЛ

Анђели без крила

ПРВИ овогодишњи меч у Јуниорској лиги Србије, после оног у премијерном колу добијеног службеним скором, Дивљи Вепрови су једнако успешно бодовно крунисали. И то у сусрету са браниоцем титуле, на његовом терену.

Дакле, Анђеоски Ратници у Чачку нису имали снаге да се одупру Крагујевчанима, а резултат је гласио 20:28. Предност Вепрова била је убедљива током великог дела сусрета, али су у финишу дозволили да се, са два тач дауна, домаћин избори за подношљив пораз.

У групи „Југ“ одигран је још један дуел, у коме су Краљевске Круне у Јагодини савладали тамошње Келте са 37:0. Следеће коло игра се 13. октобра, а гост у Крагујевцу су управо Краљевске Круне из Краљева.

Мачке недодирљиве

И ДРУГИ викенд у првом српском шампионату у америчком фудбалу за жене, у групи „Југ“, прошао је исто као први. Утакмице су се играле у Обреновцу, а Крагујевчанке су се поново вратиле кући без изгубљеног меча. Домаћин је поражен резултатом 33:20, Краљевчанке са 19:13, а Боранке нису допутовале, те важи службени резултат - 35:0.

Тако су Дивље Мачке прве на табели са шест тријумфа, а следећи сусрет истих екипа је 12. октобра у Краљеву.

М. М.

БИЦИКЛИЗАМ

Јана друга...

МЛАДА бициклисткиња крагујевачког клуба Цикломанија, Јана Јоловић, прошле недеље освојила је друго место у категорији јуниорки на трци „Вршачки виногради“.

Све у оквиру маунтин бајк Лиге Србије.

...Баш као и Есад

ДРУМАШ крагујевачког Радничког Есад Хасановић, заузео је друго место прошле недеље на традиционалној, 63. „Плавој трци“.

Она је вожена од центра Београда до Авале.

С. М. С.

БОКС

Само сребро

ЕКИПА Боксерског клуба Раднички, коју је чинило пет такмичара, донела је са сениорског појединачног националног шампионата једну медаљу. Освајач је полутешкаш Стефан Јовановић, коме је пораз у финалу донео сребрно одличје.

Добар меч приказао је и Лазар Станојевић, пруживши велики отпор јединoм српском олимпијцу, Шапчанину Бранимиру Станковићу, каснијем освајачу титуле првака. Елиминације нису прошли Трифун Дашић, Себастијан Анђелковић и Владимир Кућеревић.

М. М.

РУКОМЕТ

(Ж) РАДНИЧКИ - МАКС СПОРТ 31:17

Без по муке

КРАГУЈЕВАЦ - Хала: „Језеро“. Гледалаца: 100. Судије: Секулић и Јовандић (Панчево). Седмерци: Раднички 3/3, Макс спорт 3/3. Искључења: Раднички 10, Макс спорт 10 минута.

РАДНИЧКИ: Ћосић, Дабовић, Прijовић 4, Танић 1, Стевановић 6, Радосављевић 4, Чаировић, Милошевић 6, Тошовић, Балаћ 5, Кукић-Радојичић, Рисовић, Дукић 1, Обућина, Стоиљковић, Даниловић 4.

МАКС СПОРТ: Гудурић, Којчић 1, Богдановић 2, Божовић 3, Миличић 2, Миловановић, Ј. Бурсаћ 5, Симјановски, Варда 2, Гилас, Вујковић, Косановић, М. Бурсаћ 1, Милетић 1, Варга.

НАНОВО су заиграле Крагујевчанке онако како се од њих то и очекује, као главног претендента на титулу, па су гошће из Старе Пазове биле немоћне да им пруже озбиљнији отпор. Екипа Макс спорта тако је убедљиво савладана у хали “Језеро” са 31:17 (16:10).

Бивши тим тренера “црвених” Владе Ширмичића и играчица Иване Пријовић, Јоване Рисовић и Јоване Дукић, није имао снаге, а ни могућности да парира домаћину у било ком сегменту игре. Зато су се из минута у минут ређале добре акције Радничког, што је, уз успешну партију у одбрани, било више него довољно да се забележи трећа првенствена победа у исто толико одиграних кола.

Први прави испит пред нашим играчицама биће у среду, када дочекују такође до сада непоражени састав аранђеловачког Књаз Милоша.

В. У. К.

СУПЕР ЛИГА (Ж)

3. КОЛО: **Раднички (К) - Макс спорт 31:17**, Књаз Милош - Наиса 25:22, Миленијум - Кикинда 38:16, Црвена звезда - Војводина (јуче), Јуниор - Раднички (С) 26:27, Железничар - Јагодина 15:34.

Јагодина	3	3	0	0	94:64	6
Раднички (К)	**3**	**3**	**0**	**0**	**80:52**	**6**
Књаз Милош	3	3	0	0	78:63	6
Миленијум	3	2	0	1	98:62	4
Црвена звезда	2	1	0	1	64:65	2
Војводина	2	1	0	1	63:69	2
Раднички (С)	3	1	0	2	63:78	2
Кикинда	3	1	0	2	68:87	2
Железничар	3	1	0	2	70:96	2
Наиса	3	0	1	2	73:78	1
Макс спорт	3	0	1	2	73:88	1
Јуниор	3	0	0	3	78:100	0

4. КОЛО: **Раднички (К) - Књаз Милош** Макс спорт - Јагодина, Војводина - Железничар, Кикинда - Црвена звезда, Наиса - Јуниор, Раднички (С) - Миленијум.

РАДНИЧКИ - РУДАР 27:25

Труд није био залуд

КРАГУЈЕВАЦ - Хала: „Језеро“. Гледалаца: 250. Судије: Алимпић и Црњански (Бачка Паланка). Седмерци: Раднички 6/5, Рудар 6/6. Искључења: Раднички 6, Макс спорт 8 минута.

РАДНИЧКИ: Ристић, К. Милошевић 6, Жегарац, Спасић 7, Пралица 6, Рамовић, Јанићијевић, Гуљета 1, Стевановић, Петровић, Милинчић, Н. Милошевић, Јаћимовић 1, Томић, Шмигић 3, Босић 3.

РУДАР: Владић, Ивошевић, Аврамовић 1, Милојевић 1, Драгутиновић, Ивановић 5, В. Вуковић 5, Копања, 1, М. Вуковић, Бојчић 1, Мердовић, Златановић, Петровић 4, Димитријевић 1, Милошевић 6.

НИМАЛО лако, али рукометаши Радничког успели су да на свом терену на крају савладају екипу Рудара из Костолца. Резултат тесан - 27:25 (14:12) - а ипак довољан за нове бодове “црвених”.

Јесте да су Крагујевчани готово све време дуела имали предност, међутим гости су им непрестано претили. Иако су дозволили домаћима да се у неколико наврата одмакну на три и четири гола разлике, сустизали су скор и држали резултатску тензију. Тек у самом финишу, са два узастопна поготка, наши рукометаши одредили су победника.

Ништа мање узбуђења, претпоставља се, Раднички не очекује ни предстојећег викенда, јер гостује нишком Железничару.

В. У. К.

СУПЕР ЛИГА (М)

3. КОЛО: **Раднички - Рудар 27:25**, Врбас - Југовић 22:27, ПКБ - Железничар 23:32, Колубара - Спартак 27:27, Црвена звезда - Металопластика (јуче), Напредак - Морава 28:24.

Железничар	3	3	0	0	90:77	6
Спартак	3	2	1	0	74:65	5
Југовић	3	2	0	1	77:71	4
Раднички	**3**	**2**	**0**	**1**	**69:64**	**4**
Ц. звезда	2	1	1	0	58:55	3
Напредак	3	1	1	1	79:79	3
Колубара	3	1	1	1	73:79	3
Металоплас.	2	1	0	1	49:43	2
Рудар	3	1	0	2	70:71	2
Врбас	3	1	0	2	73:77	2
Морава	3	0	0	3	70:81	0
ПКБ	3	0	0	3	63:83	0
Партизан			плеј-оф			
Војводина			плеј-оф			

4. КОЛО: **Железничар - Раднички**, Југовић - Морава, Металопластика - Напредак, Спартак - Црвена звезда, Рудар - Колубара, Врбас - ПКБ.

ОДБОЈКА

СМЕЧ 5

Двомеч са Пазовом

ДЕБИТАНТКИЊЕ у најјачем друштву женске српске одбојке, играчице Смеча 5, припремају се за старт шампионата у Супер лиги Србије.

За викенд су угостиле ривала из елите, екипу Јединства, и изгубиле резултатом 3:0, али уз веома добру игру. Реванш са истом екипом игра се средином седмице у Старој Пазови.

М. М.

КУП СРБИЈЕ

Отпао Крагуј, наде се полажу у Смеч 5 и Раднички

ИСКЉУЧИВО својом кривицом, одбојкашице Крагуја нису дошле до шансе да се пласирају у финале регионалног такмичења у оквиру Купа Србије. Бледом и неорганизаованом игром нису могле да пруже достојан отпор београдском Радничком у хали „Гордана Богојевић“, те су заслужено поражене - 1:3.

Најмасовније такмичење ипак неће остати без крагујевачких представника, јер се на највишем нивоу, средином новембра, укључују Смеч 5 и Раднички у женској, као и тим Радничког у мушкој конкуренцији.

М. М.

МЕМОРИЈАЛ „АЛЕКСАНДАР ГИГОВИЋ“

Партизан без премца

СЕДМУ годину од смрти крагујевачког репрезентативца Александра Гиговића, Одбојкашки клуб Раднички обележио је новим меморијалним турниром. Дводневни сусрет у хали „Језеро“ донео је уједно и прилику да српски клубови, као и један босансохерцеговачки, провере форму пред скорашњи почетак својих шампионата.

У петак, у полуфиналу Партизан Визура савладао је Младост из Брчког са 3:1, док је домаћин био бољи од Рибнице у тај-бреку. Меч за треће место припао је Младости, која је победила Краљевчане са 3:2, док је београдски тим у финалу надвладао домаћина резултатом 3:0.

ГИГИ У ЧАСТ

За најбољег играча турнира проглашен је коректор Партизана Милија Мрдак.

Припреме “црвених” се настављају, а прва следећа провера је за викенд, када у Крагујевац долази бугарски Добрич.

М. М.

ОЧИГЛЕДНО, ОВО ЈЕ ТЕК ПОЧЕТАК ЛИГЕ ШАМПИОНА ЗА КРАГУЈЕВЧАНЕ

Фото: vkradnicki.com

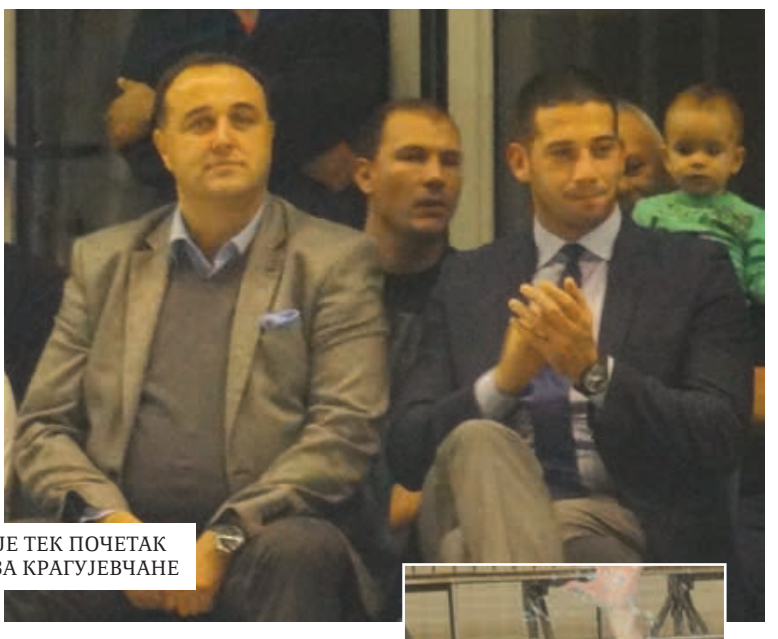

ВАТЕРПОЛО

ЛИГА ШАМПИОНА

Црвенима ривали недорасли

У БАЗЕНУ крагујевачког Спортског центра „Парк“, протекле недеље одигран је четвородневни квалификациони турнир за ЛЕН Евролигу. У овој рунди учествовало је шест тимова, поред домаћег Радничког, руски Спартак из Волгограда, немачки Васпо 1898 из Хановера, румунска ЦСМ Диги из Орадее, црногорска Будва, а пролазак у наредну фазу није остварио једино француски Монпеље, који се сели у Куп Европе.

Ипак, било је важно имати максималан учинак, јер је, макар теоретски, тиме требало да се обезбеде лакши противници у даљем надметању. “Црвени” су зато имали веома озбиљан приступ свакој такмици, те редом побеђивали ривале (Будва 17:4, Хановер 16:8, Орадеа 13:5, Монпеље 16:9, Спартак 13:8), убедљиво, без икакве задршке и дилеме.

Међутим, ни такве партије нису помогле крагујевачком саставу да избегне неугодности жреба, па се сада нашао у групи са бившим вишеструким првацима Европе, италијанским Про реком и Младости из Загреба. Уз њих, четврти члан се поновио, тим Будве.

- Наш првенствени циљ је да уђемо у Лигу шампиона. Да бисмо то остварили морамо најпре да освојимо једно од прва два места и у овој конкуренцији, а потом и да тријумфујемо у трећој рунди.

Битно је да смо се већ састајали са два противника у групи, па знамо колико можемо против њих. Са екипом Младости смо спаринговали пред овај турнир, на ком смо играли и против Будве - рекао је Дејан Јововић, тренер Радничког.

Турнир је на програму од 11. до 13. октобра у Италији. По два најбоља тима из све четири групе иду у трећу рунду квалификација, и тек након новог двомеча знаће се ко је у Лиги шампиона.

В. У. К.

ЕВРОКУП

Ривали у суботу

ПРВИ "излазак у Европу" Кошаркашки клуб Раднички имаће у суботу, када је у Барселони заказан жреб за овогодишње такмичење. Наш клуб једини је представник Србије у Еврокупу, а у осам група, оформљених по регионалном принципу, биће по шест клубова. Прва фаза игра се по двокружном бод систему у десет кола, почиње 15. октобра, а завршава 18. децембра.

По три најбоље екипе настављају надметање у другој фази, уз „појачање" евролигаша који не прођу прве препреке. У том делу биће осам група по четири екипе, од које по две иду у наставак, који се игра по куп систему, све до финала, 1. и 7. маја наредне године.

М. М.

МЛАДЕН ПАНТИЋ

Само у пролазу

ОДЛАЗАК прве аквизиције Радничког на месту високог центра Душка Бунића у Игокеу, покушао је наш клуб да надомести сарадњом са Младеном Пантићем, својим некадашњим чланом у сезони 2009/2010. године.

И поред тога што је Пантић провео пет дана у Крагујевцу, договор ипак није постигнут, па се овај 31-годишњак, висок 210 сантиметара, отиснуо у даљу потрагу за клубом, тако да "црвени", за сада, остају без прве "петице".

М. М.

ПОРАЗ "ЦРВЕНИХ" ЗА КРАЈ ПРИПРЕМА

Будућност славила у Подгорици

СЕРИЈА припремних утакмица је завршена, па од суботе креће још једна сезона у АБА лиги. Раднички је током протекле седмице одиграо са Меридијаном у Крагујевцу и победио новосадског прволигаша резултатом 87:67, по деоницама 12:12, 23:19, 24:24, 28:12, у сигурно најслабијој партији у овом периоду.

За викенд уследило је учешће на првом Меморијалном турниру „Љубо Јовановић" у Подгорици. Први меч са никшићком Сутјеском донео је мучење у првом и рафалну паљбу у другом полувремену. Крајњи скор је гласио 74:56, по четвртинама 14:16, 16:16, 22:11, 22:13, уз, после дуже времена, добру игру Силија и први излазак на паркет Калинића. У финалном мечу ривал је била Будућност, а домаћин је освојио турнир победом 88:83, по деоницама 26:22, 19:16, 28:21, 15:24. Раднички је све време „јурио" предност домаћина, у финишу стигао на 86:83, али није успео да направи преокрет. МВП турнира био је новопечени Подгоричанин Ћапин, а најбољи стрелац бек Крагујевчана Сили са 30 поена.

М. М.

У РИТМУ ДИ ЦЕЈ СИЛИЈА

КОШАРКА

ЈАДРАНСКА ЛИГА ОД ПРЕКОСУТРА

Старт у Загребу

ПРИПРЕМНИ период је прошао, "карте су подељене", па за викенд креће још једна, за крагујевачки клуб пета по реду, такмичарска сезона у регионалној лиги. Подсетимо, Раднички кроз Супер лигу Србије није обезбедио пласман на Јадран, али је због немогућности Војводине да испуни финансијске услове борда Сидра, добио специјалну позивницу.

У првом колу ривал веома јак - загребачка Цибона у хали „Дражен Петровић", дакле права прилика да се баш на почетку окуша снага екипе. Већ две године за редом изабраници Мирослава Николића славили су у хрватској престоници, па не би било згорег да се традиција не прекине.

Остали парови премијере су: МЗТ Скопље - Олимпија, Широки - Црвена звезда, Крка - Будућност, Задар - Солнок, Партизан - Игокеа и Мега Визура - Цедевита. Одмах средином недеље игра се друго коло, а у „Језеро" у уторак стиже Широки. Састају се и: Солнок - МЗТ Скопље, Будућност - Задар, Цедевита - Крка, Партизан - Мега Визура, Игокеа - Црвена звезда и Олимпија - Цибона.

Даљи распоред крагујевачког клуба је следећи:

3. коло (12. 10.): Црвена звезда - Раднички,
4. коло (20. 10): Игокеа - Раднички,
5. коло (26. 10): Раднички - Олимпија,
6. коло (2/4. 11.): Солнок - Раднички,
7. коло (9/11. 11): Раднички - Будућност,
8. коло (16/18. 11.): Цедевита - Раднички,
9. коло (23/25. 11.): Раднички - Партизан,
10. коло (30. 11/2. 12.): Мега Визура - Раднички,
11. коло (7/9. 12.): Раднички - Крка,
12. коло (14/16. 12): Задар - Раднички,
13. коло (21/23. 12.): Раднички - МЗТ Скопље.

Други део првенства почиње за викенд уочи Нове године, а завршава се 31. марта, уз паузу предвиђену за завршне турнире националних купова од 7. до 10. фебруара. Најбоља четири тима одлучиће на фајнал-фору о победнику лиге, последња екипа на табели губи „јадрански пасош" за сезону 2014/2015, а то, због вајлд карте и уговора са Сидром, никако не могу бити Будућност, Солнок и МЗТ Скопље.

М. М.

СУПЕРЛИГА - Ж

Првенство у пуном саставу

ОВОГ викенда креће и кошаркашки караван за даме, а за разлику од претходних сезона, љубитељи овог спорта овога пута моћи ће на делу да виде све најбоље клубове у Србији. Ту су, пре свега, београдски тимови, Црвена звезда, Партизан, Радивој Корач, затим новосадска Војводина, па Вршац...

Оно што је најлепше, и по Крагујевац најатрактивније, то је да ће и наш град у најелитнијем рангу такмичења - Првој женској лиги, опет имати два представника, Раднички и Шумадију, који ће, верује се, играти запажену улогу.

"Црвенима" је запало да на старту гостују екипи Србобрана, док ће Шумадија своју утакмицу играти тек у среду, 9. октобра, у хали Гордана Гоца Богојевић. Почетак је од 17 сати, а ривал Стара Пазова.

С. М. С.

ФУТСАЛ

КОЛУБАРА - ЕКОНОМАЦ 0:9

Вратили им

ФУТСАЛСКА сезона креће овог викенда, али су крагујевачки "студенти" раније одрадили прво коло, због обавеза у квалификацијама за Лигу шампиона.

Прва степеница у домаћем првенству је прескочена - ефектно и ефикасно. Крагујевчани су у Лазаревцу савладали Колубару са убедљивих 9:0 и тако им са каматом наплатили пораз који су доживели у претходном првенству.

Иако је Економац имао игру од самог старта, ударци са дистанце нису давали резултата, па су пробали са игранима акцијама што је одмах донело предност. Голеада је почела у 10. минуту утакмице поготком Весића, а до краја првог дела игре у стрелце су се уписали још Де Соуза, Рајчевић и Ракић.

Иста слика виђена је у и наставку, с тим што је Економац још сигурније заиграо охрабрен високим вођством. За 14 минута постигнуто је још пет погодака, од којих посебно издвајамо "пројектиле" Бразилца Де Соузе и Рајчевића, који је на овој утакмици постигао хет трик.

Друго коло, што се Економца тиче, на програму је 11. октобра, када ће освајач дупле круне угостити новајлију у овом рану такмичења, тим Новог Пазара.

С. М. С.

Пут ка Европи

ЕКОНОМАЦ је од 2. до 5. октобра домаћин једног од турнира Главне рунде лиге шампиона, у оквиру које ће одмерити снаге са најбољим екипама из Хрватске, Норвешке и Холандије.

Премијерну утакмицу у овогодишњем такмичењу наш тим је одиграо синоћ у хали "Језеро" против загребачког Националa, вечерас од 18 сати "студенти" ће одмерити снаге са норвешким Вегакамератенеом, док ће последњу утакмицу у оквиру ове рунде квалификација домаћин турнира имати у суботу, 5. октобра, у термину од 20 сати и 30 минута, а ривал је холандски Ајндховен.

Из ове рунде такмичења даље иду две екипе у нови круг квалификација, који је планиран за крај новембра.

Промовишу футсал

ЉУБИТЕЉИ футсала у Сремској Митровици, окупљени око екипе Деус, члана Друге футсал лиге, поводом реновирања спортске хале "Пинки" у том месту, као и амбиција да прерасту у један од будућих центара малог фудбала у Србији, позвали су Економац на промоцију.

С обзиром да због обавеза првог тима у Лиги шампиона позиву није могао да се одазове најквалитетнији састав, у госте је отишла екипа Економца 2, која је достојно репрезентовала име клуба који носи.

У оквиру дружења одиграна је и пријатељска утакмица, а Крагујевчани су је добили - 4:3.

С. М. С.

АУТОМОБИЛИЗАМ

Крагујевац спасава шампионат

БОГАТ спортски викенд у Крагујевцу биће употпуњен кружним тркама, које ће се возити на простору око Шумадија сајма, у суботу и недељу.

Ово су тек друге кружне трке ове сезоне (прве биле пролетос у Кичеву у Македонији), а с обзиром на прописе да се за званичан шампионат боду минимум три трке, у Крагујевцу ће се возити дупли програм.

Интересантно је да ће се у нашем граду појавити такмичари оба савеза САКСС-а (Спортског ауто картинг савеза Србије), чији је члан АСК Крагујевац и САС-а (Српски аутомобилски савез). Возачи оба савеза моћи ће да возе са својим лиценцама, а бодови ће бити рангирани према савезима којима припадају.

Оно што ће моћи да се види, то је наступ преко 50 такмичара из око 15 клубова, који ће се надметати у седам класа.

АСК Крагујевац имаће десетак својих чланова на стази, а најближи титули је Виктор Давидовски у класи 2, тренутно водећи, док без шанси није ни трећепласирани, такође Крагујевчанин, Петар Милорадовић. Свакако не треба сметнути са ума овде ни старог вука Предрага Ламбашу, који ће бити и те како мотивисан пред својом публиком за победу.

Великог мотива имаће и још један домаћи такмичар, Милош Бркић, возач АМК Застава рејсинг тима, тренутно водећи у класи 6, који ће све учинити да у свом рено клиу не дозволи изненађење.

Интересантно је напоменути, дакле, ако из текста нисте закључили, да је Крагујевац опет тас на аутомобилском спорту, јер тек после ове трке шампионат постаје званичан. Тако сада постоје наговештаји да дође и до уједињења два савеза, с обзиром да су њихови челници, гле чуда, схватили да је овај спорт и те како скуп, па самим тим не може да издржи и две паралелне организације.

Остаје само да се види да ли ће ове трке, што се текуће сезоне тиче, бити последње, или ће, како то најављују из САС-а, шампионат на кругу бити оверен на стазама у Батајници.

С. М. С.

ОД ЧЕТВРТКА ДО ЧЕТВРТКА

СУБОТА

АУТОМОБИЛИЗАМ: "Наīрада Краīујевца 2013", сīаза око Шумадија сајма (14.00)

ФУДБАЛ: Раднички - Вождовац (Беоīрад), сīадион "Чика Дача" (15.30)

НЕДЕЉА

АУТОМОБИЛИЗАМ: "Наīрада Краīујевца 2013", сīаза око Шумадија сајма (14.00)

УТОРАК

КОШАРКА: Раднички - Широки (Широки Бријеī), хала „Језеро" (20.00)

СРЕДА

КОШАРКА (Ж): Шумадија - Сīара Пазова, хала „Парк" (17.00)